

FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Mayıs 2013

TÜRKİYE'DE FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Mayıs 2013

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
1. YÖNETİCİ ÖZETİ	3
2. FAKTORİNG SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ	5
Sektör İkinci ve Dördüncü Çeyrekte Hızlandı	7
Sektörde Yoğunlaşma	8
Faktoring Alacaklarının Niteliği	8
Faktoring'de Vade	9
Yabancı Para Fonlama ve İşlemler	10
Ciro	10
Sektörel Ciro Dağılımı	12
Sektörel Risk Dağılımı	13
3. FAKTORİNG HİZMETLERİ	15
Faktoring Nedir	15
Türkiye'de KOBİ Gerçeği	15
Türkiye'de Çek İşlemleri	16
4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ	17
Şirketler ve Pazar Payları	17
Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları	22
Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları	24
Şirketlerde Hissedar Yapısı	27
Yönetim ve Yöneticiler	29
Faktoring Şirketlerinin Çalışma Modelleri ve Stratejileri	29
Şube ve Temsilcilikler	30
İstihdam	30
Verimlilik ve Etkinlik	32
Sektöre Yeni Katılanlar ve Kapatılanlar	33
Faktoring Derneği	34
5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ	35
Bilanço Yapıları ve Büyüme Oranları	35
Nazım Hesaplar	38
Kârlılık	39
Aktif kalitesi	45
Fon Kaynakları	48
A. Özkaynaklar	48
B. Krediler	49
C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları	50
D. Tahvil İhraçları	51
E. Borçluluk Oranları	53
6. YURTDIŞI FAKTORİNG	54
Diğer Ülkelerde Faktoring Şirketleri	55
7. YASAL ÇERÇEVE	59
Yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanun Tasarısı	59
Geçmiş Uygulamalar	60

8. 2012 YILINDA EKONOMİK ORTAM	62
Ekonomik Daralma	62
Enflasyon	63
Hükümetin Kredi Hacmini Daraltma Politikası	63
Karşılıksız Çeklerin Artışı	65
Hane Halklarının Borçluluklarında Artış	68
Bankacılık Sektöründe Gelişmeler	68
9. GENEL DEĞERLENDİRME	71
EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ	75
EK 2 - ŞUBELER VE TEMSİLCİLİKLER	82
EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER	84
EK 4 – ÜLKELER İTİBARI İLE FAKTORİNG VERİLERİ	85
Kaynaklar	89

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Şekil 1 - Faktoring Şirketlerinin Sayısı	5
Şekil 2 – Banka Dışı Finans Sektöründe Payı	5
Şekil 3 - Faktoring Şirketlerinin Toplam Aktifleri	5
Şekil 4 - Net kâr/Ortalama Aktifler (%)	7
Şekil 5 – Net kâr/Ortalama Özkaynaklar (%)	7
Şekil 6 - 2012 yılında Faktoring Alacaklarının Niteliklerine Göre Dağılımı	9
Şekil 7 - Yıllık Ciro (Milyon ABD Doları)	11
Şekil 8 - 2012 Yılında Cironun Sektörel Dağılımı	12
Şekil 9 - Faktoring Alacaklarında Sektör Payları (%)	13
Şekil 10 - Enerji Sektörünün Toplam Faktoring Alacaklarına Etkisi	14
Şekil 11 - Türkiye’de Çek İşlem Hacmi	16
Şekil 12 - 2012 Yılı Pazar Paylarına Göre Dağılım	20
Şekil 13 - Toplam Faktoring Alacakları/Çalışan Sayısı (1000 TL)	33
Şekil 14 - Aktiflerin Dağılımı (2012)	36
Şekil 15 - Pasiflerin Dağılımı (2012)	36
Şekil 16 - Toplam Nazım Hesapların Toplam Aktiflere Oranı	38
Şekil 17 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi	45
Şekil 18 - Net Faktoring Faiz Marjı	45
Şekil 19 - Tahsili Gecikmiş Alacaklar	46
Şekil 20 - Takipteki Alacaklar/Toplam Faktoring Alacakları (%) – 3-aylık Veriler	46
Şekil 21 - Özel Karşılıklar/TGA	48
Şekil 22 - Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)	50
Şekil 23 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı	50
Şekil 24 - İhraç Edilen ve Stok Bakiye Özel Sektör Tahvilleri	51
Şekil 25 - Cironun Dağılımı (2012)	54
Şekil 26 - Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)	54
Şekil 27 - Yurt içi ve Yurt dışı Faktoring	55
Şekil 28 - Dünya Faktoring Ciro (Milyar Dolar)	55
Şekil 29 - Üç Aylık GSYH Artışı (%)	62
Şekil 30 - Toplam Kredilerin Yıllık Artış Hızı (%)	63
Şekil 31 - İmalat Sanayi Yıllık Üretim Artışı (%)	63
Şekil 32- Hazine Müsteşarlığı Borçlanma Oranları (%)	64
Şekil 33 - Merkez Bankası Politika Faizi	64
Şekil 34– Merkez Bankası O/N Faiz Oranları	64
Şekil 35 - Kurumsal Kredilere Uygulanan Faiz Oranları (%)	64

Şekil 36 - Bankaların 3-Aylık Mevduata Ödedikleri Faiz Oranı	65
Şekil 37 - Karşılıksız Çeklerin Değeri (Milyon TL)	66
Şekil 38 - Karşılıksız Çek Hacminin Değer Olarak Toplam Çeklere Oranı (%).....	66
Şekil 39 - Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları	67
Şekil 40 - Protestolu Senetler.....	67
Şekil 41- Hanehalkı Yükümlülükler/Varlıklar (%)	68
Şekil 42 - Hanehalkı Yükümlülükler/GSYH (%)	68
Şekil 43 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%)	69
Şekil 44 - 2007-2011 Bankacılık Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL).....	70
Şekil 45 - 2007-2011 Faktoring Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)	70
Şekil 46 - Bankacılık Sektörü TGA'lar (Milyon TL) ve TGA Oranları (%)	70

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 1 - Faktoring Sektörünün Yapısal Göstergeleri	6
Tablo 2 - Faktoring Sektörünün Finansal Göstergeleri	6
Tablo 3 - Faktoring Sektörü Rasyoları	6
Tablo 4 - Faktoring Sektörü Temel Göstergeler	6
Tablo 5 - 3-Aylık Temel Göstergeler (Milyon TL)	7
Tablo 6 - Toplam Aktif / Pasif İçindeki Payları (%)	7
Tablo 7 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)	8
Tablo 8 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%).....	8
Tablo 9 - Faktoring Alacaklarının Dağılımı (1000 TL)	8
Tablo 10 - Rücu Edilebilmeye Göre Faktoring Alacakları (1000 TL)	9
Tablo 11 - Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL)	10
Tablo 12 - Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (1000 TL)	10
Tablo 13 - Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL).....	10
Tablo 14 - Yıllık Ciro (1000 TL).....	10
Tablo 15 - 3-Aylık Dönemler itibariyle Ciro (1000 TL) ve % Değişim	11
Tablo 16 - Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring Ciro (Milyon ABD Doları).....	11
Tablo 17 - Yıllık Ciroların Sektörel Dağılımı (Milyon TL).....	12
Tablo 18 - Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL).....	13
Tablo 19 - Enerji Sektörleri Dahil Faktoring Alacakları Sektör Payları (%)	14
Tablo 20 - Toplam Faktoring Alacakları (1000 TL).....	14
Tablo 21 - Türkiye'de KOBİ'lerin Dağılımı	16
Tablo 22 - Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%).....	16
Tablo 23 - 31.12.2012 itibariyle Türkiye' de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL)	17
Tablo 24 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK).....	19
Tablo 25 - Aktiflerin Yoğunlaşması (%)	19
Tablo 26 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating).....	19
Tablo 27 - Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri	20
Tablo 28 - Aktif büyüklüklerine göre Pazar payları	22
Tablo 29 - Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları(1000 TL)	24
Tablo 30 - 2012 Yılı En Çok Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri (Garanti) Yapan Şirketler	26
Tablo 31 - 2011 Yılı En Çok Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri (Tahsilat Faktoringi).....	26
Tablo 32 - Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL).....	27
Tablo 33 - En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)	28
Tablo 34 - Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%)	28
Tablo 35 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması	28
Tablo 36 - Çalışan sayısı ve Personel Giderleri	30
Tablo 37 - Şirketlerde Çalışan Sayısı (2012).....	31
Tablo 38 - Verimlilik Rasyoları	32
Tablo 39 - Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL)	35

Tablo 40 - Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu	35
Tablo 41 - Yıllık Büyüme Oranları (%)	36
Tablo 42 - Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL).....	37
Tablo 43 - Nazım Hesaplar (Milyon TL).....	38
Tablo 44 - Kar/Zarar Tablosu (1000 TL).....	39
Tablo 45 - Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (Milyon TL).....	40
Tablo 46 - Faktoring Gelirleri (Milyon TL)	40
Tablo 47 - Kârlılık Rasyoları	40
Tablo 48 - Kârlılık Rasyoları	41
Tablo 49 - 2011-2012 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Karlılık Performansları	41
Tablo 50 - Net Faaliyet Kârına Göre Karlılık Rasyoları	43
Tablo 51 - Faktoring Şirketlerinin 2012 Yılında Gruplarına Göre Karlılık Rasyoları	44
Tablo 52 - Aktif Kalitesi	45
Tablo 53 - Faktoring Şirketlerinin Aktif Kalitesi	46
Tablo 54 - Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)	48
Tablo 55 - Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL)	49
Tablo 56 - Krediler (Milyon TL).....	49
Tablo 57 - Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)	50
Tablo 58 - Yıllar itibarıyla İhraç Edilen Özel Sektör Tahvilleri (Milyon TL)	51
Tablo 59 - 2008-2011 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL).....	51
Tablo 60 - Finansal Rasyolar - Sektör	53
Tablo 61 - Finansal Rasyolar – Faktoring Şirketleri Grupları	53
Tablo 62 - GSMH ve Faktoring Penetrasyon Oranı	54
Tablo 63 - Faktoring Sektörü Ciro Hacmi (Milyon TL).....	55
Tablo 64 - 2005 – 2012 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)	55
Tablo 65 - Dünyada En Yüksek Faktoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)	56
Tablo 66 - Factors Chain International Verilerine Göre Dünya Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar).....	56
Tablo 67 - Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar).....	57
Tablo 68 - 2012 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)	58
Tablo 69 - 2011 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Milyon)	58
Tablo 70 - Harcamalar Yönü ile GSYH artışı (%).....	62
Tablo 71 - Yıllık Tüketici Fiyat Endeksi	63
Tablo 72 - Yıllık Kredi Artış Hızı (%)	63
Tablo 73 - Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)	65
Tablo 74 - Yıllar itibarıyla Karşılıksız Çek Oranları.....	66
Tablo 75 - Protestolu Senetler (Adet ve Miktar)	67
Tablo 76 - Hanehalkı Borçlanma Oranları	68
Tablo 77 - Bankacılık ve Leasing Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması.....	69
Tablo 78 - Bankaların Finansal Göstergeleri	69

Önsöz

Bir dernek çatısı altında çalışarak son yıllarda ciddi aşamalar kaydedilen Faktoring Sektöründe, 2012 yılında yeni bir yasanın yürürlüğe girmesi ile yeni bir döneme girilmiştir. 21 Kasım 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu hükümetin “banka dışı finansal kuruluşlara” (BDFK) ne denli önem verdiğini gösterdi. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri tek bir yasal çerçeve altında toplanarak, arzu edilen, çağdaş ve uluslararası normlara uygun statülere kavuşturuldu. BDFK’lar reel sektörün finansman ihtiyacının karşılanmasında bankaların işlevlerini tamamlayan etkin kurumlar haline getirildiler. Bu adım herşeyden önce faktoring şirketlerinin “finansal kuruluş” olmalarını tescil eden bir gelişme idi.

Zaman içinde daha da büyümesi ve güçlenmesi beklenen faktoring şirketleri Temmuz 2013 tarihinden itibaren Finansal Kiralama ve Finansman şirketleri ile birlikte bir Birlik altında örgütlenecekler. Birliğin her üç sektörde de şeffaflığın ve doğru kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanmasına ivme katacağı beklenmektedir. Bu arada belki de daha da önemlisi, yarı kamu statüsünde olan banka dışı kuruluşların bu Birlik vasıtasıyla daha doğru tanıtımı ve hizmetlerinin daha yaygın kullanımı sağlanacaktır.

2012 Yılı Faktoring Sektörü Raporunun bir kez daha faktoring şirketlerini anlama kılavuzu niteliğinde olmasına gayret gösterdik. Raporun, bu sektöre girmeyi planlayan pek çok yatırımcı grubu ile sermaye piyasasında faktoring şirketlerinin tahvillerini alan fonların yararlanacağı analizleri içermesine özen gösterdik.

Artık bu sektöre ilişkin beş yıllık verilerden yararlanabiliyoruz. BDDK özellikle 2008-2012 dönemine ait güvenilir veriler yayınlıyor. 2012 yılı bir kez daha kanıtladı ki ekonomik büyüme %8,8 den %2,2’ye gerilese dahi faktoring sektöründe bir küçülme olmuyor. Ancak, hissedar yapıları çerçevesinde farklı kurumsal yapılara sahip ve hatta farklı müşteri tabanları olan faktoring şirketleri, aynı ekonomik gelişmelere farklı tepkiler göstermekte ve çok farklı büyüme stratejileri benimsemektedirler. Örneğin, 2012 sonunda faktoring alacakları hacmi bakımından ilk 5 sıradaki şirketlerden ikisi bir yıl içinde %7-8 küçülürken, bir şirket % 46,5 diğer bir şirket %150,8 büyümüştür. Bu stratejilerinin bir sonucu olarak şirketlerin aktif büyüklüklerine göre sıralamalarında ve piyasa paylarında oldukça büyük değişiklikler olmuştur.

Raporun hazırlanmasında veri ve bilgi temini konusunda değerli katkılarda bulunan Faktoring Derneği mensuplarına ve bizlerle faktoring sektörünü tartışan pek çok sektör temsilcisine teşekkür ederiz.

Gülnur Üçok
Turkrating Genel Müdürü

1. YÖNETİCİ ÖZETİ

2012 yılında Türkiye’de ve çoğu ülkelerde ekonomik aktivitenin yavaşladığı bir dönem yaşanmıştır. Avrupa’da istikrar tedbirlerinin sonucu olarak tüketime ve yatırıma talep düşük kalırken, Türkiye’de bir taraftan ihracat pazarlarının daralması bir taraftan da hükümetin kredi genişlemesine sınır koyması sonucunda milli gelir artışı hedeflenenin de altında, %2,2’de kalmıştır. Faktoring sektörünün en çok iş yaptığı imalat sanayi sektöründe büyüme %2,0’de kalmış, yine işlemlerde önemli payı bulunan inşaat sektöründe büyüme %11,5’den %0,6’ya, perakende ve toptan ticaret sektörleri %11,2’den %0,1’e inmiştir. 2011’de %18 artış gösteren sabit sermaye yatırımları %2,5 azalırken, özel sektör yatırımları da %4,5 azalmıştır.

2012’de faktoring alacakları yıllık %12,8 artış göstermekle birlikte enerji sektörü hariç tutulduğunda yıllık artışın %1’in altında kaldığı görülmektedir. Bir yıl önce 2011 yılında enerji hariç faktoring alacakları %32,3 büyüme kaydetmiştir. 2012 yılı içinde reel sektöre sağlanan iskontolu faktoring finansmanı 16,3 milyar TL, tahsilât ve garanti işlemlerinden oluşan gayri nakdi finansman 5,9 milyar TL olmuştur. Ortalama 90 gün vadeli çalıştıkları dikkate alındığında 16,3 milyar TL’lik faktoring alacakları bir yıl içinde dört katı bir finansman yaratmaktadır.

Temmuz 2012’de yürürlüğe giren Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu bazı alanlarda işlemleri etkilemiştir. Daha sonra Aralık ayında Faktoring sektörünü düzenleyen yeni bir kanunun yürürlüğe girmesi ile sektör önemli bir eşiği aşarak faaliyetlerini daha güçlü bir konumda sürdürmüştür.

2012 sonunda faaliyette bulunan 78¹ faktoring şirketinin toplam aktifleri 18,2 milyar TL, toplam faktoring alacakları 16,3 milyar TL’ye ulaşmış, özkaynakları 3,9 milyar TL’yi bulmuştur. 2012 yılında kredi kullanımında artış bir kez daha çok sınırlı kalmıştır. Faktoring şirketleri fonlamalarının %21,3’ünü özkaynakları ile, %70,5’ini banka kredilerinden sağlamaktadırlar. 2012 yılında tahvil ihraçları artarak stok bakiye yıl sonunda 978 milyon TL’ye ulaşmıştır.

BDDK’nın sektörel faktoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, faktoring alacaklarının %56,8 kabili rücu (2011 de %66,6), %43,2 gayrikabili rücu (2011’de %33,4) nitelikte olduğunu göstermektedir. Gayrikabili rücu işlemler %68,5 artış göstermektedir. Buna mukabil rücu edilebilen faktoring işlemlerinin payı %3,8 azalmıştır.

BDDK’ya göre 2012 yılının sonunda faaliyette bulunan 78 faktoring şirketinin 16 ilde 62 şubesi ve toplam 185 temsilciliği bulunmaktadır. Müşteri sayısında kayda değer bir artış olmamış ancak sözleşme sayısında görülen düşme sözleşmelerin ortalama değerinde artış olduğuna işaret etmektedir.

Yoğunlaşma bakımından 2008 yılında %52 olan ilk beş büyük şirketin payı 2012 yılında %38’e düşmüş, orta ölçekli şirketlerin payı %24’ten %43’e çıkmıştır. 2012 yılında hala sadece ilk 4 şirketin ortalama aktif büyüklüğü 1 milyar TL’nin üzerindedir. Şirketlerin aktif büyüklükleri benzer olmakla birlikte ekonomik gelişmelere tepkileri çok farklı olmaktadır. Hiçbir grupta büyüme veya küçülme politikalarında ortak hareket görülmemektedir.

Sektöre yeni girişler devam etmiş, 5 şirket kuruluş izni almış, aralarında Halk Bankasının iştiraki Halk Faktoring 20 milyon TL ve Zorlu Grubuna ait Zorlu Faktoring 10 milyon TL sermaye ile kurulmuşlardır. Her iki şirketin pazar paylarını hızla arttırmaları beklenmektedir. 8 Kasım 2012’de faaliyet izni alan bir şirket şimdiden 54. sıraya yükselmiştir. Toplam varlıklar itibarıyla ilk 3 şirket konumlarını korurken, özellikle ilk 20 şirketin pazar payları arasında dikkati çeken boyutlarda değişiklikler olmuştur.

¹ Halk Faktoring A.Ş.’ye 28.11.2012 tarihinde faaliyet izni verildiği için BDDK’yı kaynak gösteren tablolarda faktoring şirketi sayısı 78 gösterilmektedir. Karşılaştırmalı tablolarımızda Halk Faktoring alınmadığı için şirket sayısı 77 olarak alınmıştır

2012 yılında ekonomik aktivitenin yavaşlaması ve özel sektör yatırımlarının kısılmasının yanı sıra piyasada likidite sıkıntısının yaşanması, faktoring şirketlerinin tahsili gecikmiş alacaklarında yükselişe neden olmuştur. Bu ortamın bir sonucu olarak hem karşılıksız çeklerin hem de protestolu senetlerin hacminde önemli ölçüde artış olması birçok faktoring şirketini etkilemiştir. Küçük şirketlerde ödeme sıkıntılarının baş göstermesi ile sektörde aktif kalitesinde bozulma olmuş, tahsili gecikmiş alacaklara dönüşüm oranı 2012'de %4,7'ye yükselmiştir (2011'de %3,9).

2012 yılında toplam aktifleri itibariyle sektörün %54,4'ünü oluşturan 14 banka iştiraki faktoring şirketi toplam net kâr içinde %39,7 paya sahiptir. Banka iştiraki olmayan en büyük 24 bağımsız şirket ise, toplam aktifler içinde %36,9 paya sahip, toplam net kâr içinde %56,1 pay almıştır. En büyük iki şirketin toplam özkaynakları, sektörün toplam özkaynaklarının %7,9'unu temsil ederken, bu oran 24 bağımsız şirkette %51,2 dir. Sektörün toplam banka kredisi kullanımı 11,5 milyar TL'dir. Bu tutarın %24,8'i en büyük iki şirket tarafından, %29,4'ü ise 24 bağımsız şirket tarafından kullanılmıştır.

2012 yılında toplam faktoring cirosu 70,7 milyar TL den 77,3 milyar TL'ye (%10) yükselirken, yurt dışı ciro 11,8 milyar TL'den 13,8 milyar TL'ye (%17) yurt içi ciro 58,9 milyar TL'den 63,6 milyar TL'ye (%8) artış göstermiştir. Cirodaki gelişme ABD doları bazında incelendiğinde ise 2010 yılında 51,6 milyar dolar olan toplam ciro hacmi 2011'de 43,7 milyar dolar, 2012 yılında 44,3 milyar dolar olmuştur. Dünya faktoring cirosu büyümesi de bir önceki %28,8'lik büyüme hızının oldukça altında kalmış ve 2012'de %7,8'lik büyüme ile ancak 2,8 trilyon dolara ulaşmıştır. Avrupa'da ciro artışı %8,5, Asya'da %14,5 olmuş, Amerika'da %7,7 küçülmüştür. 2012 yılı 2,8 trilyon dolar cironun %60'ı Avrupa'dan, %16'sı Çin'den kaynaklanmaktadır. Avrupa'da İngiltere, Fransa ve İtalya en yüksek cirolara sahip ülkeler olmaya devam etmişlerdir.

2012 yılında faktoring işlemlerinin yoğunlaştığı ilk beş sektör enerji, tekstil, inşaat, toptan ve perakende ticaret ve metal ana sanayi sektörleridir. Faktoring alacaklarında esas artış enerji sektöründe olmuştur. Üç ayrı alt sektörde faktoring hizmeti kullanan enerji sektörü alacakları 2,1 milyar TL (%167) artış göstererek toplamın %13 artmasına neden olmuştur. Enerji hariç toplam faktoring alacaklarında artış olmamıştır.

Faktoring şirketlerinin kısa vadeli bilanço yapısı çok hızlı bir şekilde bilançoyu küçültme veya büyütme imkânı vermektedir. Müşterileri ile çok yakın temasta olan ve senetlerin akışından dolayı müşterinin işlerinin nasıl gittiğini yakından izleyen faktoring şirketlerinin ekonomik konjonktürlere çok hızlı adapte olma kabiliyeti bulunmaktadır.

Önümüzdeki döneme bakıldığında yine sektör için zor bir yıl görünmektedir. 2013 yılında hükümetin ekonomik büyüme beklentisi %4 olmakla beraber henüz birinci 3 ayda yeterli canlanma olmamıştır. Bir taraftan karşılıksız çeklerin ve protestolu senetlerin düzeyi yükselmeye devam ederken tahsili gecikmiş alacakların artışı önlemek oldukça zor olacaktır. Diğer taraftan ilk aylarda düşen faiz hadleri daha sonra oldukça volatil bir seyir göstermiştir.

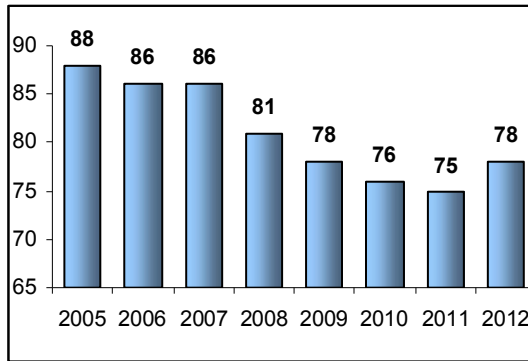
2. FAKTORİNG SEKTÖRÜNE GENEL BAKIŞ

Son üç yıldır büyüme sürecinde olan Faktoring sektörü, ekonomide önemli ölçüde yavaşlama olmasına rağmen hedeflediği gibi 2012 yılında da net faktoring alacaklarında %15 büyüme kaydetmiştir. 2012 sonunda sektörün toplam aktifleri 18,2 milyar TL'ye ulaşmış, ancak banka dışı finans kuruluşları arasında payı %35,6'dan %35,3'e düşmüştür. Toplam özkaynaklarında %14, net dönem kârında %27 artış olmuştur. Reel sektöre sağlanan krediler bir önceki yıl gibi özkaynaklarının 4,2 katındadır. Sektör, Aralık 2012 itibarıyla 78 şirket, 62 şube ve 185 temsilcilik ile 67,000'nin üzerinde şirkete hizmet vermektedir.

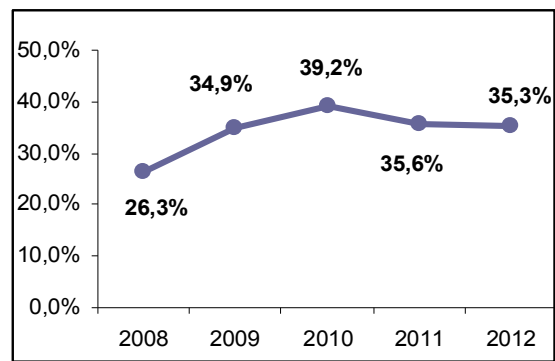
Türkiye için oldukça büyük bir sayı gibi görünen bu şirketler, aslında birbirinden oldukça farklı yapıda alt gruplar oluşturmaktadırlar. Organizasyonları, müşteri tabanları, sundukları hizmetler ve iş stratejileri açısından birkaç alt sektörden oluşan bu sektörde, her hangi bir şirketin güçlü ve zayıf yönlerini, içinde bulunduğu özel rekabet alanı belirlemektedir.

13 Aralık 2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu sektörün gelişiminde çok önemli bir eşik teşkil etmektedir. 2015 yılının sonuna kadar yeni bir intibak dönemi başlamıştır. Bu dönemde küçük şirketler tasfiye edilebilir, el değiştirebilir veya yabancı fonların hisse alımı ile güçlenebilir. Ancak, görünen odur ki "banka dışı finans kuruluşu" olmayı haketmeleri, güçlü sermaye yapısı ve mali bünyeye sahip olmalarını, uluslararası standartlarda bilgi sistemleri ve risk yönetimlerini tesis etmelerini gerektirmektedir.

Şekil 1 - Faktoring Şirketlerinin Sayısı

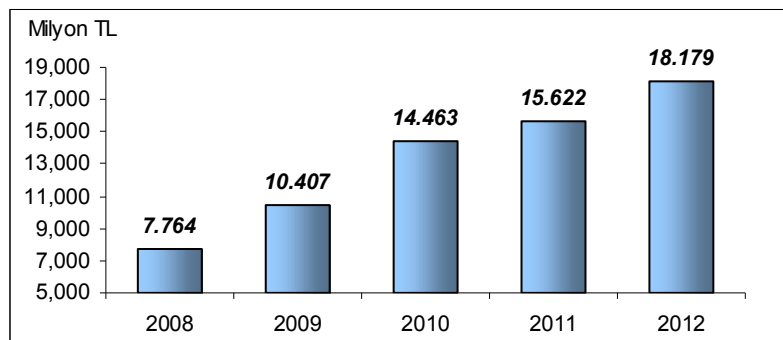


Şekil 2 – Banka Dışı Finans Sektöründe Payı



Bütün veriler sektörün bir büyüme trendi içinde geliştiğini, 2011 yılına kadar yeni kurallara uyamayan şirketlerin tasfiye edilmesinden sonra, yeni şirketlerin de sektöre girmekte olduğunu göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda sektörün, faktoring hizmetlerinin daha iyi ve daha yaygın olarak anlaşılmasına bağlı olarak büyümesi beklenmektedir. Büyüme geçmiş yıllarda olduğu gibi yüzde onları geçmeyen bir seyir izleyebilir. Kâr artışlarındaki ivmenin devamı daha önemlidir. Kurumsallaşmada ilerleme kaydedildikçe, zaten çok sıkı denetim altında bulunan bu sektör yabancı sermayenin ilgi odağı olmaya devam edecektir.

Şekil 3 - Faktoring Şirketlerinin Toplam Aktifleri



2012 içinde yeni şirketlerin katılmasının da katkısı ile sektöre ilave sermaye girişi olmuştur. %26,5 artışla 1.6 milyar TL'ye ulaşan ödenmiş sermaye toplamının 2015'in sonuna kadar en az 15,0 milyar TL'ye çıkması beklenmektedir. 2012 sonu itibarıyla kredi kullanımı aktiflerinin %70,5'ini oluşturmakta ve %12 artış göstererek 12,8 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tablo 1 - Faktoring Sektörünün Yapısal Göstergeleri

	2008	2009	2010	2011	2012
Şirket Sayısı	81	78	76	75	78
Şube Sayısı	20	26	28	25	62
Temsilcilik Sayısı	128	116	175	218	185
Personel Sayısı	3009	2959	3557	3819	4186
Müşteri Sayısı	50.228	40.997	57.094	66.648	67.054
Sözleşme Sayısı	146.558	65.952	89.516	91.029	84.769

Kaynak : BDDK

Tablo 2 - Faktoring Sektörünün Finansal Göstergeleri

	2008	2009	2010	2011	2012
Faktoring Alacakları	5.591,17	8.350,82	12.369,84	14.218,07	16.332,54
Tahsili Gec. Alacaklar	510,13	522,34	525,00	565,47	802,19
Özel Karşılıklar		437,93	448,46	451,18	656,80
Bankalar		1.069,55	1.155,79	451,22	716,12
Kullanılan Krediler	4.943,78	7.499,22	10.960,99	11.438,67	12.811,10
Özkaynaklar	2.340,50	2.493,33	2.940,32	3.376,55	3.866,77
Toplam Aktifler	7.763,82	10.407,04	14.462,61	15.621,87	18.178,80
Net Kar/Zarar	427,00	330,20	412,08	492,71	623,55

Kaynak : BDDK

Tablo 3 - Faktoring Sektörü Rasyoları

	2008	2009	2010	2011	2012
Özkaynaklar/Toplam Aktifler	30,45	24,96	20,33	21,70	21,27
Kredi Kullanımı/Toplam Aktifler	63,68	72,06	79,79	73,24	70,48
Faktoring Alacakları/Toplam Aktifler	72,02	80,24	85,53	90,87	89,84

Kaynak : BDDK

Tablo 4 - Faktoring Sektörü Temel Göstergeler

	2008	2009	2010	2011	2012
Banka Dışı Finans Sektörü İçindeki Payı	26,3	34,9	39,2	35,6	35,3
Alacaklar/özkaynaklar (x)	2,4	3,4	4,2	4,2	4,2
Zarar Eden Şirket Sayısı	13	15	14	10	9
YP Varlıklar/Toplam Varlıklar	15,4	8,2	9,1	11,1	9,0
YP Yükümlülükler/Toplam Yükümlülükler	35,1	16,9	17,5	19,3	16,0
İşlem Sınırı Rasyosu	2,3	3,5	4,4	4,4	4,4

Kaynak: BDDK

Not: Bu sayfadaki tabloların tümü BDDK'nın raporlarından alınmıştır. Raporun diğer bölümlerindeki analizlerde farklı verilere ve rasyolara rastlanabilir. Kaynak gösterilmeyen tablolar kısmen BDDK'nın web sayfasından 25 Şubat 2013 tarihinde indirilen toplu verilerden yararlanarak, kısmen de faktoring şirketlerinin 2012 yılı Denetim Raporlarından alınan verilere göre hesaplanmıştır.

Sektör İkinci ve Dördüncü Çeyrekte Hızlandı

2012 yılında büyüme 2011 yılına çok benzer bir şekilde, birinci ve üçüncü çeyrekleri de durgun geçmiş, ikinci ve dördüncü çeyreklerde ise ivme kazanmıştır.

Tablo 5 - 3-Aylık Temel Göstergeler (Milyon TL)

	1. Ç / 2011	2. Ç / 2011	3. Ç / 2011	4. Ç. / 2011	1. Ç. / 2012	2. Ç. / 2012	3. Ç / 2012	4. Ç. / 2012
Faktoring Alacakları	12.411	13.653	13.797	14.229	13.898	15.372	14.818	16.332
Toplam Krediler	10.798	11.368	11.244	11.464	11.321	12.278	11.435	12.811
YP Krediler	2.811	2.873	3.093	2.974	2.739	2.765	2.863	2.873
TP Krediler	7.987	8.495	8.151	8.490	8.582	9.513	8.572	9.938
Özkaynaklar	3.032	3.058	3.235	3.400	3.388	3.472	3.659	3.867
Toplam Aktifler	14.352	15.119	15.253	15.652	15.516	16.827	16.334	18.178

Kaynak: BDDK

Tablo 6'da sektörün 2010 yılına kıyasla hem likit varlıkların payını azalttığını hem de kredilerin payını azalttığını göstermektedir.

Tablo 6 - Toplam Aktif / Pasif İçindeki Payları (%)

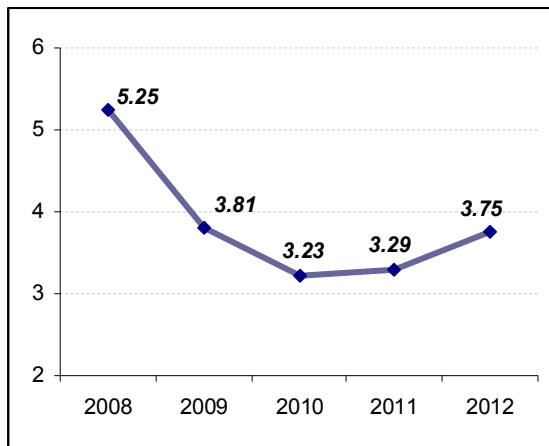
	1. Ç. 2010	2. Ç. 2010	3. Ç. 2010	4. Ç. 2010	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	1. Ç. 2012	2. Ç. 2012	3. Ç. 2012	4. Ç. 2012
Banka + Nakit Değerler	10,1	8,4	7,6	8,1	6,1	3,5	3,0	2,9	3,7	2,4	2,5	4,0
Faktoring Alacakları	82,1	84,5	84,8	85,5	86,5	90,3	90,5	90,9	89,6	91,2	90,7	89,8
Takipteki Alacaklar	0,7	0,6	1,3	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Diğer Aktifler	7,2	6,5	6,3	5,9	6,9	5,7	5,9	5,4	5,9	5,4	5,9	5,4
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Krediler	74,6	75,8	76,4	77,2	75,8	76,2	74,8	74,5	74,5	74,7	71,6	72,0
Özkaynaklar	23,0	21,5	21,0	20,3	21,1	20,2	21,2	21,7	21,8	20,6	22,4	21,3
Diğer Pasifler	1,5	1,2	0,4	0,4	2,4	2,0	1,6	0,5	2,7	2,8	3,1	3,5
Kar	0,9	1,6	2,2	2,8	0,7	1,5	2,4	3,2	0,9	1,9	3,0	3,5

Kaynak: Faktoring Derneği

Kârlılık Artıyor

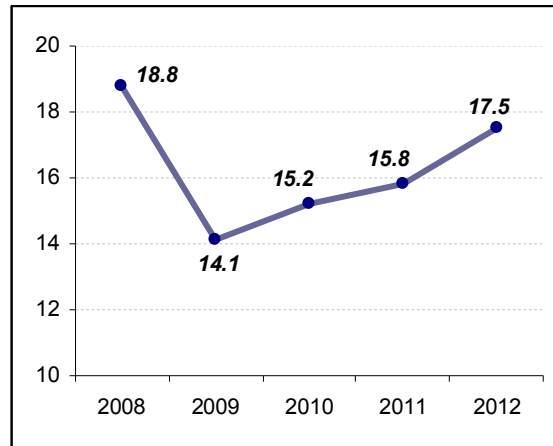
Son üç yıldır sektörün kârlılık göstergeleri yükselen bir trend sergilemektedir. 2012 yılında net kârın ortalama aktiflere oranı %3,7 olurken, ortalama özkaynaklara oranı %17,5'e çıkmıştır.

Şekil 4 – Net kâr/Ortalama Aktifler (%)



Kaynak: BDDK

Şekil 5 – Net kâr/Ortalama Özkaynaklar (%)



Sektörde Yoğunlaşma

Factoring şirketlerinin alt grupları üzerinde yapılan çalışmanın sonuçlarını aşağıdaki iki tablo çok güzel özetlemektedir. Basite indirgemek gerekirse, factoring işlemlerinde %55 paya sahip olan banka iştiraki olan 14 factoring şirketi, daha az özkaynak, çok daha fazla kredi kullanımı ile çalışıyorlar ama daha risksiz müşterilerle çalıştıkları için diğerlerine kıyasla daha az kâr ediyorlar. Bağımsızlar arasından en büyük 14 şirkete baktığınızda göstergeler tam tersi; NPL oranı iki katı, factoring faiz marjı yüksek, daha çok özkaynak daha az kredi kullanımı var, ama sektörün toplam karının %56,4'ü onlarda.

Tablo 7 - Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karşılaştırılması (%)

	Toplam Aktifler	Top. Factoring	Net Kar	Özkaynaklar	Krediler
	İçindeki Payı	Alacaklarında Payı	İçinde Payı	İçinde Payı	İçinde Payı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	20,6	21,2	11,8	8,4	26,4
14 Banka İştiraki şirket	52,4	54,0	32,5	28,9	63,7
Bağımsız en büyük 6 şirket	16,8	17,4	31,9	24,3	11,0
Bağımsız en büyük 14 şirket	28,5	27,8	44,8	43,8	19,3
Bağımsız en büyük 24 şirket	36,3	35,6	56,4	53,7	25,7

Tablo 8 - Banka İştiraki ve Bağımsız Factoring Şirketlerinin Karlılık Karşılaştırması (%)

	NPL Oranı	ROAA	ROAE	Fak. Faiz Marjı
2 Büyük Banka İştiraki Şirket	2,5	2,1	32,8	3,4
14 Banka İştiraki şirket	3,9	2,1	19,4	4,8
Bağımsız en büyük 6 şirket	5,9	6,9	32,9	12,0
Bağımsız en büyük 14 şirket	6,8	5,2	23,6	11,3
Bağımsız en büyük 24 şirket	7,1	5,1	23,3	10,7

Banka iştiraki veya banka ilişkili konumundaki factoring şirketlerinin birçok konuda ayrıcalık taşımakta oldukları ve diğer orta ve küçük boy factoring şirketleri ile eşit koşullarda rekabet etmedikleri gözlenmektedir. Bu gruptaki şirketler, fonlamalarını sadece ana hissedarları bankalardan yapmamakta ve istisna teşkil eden bir iki factoring şirketi bulunmakla birlikte, ana hissedar bankanın (veya mensup oldukları şirketler grubundaki bankanın) hem şube açısından yararlanmakta hem ihtiyaçları kadar kredi sağlayabilmektedirler. Diğer şirketlerde ise uygun koşullu kredilere erişim genelde temel sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Factoring Alacaklarının Niteliği

BDDK'nın sektörel factoring alacakları tablolarında ortaya çıkan dağılım, factoring alacaklarının %57 kabili rücu, %43 gayrikabili rücu nitelikte olduğunu göstermektedir. 2011 yılında bu oranlar %66,7 ve %33,3 idi. Kabili rücu işlemler %3,6 azalırken gayrikabili rücu işlemler %45,95 artış göstermiştir.

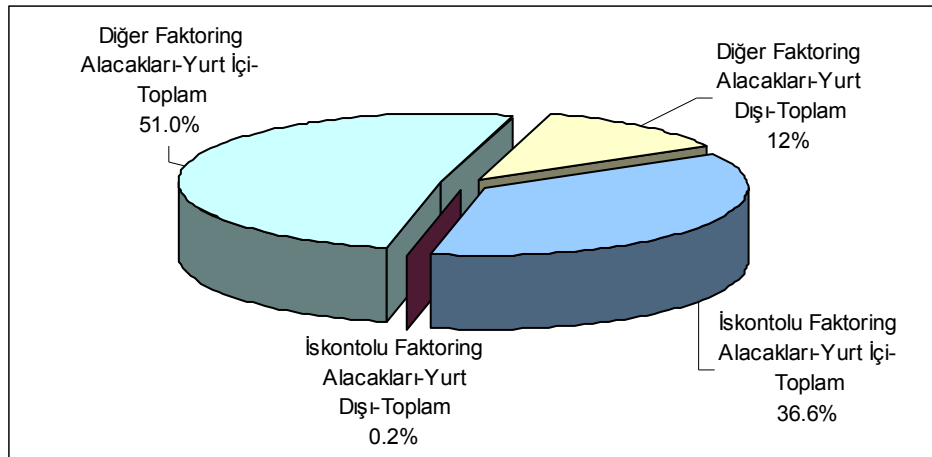
Tablo 9 - Factoring Alacaklarının Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	%	2011	%	2012	%
Kabili Rücu	5.852.370	9.621.717	8.739.120	56.8	11.353.024	66.7	10.947.152	56.9
Gayrikabili Rücu	1.512.415	1.674.643	6.660.114	43.2	5.690.038	33.3	8.304.781	43.1
Toplam	7.364.785	11.296.360	15.399.234	100.0	17.043.062	100.0	19.251.933	100.0

Tablo 10 - Rücu Edilebilmeye Göre Faktoring Alacakları (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Kabili Rücu	3.099.750	3.750.230	4.674.216	5.654.630	6.502.297
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Gayrikabili Rücu	203.088	97.356	170.373	316.118	559.333
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Toplam	3.302.838	3.847.586	4.844.589	5.970.748	7.061.630
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Kabili Rücu	0	0	0	812	1.911
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Gayrikabili Rücu	22	29	24.936	0	34.276
İskontolu Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Toplam	22	29	24.936	812	36.187
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Kabili Rücu	2.377.882	5.564.043	3.459.791	5.049.820	3.997.324
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Gayrikabili Rücu	381.192	1.001.393	5.339.863	3.087.006	5.812.097
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt İçi-Toplam	2.759.074	6.565.436	8.799.654	8.136.826	9.809.421
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Kabili Rücu	374.738	278.418	605.113	647.762	445.620
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Gayrikabili Rücu	928.113	575.865	1.124.942	2.286.914	1.899.075
Diğer Faktoring Alacakları-Yurt Dışı-Toplam	1.302.851	854.283	1.730.055	2.934.676	2.344.695
Faktoring - Genel Toplam	7.364.785	11.267.334	15.399.234	17.043.062	19.251.933

Şekil 6 - 2012 yılında Faktoring Alacaklarının Niteliklerine Göre Dağılımı



Faktoring'de Vade

Faktoring şirketlerinin büyük bir kısmı 90 ilâ 120 gün vade ile çalışmaktadır. Ağırlıklı olarak 3 aydan kısa süreli vadeler için iskonto yapılmaktadır. Bazı şirketler daha uzun vadeli çekleri iskonto ederek rekabet üstünlüğü sağlayabilmektedirler.

Vadelerin kısalığı faktoring şirketlerine çok önemli bir avantaj sağlamaktadır. Ekonomik koşullardaki değişmelere göre yöneticilerin çok hızlı bir şekilde faktoring alacaklarını büyütebilme ve küçültebilme kabiliyetleri vardır. Geçmiş dönemlerde ekonomik koşulların değişmesi karşısında yöneticilerin çok farklı büyüme stratejileri uygulamış oldukları gözlenmiştir. Kısa vadeli işlemler, yöneticilere stratejilerini değiştirme esnekliği getirmekle birlikte, aynı zamanda şirketin mali yapısının kısa vadede bozulabilme ihtimalini de getirmektedir. Bir başka ifade ile güçlü bir finansal yapıya sahip bir şirketin kısa sürede riskli bir konuma düşmesi, veya kârlı olmayan bir yapıdan çok kârlı bir yapıya dönüşmesi imkân dahilindedir. Faktoring şirketlerinin finansal tablolarını ancak yılda bir kamuya açıklamaları nedeni ile kreditorlerin ve yatırımcıların bu şirketlerin performanslarını izlemeleri mümkün olmamaktadır.

Yabancı Para Fonlama ve İşlemler

2012 yılında yurtdışı faktoring TL bazında %9 azalmış ve payı %17'den %12'ye düşmüştür.

Tablo 11 - Yurt İçi – Yurt Dışı Faktoring Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yurt İçi	6.061.912	10.442.048	13.806.423	14.107.574	16.871.051
Yurt Dışı	1.302.873	854.312	1.754.991	2.935.488	2.380.882
Toplam	7.364.785	11.296.360	15.399.234	17.043.062	19.251.933

Birkaç şirketin dışında sektörde ağırlıklı olarak Türk parası işlem yapılmaktadır. Kur riski almak istemeyen pek çok şirket de sadece TL borçlanmaktadır. 2011 yılında yabancı para işlemler ilk kez %11'e ulaşmıştır.

Tablo 12 - Net Faktoring Alacaklarının TL/YP Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
TL	5.050	7.838	11.219	12.719	13.871
YP	541	513	1.151	1.510	1.530
Toplam	5.591	8.351	12.370	14.223	15.372

Kaynak: BDDK

Genelde sektördeki şirketler kur riski almamaktadırlar. Yurtdışı işlem yapmayan çok sayıda şirket hiç yabancı para ile işlem yapmadığından, yabancı para kredi kullanmamakta ve kur riski taşımamaktadır. 2012 yılında toplam kredilerde yabancı para oranı tekrar %22,4'e gerilemiştir.

Tablo 13 - Alınan Krediler TL/YP Dağılımı (Milyon TL)

	Kredi Kullanımı				Faktoring Alacakları			
	TL	YP	Toplam	YP Oranı	TL	YP	Toplam	YP Oranı
2008	2.236	2.708	4.944	%54,0	5.051	541	5.592	%9,6
2009	5.739	1.760	7.593	%23,2	7.838	513	8.351	%6,1
2010	8.561	2.535	11.096	%22,8	11.220	1.151	12.370	%9,3
2011	8.490	2.974	11.464	%25,9	12.713	1.510	14.233	%10,6
2012	9.938	2.873	12.811	%22,4	14.578	1.752	16.330	%10,7

Kaynak: BDDK

Ciro

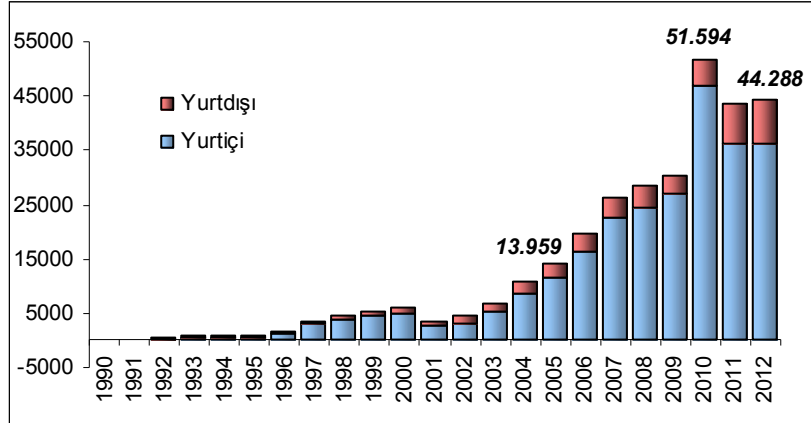
2012 yılında toplam ciro 70,7 milyar TL den 77,3 milyar TL'ye %10 artış göstermiş, yurt dışı ciro ise 11,8 milyar TL'den 13,8 milyar TL'ye (%17) yükselmiştir. Uluslararası platformlarda yıllık performans ciro hacmi ile rapor edildiği için Faktoring Derneği her üç ayda bir üyelerinden ciro istatistiklerini derlemektedir. Yıllık ciro hacimleri ayrıca BDDK tarafından da yayınlanmaktadır. Ciro ölçümü belirli bir işlem faaliyeti büyüklüğünün göstergesi olmakla birlikte bir şirketin mali gücünü ve kârlılığını yansıtmadığı için şirket analizlerinde kullanılmamaktadır. Her ne kadar sektörde ciro hacimleri bir prestij unsuru gibi kullanılmakta ise de kârlı olmadığı hallerde ciro büyütmenin çok büyük bir başarı olmadığı düşünülmektedir.

Tablo 14 - Yıllık Ciro (1000 TL)

	2010	2011	2012
Toplam Ciro	75.735.561	70.713.528	77.349.313
- Yurtdışı	6.777.000	11.789.000	13.789.000

Kaynak: BDDK

Şekil 7 - Yıllık Ciro (Milyon ABD Doları)



Kaynak: Faktoring Derneği

Üç aylık dönemler itibariyle bakıldığında (Tablo 15) yurtdışı ciro Eylül 2012'den sonra, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış hızında ivme kaybederken, yurt içi cirodaki azalış yine Mart 2012'den itibaren ivme kaybetmiş ve son çeyrekte artışa dönüşmüştür.

Tablo 15 - 3-Aylık Dönemler itibariyle Ciro (1000 TL) ve % Değişim

	1. Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	1. Ç. 2012	2. Ç. 2012	3. Ç. 2012	4. Ç. 2012	1. Ç. 2012	2. Ç. 2012	3. Ç. 2012	4. Ç. 2012
Yurtdışı Ciro	2,710	5,405	8,534	11,789	3.314	7.294	10.531	13.747	%22	%35	%23	%17
Yurtiçi Ciro	15,322	29,842	44,386	58,924	13.457	28.860	43.492	63.583	%-12	%-3	%-2	%8
Toplam Ciro	18,031	35,247	52,920	70,714	16.771	36.154	54.025	77.320	%-7	%3	%2	%9

Kaynak: Faktoring Derneği

Tablo 16 - Yıllık Yurtiçi ve Yurtdışı Faktoring Cirosu (Milyon ABD Doları)

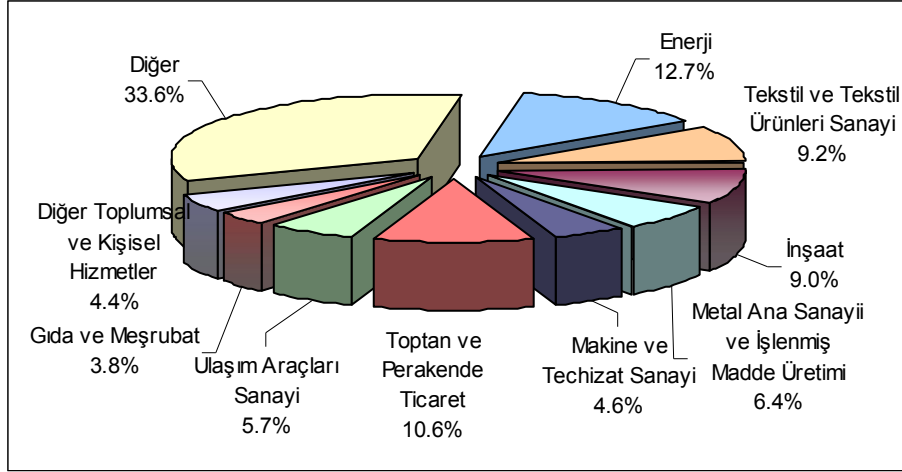
	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
1990	10	90	100
1991	55	128	183
1992	286	168	454
1993	700	270	970
1994	650	220	870
1995	658	300	958
1996	1.319	450	1.769
1997	3.032	550	3.582
1998	4.000	750	4.750
1999	4.518	748	5.266
2000	5.022	921	5.943
2001	2.562	990	3.552
2002	3.216	1.260	4.476
2003	5.250	1.413	6.663
2004	8.640	2.093	10.733
2005	11.607	2.352	13.959
2006	16.216	3.485	19.701
2007	22.470	3.935	26.405
2008	24.447	4.230	28.677
2009	27.110	3.260	30.370
2010	46.919	4.675	51.594
2011	36.350	7.348	43.698
2012	36.330	7.957	44.288

Kaynak: Faktoring Derneği

Sektörel Ciro Dağılımı

Tablo 17 ve Şekil 8’de görüldüğü üzere faktoring sektörü oldukça farklı sektörlerle hizmet vermektedir. Hatta bu sektörlerin de pek çok alt sektörleri bulunduğu dikkate alınırsa risk dağılımının daha da geniş bir alana yayılmış olduğu görülür. 2012 yılında tekrar Enerji sektörlerinden biri olan “Nükleer Yakıt, Petrol Ürünleri ve Kömür Sanayi” %12,7 pay ile en yüksek pay alan grup olmuştur. İlk beş sektör arasında geleneksel olarak tekstil, toptan ve perakende ticaret, metal ana sanayii ve enerji bulunmaktadır.

Şekil 8 - 2012 Yılında Cironun Sektörel Dağılımı



Kaynak: BDDK

Tablo 17 - Yıllık Cironun Sektörel Dağılımı (Milyon TL)

SEKTÖR	2010	% PAY	2011	% PAY	2012	% PAY
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	14.966	19,8	4.955	7,0	9.822	12,7
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizm.	2.874	3,8	6.509	9,2	8.187	10,6
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	5.356	7,1	7.147	10,1	7.144	9,2
İnşaat	5.872	7,8	7.099	10,0	6.952	9,0
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	3.554	4,7	5.169	7,3	4.933	6,4
Ulaşım Araçları Sanayi	2.537	3,3	4.524	6,4	4.375	5,7
Makine ve Techizat Sanayi	2.456	3,2	3.129	4,4	3.525	4,6
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	1.704	2,3	3.214	4,5	3.416	4,4
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	1.940	2,6	2.586	3,7	2.925	3,8
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	2.413	3,2	2.300	3,3	2.920	3,8
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	2.016	2,7	2.856	4,0	2.694	3,5
Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	1.467	1,9	2.505	3,5	2.305	3,0
Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.041	2,7	2.256	3,2	2.002	2,6
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	1.481	2,0	1.736	2,5	1.777	2,3
Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	2.292	3,0	2.015	2,8	1.744	2,3
Diğer	22.766	30,5	12.715	19,2	12.628	16,3
Genel Toplam	75.736	100,00	70.714	100,00	77.349	100,00

Kaynak: BDDK

Sektörel Risk Dağılımı

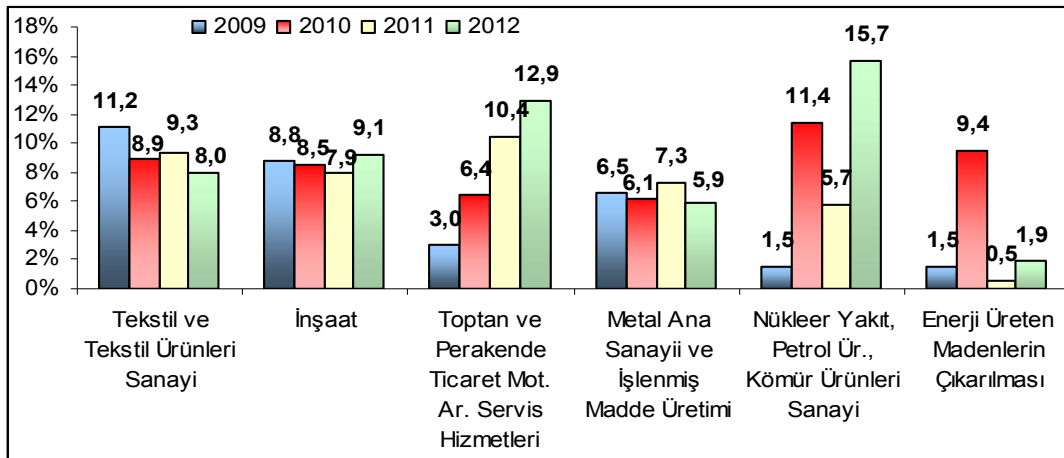
Factoring sektörünün ağırlıklı olarak hizmet verdiği sektörler, geleneksel olarak tekstil, inşaat ve metal ana sanayii sektörleri olmuştur. 2012 yılında toplam alacakların %64'ü imalat sanayiinde, %33'ü hizmet sektöründe ve geri kalanı tarım ve diğer sektörlerdedir. İnşaat ve ticaret sektörleriyle olan işlemler artıkça hizmet sektörünün payı yükselmiştir.

Tablo 18 - Faktoring Alacaklarının Sektörlere göre Dağılımı (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	2012	% Değ.
Tarım Toplamı	95.805	195.82	221.199	344.915	346.125	0,35
İmalat Sanayi Toplamı	5.397.604	7.694.552	11.414.858	11.114.506	12.169.793	9,49
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	85.296	169.527	1.451.132	85.327	366.206	329,18
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	23.885	796.184	274.738	227.397	60.228	-73,51
Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	304.366	340.307	508.976	665.278	752.844	13,16
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	1.050.976	1.259.521	1.419.056	1.581.795	1.531.142	-3,20
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	699.905	736.775	947.031	1.237.190	88.150	-92,87
Makine ve Techizat Sanayi	282.447	608.554	978.392	1.108.525	224.730	-79,73
Ulaşım Araçları Sanayi	597.754	1.425.553	895.277	1.302.630	296.247	-77,26
Başka Yerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	205.748	171.951	359.845	1.398.475	3.024.275	116,26
Nükleer Yakıt, Petrol Ür. Kömür Ürünleri Sanayi	238.226	171.374	1.762.662	975.584	388.690	-60,16
Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	26.472	300.514	612.944	462.729	299.381	-35,30
Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	396.651	265.633	338.499	453.882	462.607	1,92
Diğer	1.485.878	1.448.659	1.866.306	1.615.694	4.675.293	189,37
Hizmet Toplamı	1.802.147	3.148.127	3.873.545	5.397.558	6.628.680	22,81
İnşaat	713.873	988.360	1.366.581	1.350.052	1.758.922	30,29
Toptan ve Perakende Tic. Mot. Ar. Servis Hiz.	477.373	337.592	984.913	1.778.088	2.475.080	39,20
Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	167.752	507.566	367.774	644.018	187.129	-70,94
Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	190.471	367.204	432.454	521.326	581.395	11,52
Emlak Komisyon. Kiralama ve İşlet. Faaliyetleri	33.056	89.566	108.695	349.948	480.268	37,24
Diğer	3068.403	6887074	3760.142	3130.986	1.145.681	-63,41
DİĞER	69.229	228.835	51.812	186.083	107.335	-42,32
GENEL TOPLAM	7.364.785	11.267.334	15.561.414	17.043.062	19.251.933	12,96

Kaynak: BDDK

Şekil 9 - Faktoring Alacaklarında Sektör Payları (%)



Kaynak: Faktoring Derneği

2012 yılında üç enerji sektöründe (Enerji üreten madenlerin çıkarılması, enerji üretmeyen madenlerin çıkarılması ve nükleer yakıt, petrol ürünleri ve kömür ürünleri sanayii) toplam faktoring hacmi 1,3 milyar TL'den 3,5 milyar TL'ye yükselmiştir. Üç sektör birlikte ele alındığında, enerjinin toplam faktoring alacakları içindeki payının %17,9'a çıktığı görülmektedir.

Enerji sektöründeki birkaç büyük firmanın faktoring hizmetlerinden yararlanmaları yıldan yıla önemli farklılıklara neden olmakta, faktoring alacakları işlem hacminin de dalgalanmalara maruz kalmasına neden olmaktadır. Tablo 19 ve 20'de faktoring alacaklarında enerji sektörü ayrıştırılarak gösterilmektedir. Görüleceği gibi 2012 yılında enerji dahil yıllık artış %12,8 iken, enerji sektörü hariç %0,2'de kalmaktadır.

Tablo 19 - Enerji Sektörleri Dahil Faktoring Alacakları Sektör Payları (%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Enerji	4,71	10,07	22,43	7,55	17,91
Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	3,23	1,52	11,33	5,72	15,72
Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	1,16	1,50	9,33	0,50	1,90
Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	0,32	7,05	1,77	1,33	0,29
Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	14,27	11,28	9,12	9,28	7,96
İnşaat	9,69	8,75	8,78	7,92	9,14
Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	9,50	6,53	6,09	7,26	5,94
Makine ve Techizat Sanayi	3,84	5,39	6,29	6,50	6,10
Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	6,48	2,99	6,33	10,43	12,87
Ulaşım Araçları Sanayi	8,12	12,62	5,75	7,64	7,37
Toplam	56,61	57,63	64,79	56,58	67,29

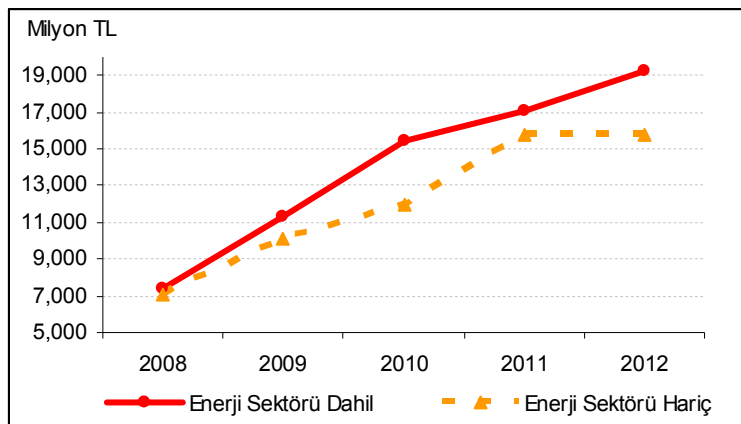
Kaynak: BDDK

Tablo 20 - Toplam Faktoring Alacakları (1000 TL)

	2008	2009	2010	2011	Yıllık artış	2012	Yıllık artış
Enerji Sektörü Dahil	7.364.785	11.267.334	15.399.234	17.043.062	10,67	19.227.689	12,82
Enerji Sektörü Hariç	7.017.378	10.130.249	11.911.273	15.754.754	32,27	15.782.179	0,17

Kaynak: BDDK

Şekil 10 - Enerji Sektörünün Toplam Faktoring Alacaklarına Etkisi



3. FAKTORİNG HİZMETLERİ

Faktoring Nedir

Faktoring faaliyetleri çerçevesinde sunulan temel hizmetler, firmaların yurtiçi ve yurtdışına mal satışı ve/veya hizmet arzından doğan veya doğacak vadeli alacaklarının faktoring şirketine temlik edilmesi suretiyle “garanti”, “finansman” ve “tahsilât” hizmetleridir. Faktoring işlemlerinde alıcı (borçlu), satıcı (müşteri) ve faktoring şirketi olmak üzere üç taraf vardır;

- Müşteri (satıcı) - Faktoring hizmetlerinden yararlanan taraf, mal veya hizmeti vadeli olarak satan ve bu satıştan doğan alacakları devreden kişi veya kuruluş
- Faktoring Şirketi (factor) - Faktoring hizmeti veren kuruluş,
- Borçlu (alıcı) – Mal veya hizmeti vadeli olarak satın alan - Temlik konusu alacağın borçlusudur

Finansman, faktoring firmasına temlik edilen alacak tutarının vadesinden önce belli bir miktarının satıcı firmaya ödenmesi ve nakit ihtiyacının karşılanmasıdır. Garanti, borçlu firmanın ödeme güçlüğü içine girmesi ya da iflası gibi nedenlerle alacağı ödeyememe riskinin üstlenilmesidir. Tahsilât ise faktoring firmasının garantisi altında olan ya da olmayan tüm alacakların vadesinin takibi, tahsili ve ilgili raporlamanın müşteriye sağlanmasıdır.

KOBİ’lerin nakit akışını kolaylaştıran faktoring sistemi, işletme sermayesi ve likidite sağlamaktadır. KOBİ’ler açısından bakıldığında, faktoringin en büyük avantajı işlemlerin hızı ve belge ibrazı bakımından sağlanan kolaylıklardır. Müracaat ile temlikin kabulü ve ödeme süreci herhangi bir bankadan kredi alma süreci ile kıyaslanamayacak kadar kısa sürelidir.

Faktoring şirketlerinin sunduğu temel hizmetlerden biri de tahsilâttir. Faktoring şirketleri tahsilâtın zamanında yapılmasını ve tahsilat masraflarının azaltılmasını sağlarlar. Bu itibarla, çeklerin idari takibi ve tahsilatı, hatta vadesi geçmiş alacakların hukuki takibi outsource edilebilmektedir. Birkaç faktoring şirketinin finansman sağlamaktan çok tahsilât işlemlerine odaklandığı, bir çoğunun da hiç yapmadığı tespit edilmiştir.

Küçük işletmelerle yakın ilişkide bulunmaları faktoring şirketlerine istihbarat konusunda bir donanım kazandırdığından, müşterilerini çalıştıkları şirketlerin kredibilitesi ve ödeme gücü hakkında bilgilendirebilmektedirler. İhracat faktoringi yapan şirketler, ihracatçılara daha geniş pazarlarda iş yapma imkânını tanımakta, buna ilâve olarak yurtdışındaki alıcılar hakkında istihbarat sağlamaktadır.

Ülkemizde üretimin ağırlıklı olarak çok küçük işletmeler tarafından gerçekleştirilmesi faktoring hizmetlerine olan talebin oluşmasında önemli bir etkidir. Faktoring işlemlerinin fatura üzerinden yapılıyor olması da bu küçük işletmeler arasında ödemelerin kayıt altına alınmasını sağlamaktadır.

Türkiye’de KOBİ Gerçeği

Türkiye’de KOBİ’lerin dağılımı üretimin ağırlıklı olarak çok küçük işletmeler tarafından yapıldığını kanıtlamaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumu’nun istatistiklerine göre Türkiye’de 1,5 milyon işyeri bulunmaktadır. Tablo 21’de görüleceği üzere Aralık 2012 itibarıyla bu işyerlerinin %63’ü 3 kişiden az, %86’sı 10 kişiden az kişi çalıştırmaktadır. Türkiye’de üretimin böyle bir yapıda olması kuşkusuz faktoring hizmetlerine olan talebe çok geniş bir zemin oluşturmaktadır.

Tablo 21 - Türkiye'de 2012 Yılında KOBİ'lerin Dağılımı

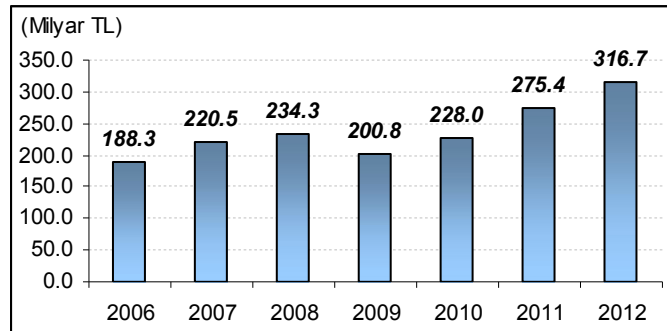
İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	% Pay
1 kişi	540.422	35.50
2-3 kişi	416.657	27.37
4-6 kişi	236.494	15.54
7-8 kişi	105.626	6.94
10-49 kişi	193.240	12.69
50-499 kişi	28.728	1.89
500-999	816	0,05
1000+	275	0,02
Toplam	1.522.258	100,00

Kaynak: SGK Sosyal Güvenliğe İlişkin Temel Göstergeler Ocak 2013

Türkiye'de Çek İşlemleri

Türkiye'de vadeli çek kullanımının yaygınlığı ve çek tutarlarının 2/3'nün 10.000 TL'nin altında olması faktoring hizmetlerine talebi besleyen önemli bir faktördür. Bu olgu bazı faktoring şirketlerini çok sayıda müşteri ve küçük montanlı çeklerin iskonto edildiği bir iş modeline yönlendirmektedir. 2012 yılında Türkiye'de çekle yapılan ödemelerde işlem hacmi %15 artış göstererek 316,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Ülkemizde çok yaygın olarak kullanılan çekle ödemelerin %30,4'ünün 2.000 TL ila 5.000 TL arasında olduğu, %11,6'sının ise 2.000 TL den de küçük değerde olduğu görülmektedir. Tablo 22'de görüleceği üzere takas odalarına ibraz edilen çekler arasında, tutarı 2.000 TL'nin altında olanların oranı sürekli düşme göstermiştir. Merkez Bankası, tutarı 5.000 TL'nin altında olan çeklerin oranının da 2010 yılından beri düşmekte olmasını, kısmen kredi kartı kullanımındaki artışa bağlamakta, kısmen de internet bankacılığının ve EFT kullanımını artışına bağlı olduğunu düşünmektedir.²

Şekil 11 - Türkiye'de Çek İşlem Hacmi



Kaynak: T.C. Merkez Bankası

Tablo 22 - Takasa Konu Çek Adetlerinin Tutar Dilimlerine Göre Dağılımı (%)

	≤ 2.000 TL	2.000-5.000 TL	5.000-10.000 TL	10.000 – 50.000 TL	50.000 ≥ TL
2007	35,71	31,51	16,63	14,30	1,85
2008	30,33	32,62	18,24	16,42	2,38
2009	27,70	34,07	19,10	16,73	2,40
2010	22,81	34,47	20,70	18,94	3,08
2011	15,83	32,62	22,89	24,24	4,43
2012	11,62	30,42	24,26	28,31	5,39

Kaynak: T.C. Merkez Bankası ve BTOM

² Finansal İstikrar Raporu, Mayıs 2013, TCMB

4. FAKTORİNG ŞİRKETLERİ

Şirketler ve Pazar Payları

Aşağıda 31.12.2012 tarihi itibarıyla 78 faktoring şirketin toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre sıralanmıştır. Tablolar hazırlandığı tarihte Hepkon Faktoring ve Mert Finans Faktoring verileri temin edilememiştir.

Tablo 23 - 31.12.2012 itibarıyla Türkiye’de faaliyette bulunan Faktoring Şirketleri (1000 TL)

	Kuruluş Yılı	Aktifler	Faktoring Alacakları	Özkaynaklar	Ödenmiş Sermaye	Krediler	Net Kâr
Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1990	1.955.227	1.827.710	105.011	21.000	1.837.458	20.460
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1992	1.791.190	1.639.747	219.654	16.802	1.547.063	53.342
Deniz Fak. A.Ş.	1998	1.266.523	1.215.728	206.571	137.600	1.043.673	58.043
İş Fak. A.Ş.	1993	1.041.260	1.014.944	59.723	16.000	978.791	4.574
Fiba Fak. A.Ş.	1992	862.523	725.078	187.902	48.500	572.222	16.106
TEB Fak. A.Ş.	1997	786.430	750.237	46.846	19.000	725.201	15.925
Kapital Fak. A.Ş.	1992	758.550	728.502	376.477	10.000	186.456	75.930
Lider Fak. Hizm. A.Ş.	1992	644.859	621.502	83.883	30.000	405.459	12.321
ING Fak. A.Ş.	2010	617.011	597.959	46.419	40.000	565.251	4.822
Creditwest Fak. A.Ş.	1994	503.061	469.355	129.199	40.000	160.177	29.105
Girişim Fak. A.Ş.	1997	490.094	289.292	229.124	17.500	258.034	16.386
Destek Fak. A.Ş.	1996	477.735	462.292	148.053	40.000	245.163	40.296
Finans Fak. Hizm. A.Ş.	2009	373.823	362.489	26.923	20.000	341.803	3.543
Şirinoğlu Fak.A.Ş.	1992	340.032	258.055	115.520	50.000	217.500	24.869
Eko Fak. A.Ş.	1994	332.605	298.738	85.565	21.026	193.306	16.376
Ulusal Fak. A.Ş.	1999	318.616	305.239	57.913	18.616	118.040	11.220
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	1998	274.803	185.797	88.498	22.400	183.929	10.281
MNG Fak. A.Ş.	1999	257.983	242.960	52.790	36.000	203.184	8.568
Ekspo Fak. A.Ş.	2000	237.695	233.544	76.178	50.000	105.915	11.509
Yaşar Fak. A.Ş.	1993	237.650	219.719	95.195	20.000	134.398	13.086
C Fak. A.Ş.	2002	221.532	63.196	162.846	67.800	57.955	8.970
Fortis Fak. A.Ş.	1992	193.390	184.423	25.765	14.500	166.135	3.461
Çağdaş Fak. A.Ş.	1994	189.538	180.078	38.597	20.000	61.023	2.079
Şeker Fak. A.Ş.	2000	188.665	181.569	22.853	16.000	134.699	3.020
Akın Fak. A.Ş.	2000	174.951	172.765	41.638	10.000	131.849	8.477
Tekstil Fak. A.Ş.	1994	164.027	162.681	30.575	8.100	130.272	8.076
Bayramoğlu Fak.A.Ş.	1997	145.993	129.732	105.000	85.000	16.564	13.691
Pamuk Fac. A.Ş.	1992	145.691	74.582	86.219	50.000	31.490	22.324
Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	1993	141.905	139.061	12.005	10.000	129.462	231
Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	1998	137.815	131.232	16.687	15.000	95.481	1.961
Yeditepe Fak. A.Ş.	1997	136.416	133.532	35.127	24.000	99.771	8.393
Strateji Fak. A.Ş.	1997	136.347	131.150	14.409	11.000	120.516	1.414
Kent Fak. A.Ş.	1997	134.595	127.029	38.692	26.502	62.006	5.094
Optima Fak. A.Ş.	1996	131.941	122.791	27.232	16.000	54.742	7.794
Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	1997	131.937	120.381	19.268	16.000	72.817	3.750
Atılım Fak. A.Ş.	1993	126.436	116.527	29.126	12.000	96.460	5.194
Anadolu Fak. A.Ş.	2007	116.308	115.464	55.150	27.210	60.341	9.240
Başer Fak. A.Ş.	1995	115.615	107.129	32.261	15.000	78.089	8.008
Demir Fak. A.Ş.	1993	104.976	93.456	24.935	11.000	78.298	1.220

VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	2009	97.930	41.996	10.522	10.000	53.886	2.250
Huzur Fak. A.Ş.	2008	95.247	89.234	15.476	12.300	79.182	1.804
Devir Fak. A.Ş.	1991	88.546	79.146	12.945	10.000	73.912	1.072
Ak Fak. A.Ş.	1993	81.038	80.500	10.411	8.500	63.818	2.350
Tam Fak. A.Ş.	2012	76.955	34.198	74.485	82.320	0	-7.107
ABC Fak. A.Ş. (Tek)	1998	75.637	66.868	10.532	11.500	22.847	-1.630
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	1997	69.769	64.569	13.072	7.500	55.277	5.287
Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	2010	64.933	62.562	8.709	8.500	55.430	991
Doğan Fak. A.Ş.	1999	62.064	59.968	22.324	13.000	35.040	4.364
Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	2010	61.539	57.773	10.198	7.500	38.802	1.750
Sardes Fak. A.Ş.	2011	60.846	59.901	9.746	7.750	36.841	2.676
Çözüm Fak. A.Ş.	1997	59.177	48.567	36.063	22.000	21.893	6.511
Tuna Fak. A.Ş.	1997	59.168	57.402	25.829	7.500	32.502	4.688
Analiz Fak. A.Ş.	2009	54.563	49.272	10.277	8.000	29.388	49
Erişim Fak. A.Ş.	2000	50.921	44.353	7.695	7.750	42.680	19
Zorlu Fak. A.Ş.	2012	44.228	42.678	9.439	10.000	34.046	-561
First Fac. A.Ş.	2007	44.020	41.470	9.697	15.450	34.105	2.389
Arena Fak. A.Ş.	2009	41.542	37.262	15.758	10.000	25.346	2.346
Trend Fak. A.Ş.	2000	41.188	39.261	12.478	9.250	27.755	2.033
ACL Fak. A.Ş.	1994	41.059	34.963	13.557	11.750	26.339	1.709
Makro Fak. A.Ş.	1999	36.506	34.978	8.750	7.500	27.084	402
Merkez Fak. A.Ş.	1997	35.787	34.657	9.712	7.500	25.696	1.011
Global Fak. Hizm. A.Ş.	2000	33.408	23.216	14.004	10.000	18.564	3.405
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	2007	27.876	23.543	7.964	7.500	5.009	48
Berg Fak. A.Ş.	2012	27.543	11.449	14.766	15.000	12.571	-234
Değer Fak. A.Ş.	2010	26.151	21.022	6.351	8.000	19.508	-1.652
Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	1993	25.873	18.676	14.282	10.000	10.910	1.182
Doğa Fak. A.Ş.	1998	22.798	13.815	16.715	13.100	5.532	1.244
Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	2000	21.349	15.280	8.193	8.000	11.212	-54
Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	1996	20.489	17.179	7.517	8.300	12.514	4
Met-ay Fak. Finans A.Ş.	1997	20.046	9.534	8.222	12.000	11.322	-192
Halk Fak. A.Ş.	2012	19.951	463	19.739	20.000	0	-261
Acar Fac. A.Ş.	1993	18.521	7.367	18.750	12.000	0	2.387
As Fak. Hizm. A.Ş.	2011	14.625	12.332	7.737	8.000	5.220	121
Atak Fak. Hizm. A.Ş.	1998	8.718	30	8.645	7.500	0	406
Kredi Alta Fak. A.Ş.	2012	6.605	5.362	6.412	7.500	0	-1.088
Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	1992	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.
Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	2009	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.	v.y.
TOPLAM		18.042.364	16.276.511	3.772.801	1.572.026	12.655.224	608.878
BDDK TOPLAM		18.174.180	16.332.540	3.866.770	1.618.550	12.811.080	623.640

*İvme Faktoring A.Ş. incelemelere dahil edilmemiştir.

Şirketlerin bilanço büyüklükleri arasında çok büyük farklar bulunduğu gibi en büyük faktoring şirketinin aktifleri en küçük 38 şirketin toplam aktiflerine eşit büyüklüktedir. Küçük şirketlerin sadece yeni kurulan şirketler olmadığının görülebilmesi için bu tabloya özellikle kuruluş yılları ilâve edilmiştir.

BDDK son raporunda faktoring şirketlerini aşağıdaki şekilde 3 gruba ayırmıştır³. Büyük ölçekli şirketlerin payları düşmekte, buna mukabil orta ölçekli şirketlerin payları büyümektedir (Tablo 24 ve 25). Bu trendin devam edeceği düşünülmektedir.

Tablo 24 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları (BDDK)

	Büyük Ölçekli	Orta Ölçekli	Küçük Ölçekli
2010	6	17	53
2011	4	23	47
2012	5	21	51

Kaynak: BDDK

Tablo 25 - Aktiflerin Yoğunlaşması (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İlk 5 Şirket	42	40	52	46	44	37	39
İlk 10 Şirket	60	57	66	65	63	55	59
Ölçeğe Göre Dağılım							
Büyük Ölçekli*	44	35	55	52	50	54	38
Orta Ölçekli**	36	46	24	32	33	40	43
Küçük Ölçekli***	20	19	21	16	17	16	19
Toplam	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: BDDK ve Faktoring Derneği

Not – 2011 ve 2012 yılı için yapılan hesaplarda

*Büyük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 800 milyon TL'nin üzerinde olanlar (2010 da 700 milyon TL)

** Orta Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL ile 800 milyon TL arasında olanlar (2010 da 700 milyon TL)

*** Küçük Ölçekli Şirketler: Toplam varlıkları 150 milyon TL 'nin altında olanlar

Bu raporda, daha ayrıntılı karşılaştırmalar yapılabilmesi amacı ile şirketler toplam aktiflerinin büyüklüğüne göre 5 gruba ayrılmış ve bu grupların ortak özelliklerinin olup olmadığı araştırılmıştır. Sonuçta, bu gruplarda ortak özellikler bulunmakla birlikte, hemen hemen her grupta grubun özelliklerine uymayan bir iki şirket de olabilmektedir.

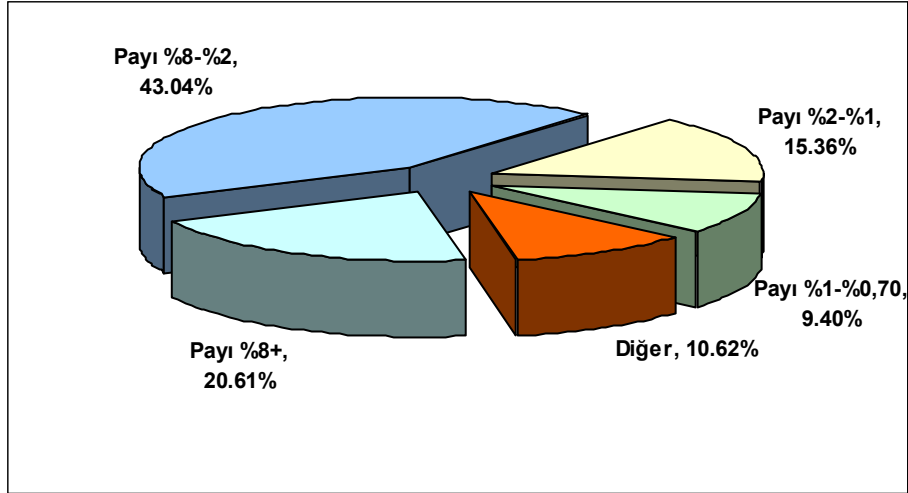
Tablo 26 - Faktoring Şirketlerinin Ölçeklere göre Sayıları ve Payları (Turkrating)

Gruplar	Tanım	Şirket Adedi	Pay %	Kümüle Pay %
A	1 - 2 Pazar payı %8 ve +	2	20,61	20,61
B	3 - 13 Pazar payı %2 - %8	11	43,04	63,65
C	14 - 24 Pazar payı %1 - %2	11	15,36	79,01
D	25 - 36 Pazar payı %0.7 - %1.0	12	9,40	88,41
E	37 - 78 Pazar payları %1'in altında	41	11,59	100,0

Tablo 26'da görülen 78 faktoring şirketinin yanısıra birkaç bankanın da faktoring işlemleri yaptığı bilinmektedir. BDDK tarafından yayınlanmış bir liste bulunmadığından elimizde hangi bankaların faktoring yaptığına dair bir kaynak yoktur. Sadece HSBC ve Burgan Bank Faktoring Derneğine üyelerdir ve veri göndermektedirler.

³ BDDK, Bankacılıkta Yapısal Gelişmeler, Aralık 2011, sayfa 114

Şekil 12 - 2012 Yılı Pazar Paylarına Göre Dağılım



Tablo 27 - Faktoring Şirketleri Toplam Aktifleri

		T. Aktifler 2010	T. Aktifler 2011	Değişim %	T. Aktifler 2012	Değişim %
1	Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.565.565	1.275.030	-18,56	1.955.227	53,35
2	Yapı Kredi Fak. A.Ş.	2.023.857	1.850.957	-8,54	1.791.190	-3,23
3	Deniz Fak. A.Ş.	924.484	1.013.675	9,65	1.266.523	24,94
4	İş Fak. A.Ş.	477.505	432.413	-9,44	1.041.260	140,8
5	Fiba Fak. A.Ş.	808.610	752.044	-7,00	862.523	14,69
6	TEB Fak. A.Ş.	781.569	868.679	11,15	786.430	-9,47
7	Kapital Fak. A.Ş.	532.434	714.479	34,19	758.550	6,17
8	Lider Fak. Hizm. A.Ş.	368.403	500.821	35,94	644.859	28,76
9	ING Fak. A.Ş.	150.216	312.027	107,72	617.011	97,74
10	Creditwest Fak. A.Ş.	392.782	487.504	24,12	503.061	3,19
11	Girişim Fak. A.Ş.	627.922	520.237	-17,15	490.094	-5,79
12	Destek Fak. A.Ş.	251.450	370.425	47,32	477.735	28,97
13	Finans Fak. Hizm. A.Ş.	264.652	279.570	5,64	373.823	33,71
14	Şirinoğlu Fak.A.Ş.	252.535	268.001	6,12	340.032	26,88
15	Eko Fak. A.Ş.	201.247	260.456	29,42	332.605	27,70
16	Ulusal Fak. A.Ş.	125.164	189.824	51,66	318.616	67,85
17	Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	819.925	624.130	-23,88	274.803	-55,97
18	MNG Fak. A.Ş.	158.375	226.149	42,79	257.983	14,08
19	Ekspo Fak. A.Ş.	223.966	240.787	7,51	237.695	-1,28
20	Yaşar Fak. A.Ş.	167.355	293.621	75,45	237.650	-19,06
21	C Fak. A.Ş.	219.302	235.960	7,60	221.532	-6,11
22	Fortis Fak. A.Ş.	119.103	247.440	107,75	193.390	-21,84
23	Çağdaş Fak. A.Ş.	92.421	129.277	39,88	189.538	46,61
24	Şeker Fak. A.Ş.	167.059	185.657	11,13	188.665	1,62
25	Akın Fak. A.Ş.	100.960	132.842	31,58	174.951	31,7
26	Tekstil Fak. A.Ş.	124.677	181.467	45,55	164.027	-9,61
27	Bayramoğlu Fak.A.Ş.	127.339	159.366	25,15	145.993	-8,39
28	Pamuk Fac. A.Ş.	247.383	193.958	-21,60	145.691	-24,89
29	Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	99.963	120.745	20,79	141.905	17,52
30	Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	22.279	44.030	97,63	137.815	213,00
31	Yeditepe Fak. A.Ş.	63.440	80.249	26,50	136.416	69,99
32	Strateji Fak. A.Ş.	127.947	130.167	1,74	136.347	4,75

33	Kent Fak. A.Ş	79.397	181.939	129,15	134.595	-26,02
34	Optima Fak. A.Ş	121.507	128.480	5,74	131.941	2,69
35	Para Finans Fak. Hizm.A.Ş.	86.946	115.636	33,00	131.937	-
36	Atılım Fak. A.Ş.	103.355	118.810	14,95	126.436	6,42
37	Anadolu Fak. A.Ş.	149881	120807	-19,40	116.308	-3,72
38	Başer Fak. A.Ş	93.307	116.377	24,72	115.615	-0,65
39	Demir Fak. A.Ş	66.690	84.804	27,16	104.976	23,79
40	VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	12.643	80.939	540,18	97.930	20,99
41	Huzur Fak. A.Ş.	67.137	93.084	38,65	95.247	2,32
42	Devir Fak. A.Ş	49.522	65.920	33,11	88.546	34,32
43	Ak Fak. A.Ş.	5.397	8.093	49,95	81.038	901,34
44	Tam Fak. A.Ş.	0	6.860	-	76.955	1021,79
45	ABC Fak. A.Ş. (Tek)	105.202	108.816	3,44	75.637	-30,49
46	Prime Fak. Hizm. A.Ş	5.029	5.294	5,27	69.769	1217,85
47	Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	6.153	27.137	341,04	64.933	139,27
48	Doğan Fak. A.Ş.	19.585	114.140	482,79	62.064	-45,62
49	Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	56.655	74.719	31,88	61.539	-17,64
50	Sardes Fak. A.Ş.	0	18.660	-	60.846	226,08
51	Çözüm Fak. A.Ş.	41.280	49.773	20,57	59.177	18,89
52	Tuna Fak. A.Ş.	40.326	58.219	44,37	59.168	1,63
53	Analiz Fak. A.Ş.	47.448	50.281	5,97	54.563	8,52
54	Erişim Fak. A.Ş.	55.969	55.253	-1,28	50.921	-7,84
55	Zorlu Fak. A.Ş.	0	0	-	44.228	-
56	First Fac. A.Ş.	46.426	47.460	2,23	44.020	-7,25
57	Arena Fak. A.Ş.	49.934	50.245	0,62	41.542	-17,32
58	Trend Fak. A.Ş.	32.102	35.323	10,03	41.188	16,60
59	ACL Fak. A.Ş.	21.877	30.240	38,23	41.059	35,78
60	Makro Fak. A.Ş.	24.312	29.262	20,36	36.506	24,76
61	Merkez Fak. A.Ş	29.756	30.464	2,38	35.787	17,47
62	Global Fak. Hizm. A.Ş.	24.823	28.274	13,90	33.408	18,16
63	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	25.942	40.462	55,97	27.876	-31,11
64	Berg Fak. A.Ş.	0	0	-	27.543	-
65	Değer Fak. A.Ş.	14.422	24.070	66,90	26.151	8,65
66	Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	20.570	25.340	23,19	25.873	2,10
67	Doğa Fak. A.Ş.	27.819	42.430	52,52	22.798	-46,27
68	Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	15.840	29.272	84,80	21.349	-27,07
69	Sümer Fak. Hizm.A.Ş.	24.156	27.881	15,42	20.489	-26,51
70	Met-ay Fak. Finans A.Ş.	13.946	19.547	40,16	20.046	2,55
71	Halk Fak. A.Ş.	0	0	-	19.951	-
72	Acar Fac. A.Ş	16.044	16.735	4,31	18.521	10,67
73	As Fak. Hizm. A.Ş.	0	8.114	-	14.625	80,25
74	Atak Fak. Hizm. A.Ş	8.773	8.354	-4,77	8.718	4,35
75	Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	0	-	6.605	-
76	Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	70.589	62.193	-11,89	v.y	-100
77	Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	9.023	14.552	61,28	v.y	-100
TOPLAM		14.319.672	15.576.244		18.042.364	15,83
BDDK		14.462.610	15.621.870		18.174.810	16,34

Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları

Ortaya çıkan bu tablo sektördeki (%8'in üzerinde payı bulunan) en büyük 2 şirketin %21,5 payı, en büyük 11 (%2'nin üzerinde payı bulunan) şirketin ise %63,7 payı olduğunu göstermektedir. Çok açıktır ki bu dağılım sürdükçe, sektörle ilgili aritmetik ortalamaların gösterge olarak alınması çok yanıltıcı sonuçlar verecektir.

Tablo 28 - Aktif Büyüklüklerine Göre Pazar Payları

		Paylar 2010	Paylar 2011	Paylar 2012
1	Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	10,82	8,16	10,76
2	Yapı Kredi Fak. A.Ş.	13,99	11,85	9,86
3	Deniz Fak. A.Ş.	6,39	6,49	6,97
4	İş Fak. A.Ş.	3,30	2,77	5,73
5	Fiba Fak. A.Ş.	5,59	4,81	4,75
6	TEB Fak. A.Ş.	5,40	5,56	4,33
7	Kapital Fak. A.Ş.	3,68	4,57	4,17
8	Lider Fak. Hizm. A.Ş.	2,55	3,21	3,55
9	ING Fak. A.Ş.	1,04	2,00	3,39
10	Creditwest Fak. A.Ş.	2,72	3,12	2,77
11	Girişim Fak. A.Ş.	4,34	3,33	2,70
12	Destek Fak. A.Ş.	1,74	2,37	2,63
13	Finans Fak. Hizm. A.Ş.	1,83	1,79	2,06
14	Şirinoğlu Fak.A.Ş.	1,75	1,72	1,87
15	Eko Fak. A.Ş.	1,39	1,67	1,83
16	Ulusal Fak. A.Ş.	0,87	1,22	1,75
17	Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	5,67	4,00	1,51
18	MNG Fak. A.Ş.	1,10	1,45	1,42
19	Ekspo Fak. A.Ş.	1,55	1,54	1,31
20	Yaşar Fak. A.Ş.	1,16	1,88	1,31
21	C Fak. A.Ş.	1,52	1,51	1,22
22	Fortis Fak. A.Ş.	0,82	1,58	1,06
23	Çağdaş Fak. A.Ş.	0,64	0,83	1,04
24	Şeker Fak. A.Ş.	1,16	1,19	1,04
25	Akın Fak. A.Ş.	0,70	0,85	0,96
26	Tekstil Fak. A.Ş.	0,86	1,16	0,90
27	Bayramoğlu Fak.A.Ş.	0,88	1,02	0,80
28	Pamuk Fac. A.Ş.	1,71	1,24	0,80
29	Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	0,69	0,77	0,78
30	Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0,15	0,28	0,76
31	Strateji Fak. A.Ş.	0,88	0,83	0,75
32	Yeditepe Fak. A.Ş.	0,44	0,51	0,75
33	Kent Fak. A.Ş.	0,55	1,16	0,74
34	Optima Fak. A.Ş.	0,84	0,82	0,73
35	Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	0,60	0,74	0,73
36	Atılım Fak. A.Ş.	0,71	0,76	0,70
37	Anadolu Fak. A.Ş.	1,04	0,77	0,64
38	Başer Fak. A.Ş.	0,65	0,74	0,64
39	Demir Fak. A.Ş.	0,46	0,54	0,58
40	VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	0,09	0,52	0,54
41	Huzur Fak. A.Ş.	0,46	0,60	0,52
42	Devir Fak. A.Ş.	0,34	0,42	0,49
43	Ak Fak. A.Ş.	0,04	0,05	0,45
44	ABC Fak. A.Ş. (Tek)	0,73	0,70	0,42
45	Tam Fak. A.Ş.	0,00	0,04	0,42
46	Prime Fak. Hizm. A.Ş.	0,03	0,03	0,38
47	Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0,04	0,17	0,36
48	Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	0,39	0,48	0,34

49	Doğan Fak. A.Ş.	0,14	0,73	0,34
50	Çözüm Fak. A.Ş.	0,29	0,32	0,33
51	Sardes Fak. A.Ş.	0,00	0,12	0,33
52	Tuna Fak. A.Ş.	0,28	0,37	0,33
53	Analiz Fak. A.Ş.	0,33	0,32	0,30
54	Erişim Fak. A.Ş.	0,39	0,35	0,28
55	First Fac. A.Ş.	0,32	0,30	0,24
56	Zorlu Fak. A.Ş.	0,00	0,00	0,24
57	ACL Fak. A.Ş.	0,15	0,19	0,23
58	Arena Fak. A.Ş.	0,35	0,32	0,23
59	Trend Fak. A.Ş.	0,22	0,23	0,23
60	Makro Fak. A.Ş.	0,17	0,19	0,20
61	Merkez Fak. A.Ş.	0,21	0,20	0,20
62	Global Fak. Hizm. A.Ş.	0,17	0,18	0,18
63	Berg Fak. A.Ş.	0,00	0,00	0,15
64	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	0,18	0,26	0,15
65	Değer Fak. A.Ş.	0,10	0,15	0,14
66	Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	0,14	0,16	0,14
67	Doğa Fak. A.Ş.	0,19	0,27	0,13
68	Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0,11	0,19	0,12
69	Halk Fak. A.Ş.	0,00	0,00	0,11
70	Met-ay Fak. Finans A.Ş.	0,10	0,13	0,11
71	Sümer Fak. Hizm.A.Ş.	0,17	0,18	0,11
72	Acar Fac. A.Ş.	0,11	0,11	0,1
73	As Fak. Hizm. A.Ş.	0,00	0,05	0,08
74	Atak Fak. Hizm. A.Ş.	0,06	0,05	0,05
75	Kredi Alta Fak. A.Ş.	0,00	0,00	0,04
76	Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0,49	0,40	v.y
77	Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0,06	0,09	v.y
		99,01	99,71	99,27

Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları

Faktoring alacaklarına göre sıralama biraz farklı bir tablo oluşturmaktadır. Aşağıdaki Tablo 29'un en ilginç tarafı şirketlerin 2012 yılında izlemiş oldukları büyüme politikalarındaki farklılıklardır. Her hangi bir şirket risk yönetimi ilkeleri çerçevesinde ve/veya kârlılık önceliğine göre belirlediği büyüme politikası sonucunda bir yıl içinde sıralamada birkaç sıra yükselebilmekte veya inebilmektedir. Bu açıdan, bir şirketin sıralamada kaçınıcı olduğunun veya pazar payının ne olduğunun çok önemli olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 29 - Faktoring Alacaklarına Göre Pazar Payları(1000 TL)

	2010	2011	2012	% Değ	2010 Pay	2011 Pay	2012 Pay
Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.425.654	1.247.324	1.827.710	46,53	11,53	8,77	11,19
Yapı Kredi Fak. A.Ş	1.829.737	1.756.497	1.639.747	-6,65	14,79	12,35	10,04
Deniz Fak. A.Ş	876.479	979.837	1.215.728	24,07	7,09	6,89	7,44
İş Fak. A.Ş	331.320	404.653	1.014.944	150,82	2,68	2,85	6,21
TEB Fak. A.Ş	601.074	817.847	750.237	-8,27	4,86	5,75	4,59
Kapital Fak. A.Ş	522.206	703.473	728.502	3,56	4,22	4,95	4,46
Fiba Fak. A.Ş	766.313	623.670	725.078	16,26	6,20	4,39	4,44
Lider Fak. Hizm. A.Ş.	357.192	466.061	621.502	33,35	2,89	3,28	3,81
ING Fak. A.Ş.	136.178	285.342	597.959	109,56	1,10	2,01	3,66
Creditwest Fak. A.Ş.	319.136	460.922	469.355	1,83	2,58	3,24	2,87
Destek Fak. A.Ş	236.662	336.954	462.292	37,2	1,91	2,37	2,83
Finans Fak. Hizm. A.Ş.	221.524	251.719	362.489	44,01	1,79	1,77	2,22
Ulusal Fak. A.Ş.	118.090	174.242	305.239	75,18	0,95	1,23	1,87
Eko Fak. A.Ş.	181.055	241.944	298.738	23,47	1,46	1,70	1,83
Girişim Fak. A.Ş.	403.573	288.265	289.292	0,36	3,26	2,03	1,77
Şirinoğlu Fak.A.Ş.	192.370	189.639	258.055	36,08	1,56	1,33	1,58
MNG Fak. A.Ş.	146.970	211.885	242.960	14,67	1,19	1,49	1,49
Ekspo Fak. A.Ş.	220.994	236.425	233.544	-1,22	1,79	1,66	1,43
Yaşar Fak. A.Ş.	161.596	280.860	219.719	-21,77	1,31	1,98	1,35
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş	465.373	617.804	185.797	-69,93	3,76	4,35	1,14
Fortis Fak. A.Ş.	117.583	245.172	184.423	-24,78	0,95	1,72	1,13
Şeker Fak. A.Ş.	163.221	179.599	181.569	1,10	1,32	1,26	1,11
Çağdaş Fak. A.Ş.	86.272	123.467	180.078	45,85	0,70	0,87	1,10
Akın Fak. A.Ş	100.306	131.763	172.765	31,12	0,81	0,93	1,06
Tekstil Fak. A.Ş	124.422	180.705	162.681	-9,97	1,01	1,27	1,00
Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	98.858	119.111	139.061	16,75	0,80	0,84	0,85
Yeditepe Fak. A.Ş.	61.485	78.211	133.532	70,73	0,50	0,55	0,82
Kredi Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	19.191	41.469	131.232	216,45	0,16	0,29	0,80
Strateji Fak. A.Ş.	119.885	123.855	131.150	5,89	0,97	0,87	0,80
Bayramoğlu Fak.A.Ş.	114.487	148.851	129.732	-12,84	0,93	1,05	0,79
Kent Fak. A.Ş	78.332	176.664	127.029	-28,1	0,63	1,24	0,78
Optima Fak. A.Ş	110.906	112.913	122.791	8,75	0,90	0,79	0,75
Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	74.625	104.062	120.381	15,68	0,60	0,73	0,74
Atılım Fak. A.Ş.	98.305	112.216	116.527	3,84	0,79	0,79	0,71
Anadolu Fak. A.Ş.	148.004	118977	115.464	-2,95	1,20	0,84	0,71
Başer Fak. A.Ş	88.698	110.064	107.129	-2,67	0,72	0,77	0,66
Demir Fak. A.Ş	53.004	73.028	93.456	27,97	0,43	0,51	0,57
Huzur Fak. A.Ş.	64.082	88.868	89.234	0,41	0,52	0,63	0,55
Ak Fak. A.Ş.	135	0	80.500	-	0,00	0,00	0,49
Devir Fak. A.Ş	45.342	60.331	79.146	31,18	0,37	0,42	0,48
Pamuk Fac. A.Ş	107.237	119.253	74.582	-37,46	0,87	0,84	0,46
ABC Fak. A.Ş. (Tek)	95.899	99.998	66.868	-33,13	0,78	0,70	0,41
Prime Fak. Hizm. A.Ş	0	0	64.569	-	0,00	0,00	0,40

C Fak. A.Ş.	71.438	88.072	63.196	-28,25	0,58	0,62	0,39
Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	203	24.809	62.562	152,18	0,00	0,17	0,38
Doğan Fak. A.Ş.	16.867	110.214	59.968	-45,59	0,14	0,78	0,37
Sardes Fak. A.Ş.	0	18.250	59.901	228,22	0,00	0,13	0,37
Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	55.317	71.995	57.773	-19,75	0,00	0,00	0,35
Tuna Fak. A.Ş.	38.449	55.588	57.402	3,26	0,31	0,39	0,35
Analiz Fak. A.Ş.	46.211	48.162	49.272	2,31	0,37	0,34	0,30
Çözüm Fak. A.Ş.	35.910	38.093	48.567	27,50	0,29	0,27	0,30
Erişim Fak. A.Ş.	49.430	48.054	44.353	-7,70	0,40	0,34	0,27
Zorlu Fak. A.Ş.	0	0	42.678	-	0,00	0,00	0,26
VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	663	66.858	41.996	-37,19	0,01	0,47	0,26
First Fac. A.Ş.	41.536	43.367	41.470	-4,37	0,34	0,31	0,25
Trend Fak. A.Ş.	28.536	33.926	39.261	15,73	0,23	0,24	0,24
Arena Fak. A.Ş.	49.057	47.815	37.262	-22,07	0,40	0,34	0,23
Makro Fak. A.Ş.	23.783	27.627	34.978	26,61	0,19	0,19	0,21
ACL Fak. A.Ş.	16.980	24.804	34.963	40,96	0,14	0,17	0,21
Merkez Fak. A.Ş.	28.729	28.844	34.657	20,15	0,23	0,20	0,21
Tam Fak. A.Ş.	0	0	34.198	-	0,00	0,00	0,21
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	25.528	39.176	23.543	-39,90	0,21	0,28	0,14
Global Fak. Hizm. A.Ş.	21.083	21.840	23.216	6,30	0,17	0,15	0,14
Değer Fak. A.Ş.	13.951	22.538	21.022	-6,73	0,11	0,16	0,13
Katar Fak. Fins. Hizm. A.Ş.	15.900	19.252	18.676	-2,99	0,13	0,14	0,11
Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	21.696	25.289	17.179	-32,07	0,18	0,18	0,11
Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	10.702	24.280	15.280	-37,07	0,09	0,17	0,09
Doğa Fak. A.Ş.	21.434	34.537	13.815	-60,00	0,17	0,24	0,08
As Fak. Hizm. A.Ş.	0	6.727	12.332	83,3	0,00	0,05	0,08
Berg Fak. A.Ş.	0	0	11.449	-	0,00	0,00	0,07
Met-ay Fak. Finans A.Ş.	7.543	10.485	9.534	-9,07	0,06	0,07	0,06
Acar Fac. A.Ş.	7.684	10.959	7.367	-32,78	0,06	0,08	0,05
Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	0	5.362	-	0,00	0,00	0,03
Halk Fak. A.Ş.	0	0	463	-	0,00	0,00	0,00
Atak Fak. Hizm. A.Ş.	8.559	5.739	30	-99,48	0,07	0,04	0,00
Hepkon Fin. Fak. Hizm. A.Ş.	16.103	23.814	0	-100,00	0,13	0,17	0,00
Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	8.603	13.977	0	-100,00	0,07	0,10	0,00
	12.165.670	14.159.032	16.276.510	14,95	97,90	99,08	99,66
BDDK	12.369.840	14.218.070	16.332.540	14,87			

Sınırlı hacimde iskontolu faktoring işlemleri olmakla birlikte bazı şirketler ağırlıklı olarak tahsilat ve garanti hizmetleri vermektedirler. Tablo 30 ve 31, faktoring şirketlerinin nazım hesaplarında görünen “risk üstlenilen işlemler” ve “risk üstlenilmeyen işlemler” alınarak düzenlenmiştir. Faktoring şirketlerinin farklı stratejiler çerçevesinde farklı alanlarda mukayeseli üstünlükleri bulunmaktadır. Tablo 31’de görüleceği üzere tahsilat garantisi veren 12 şirket bu pazarın %98’ini oluşturmaktadır. Risk üstlenilmeyen işlemler olarak nazım hesaplarda muhasebeleştirilen tahsilat işlemlerinde ise 17 şirket pazarın %73 sini oluşturmaktadır.

Tablo 30 - 2012 Yılı En Çok Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri (Garanti) Yapan Şirketler

	Risk üstlenilen Faktoring İşlemleri 2012 Yılı	Risk üstlenilen Faktoring İşlemleri 2012 Yılı
	1000 TL	% Pay
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	665.232	37,03
VDF Fak. Hizm.A.Ş.	383.339	21,34
Garanti Fak. Hizm.A.Ş.	162.833	9,06
TEB Fak. A.Ş.	157.298	8,76
ING Fak. A.Ş.	96.137	5,35
İş Fak.A.Ş.	87.125	4,85
Deniz Fak. A.Ş.	50.200	2,79
Strateji Fak.A.Ş.	34.853	1,94
Fiba Fak.A.Ş.	30.072	1,67
Ekspo Fak. A.Ş.	29.752	1,66
Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	25.754	1,43
Creditwest Fak.A.Ş.	22.079	1,23
Bu şirketlerin Toplamı	1.744.674	97,11
Sektör Toplamı	1,796,640	100.00

Tablo 31 – 2012 Yılı En Çok Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri (Tahsilat Faktoringi) Yapan Şirketler

	Risk üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri 2012 Yılı	Risk üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri 2012 Yılı
	1000 TL	% Pay
Garanti Fak. Hizm.A.Ş.	714.257	17,34
Creditwest Fak.A.Ş.	483.974	11,75
Doğan Fak.A.Ş.	456.368	11,08
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	296.547	7,20
Fiba Fak.A.Ş.	236.072	5,73
Şeker Fak. A.Ş.	234.258	5,69
MNG Fak. A.Ş.	155.693	3,78
Optima Fak. A.Ş.	133.974	3,25
Lider Fak. Hizm.A.Ş.	95.130	2,31
Deniz Fak. A.Ş.	92.092	2,24
Yeditepe Fak.A.Ş.	89.399	2,17
C Fak. A.Ş.	87.716	2,13
Ekspo Fak. A.Ş.	77.327	1,88
Ulusal Fak. A.Ş.	68.991	1,67
Girişim Fak. A.Ş.	63.866	1,55
ING Fak. A.Ş.	63.837	1,55
Bu Şirketlerin Toplamı	3.349.501	81,29
Sektör Toplamı	4.120.030	100.00

Şirketlerde Hissedar Yapısı

2012 yılında banka iştirakleri olan 14 adet faktoring şirketinin toplam varlıkları 9,5 milyar TL dir. Aralarında iki şirket kamu bankalarının iştirakleridir. Garanti Faktoring'in ortaklık yapısında da bir kamu bankası olan Türk Eximbank'ın %9,8 payı bulunmaktadır. Bu 14 şirketin ana ortaklarının çoğunun yabancı ortakları bulunmakta, sadece Fiba Faktoring, Vakıf Faktoring, İş Faktoring ve Anadolu Faktoring yabancı ortağı olmayan bankaların iştirakleridir. 2012 yılında ilk kez bir KKTC bankası BDDK'dan Türkiye'de faktoring şirketi kurma izni almıştır. Yine EBRD'nin dolaylı olarak hissedar olduğu Tam Faktoring de 2012 yılında faaliyet izni alarak faaliyetlerine başlamıştır.

Tablo 32 - Banka İştiraki Faktoring Şirketlerinin Toplam Varlıkları (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012
1. Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.138.515	1.565.565	1.275.030	1.955.227
2. Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.537.409	2.023.857	1.881.264	1.791.190
3. Deniz Fak. A.Ş.	602.487	924.484	1.013.675	1.266.523
4. İş Fak. A.Ş.	276.099	477.505	432.413	1.041.260
5. Fiba Fak. A.Ş.	849.649	808.610	752.044	862.523
6. Teb Fak. A.Ş.	437.565	781.569	868.679	786.430
7. ING Fak. A.Ş.	--	150.216	312.760	617.011
8. Finans Fak. Hiz. A.Ş.	116.214	264.652	279.570	373.823
9. Vakıf Fin. Fac. Hiz. A.Ş.	572.781	819.925	624.130	274.803
10. Fortis Fak. A.Ş.	43.272	119.103	248.083	193.390
11. Şeker Fak. A.Ş.	115.936	167.059	185.657	188.665
12. Anadolu Fak. A.Ş.	144.906	149.881	120.946	116.308
13. Turkish Fak. Hiz. A.Ş.	32.475	25.942	40.634	27.876
14. Halk Faktoring A.Ş.	--	--	--	19.951
Toplam	5.867.308	8.278.368	8.034.887	9.514.980

Banka iştiraki olan 14 şirket, toplam varlıklar ve toplam alacaklar açısından %50'nin üzerinde pazar payına sahiptir. İkinci önemli grup olan bağımsız faktoring şirketlerinin payı 2012'de henüz %46'dır. Ancak gelişmeler banka iştiraki olan şirketlerin paylarının aşamalı olarak düştüğünü göstermektedir. Banka iştiraki olmayan ve genelde "bağımsızlar" olarak adlandırılan faktoring şirketleri arasında en büyük 14 şirket Tablo 33'de verilmiştir. Bağımsız görünmekle birlikte ana hissedarın banka sahibi olduğu faktoring şirketleri de bulunmaktadır. Örneğin Tekstil Faktoring'in çoğunluk hisselerinin sahibi GSD Holding'in bir mevduat ve bir yatırım bankası olması, Creditwest Faktoring'in ana hissedarı Altınbaş Holding'in Kuzey Kıbrıs ve Ukrayna'da banka sahibi olması, C Faktoring'in Bank Pozitif'de hisse sahibi olması ve Kent Faktoring'in dahil olduğu şirketler grubu olan Süzer Holding'in Hırvatistan'da Banka Brod'un sahibi olması gibi örnekler mevcuttur. Bu olgu da şirketlerin mukayeseli üstünlükleri açısından dikkate alınması gereken bir faktördür. Çoğu faktoring şirketinin sahibi hakkında yeterli bilgi edinmek mümkün değildir. Dolayısıyla, bağımsızların hissedar yapısı kompozisyonu nedir, hangi şirketlerin sahibi hangi sektördedir, kaç eski ikrazatçıdır gibi bir analiz yapma imkanı bulunmamaktadır.

Bu şirketlerin arasında Lider Faktoring, Eko Faktoring, C Faktoring ve Ulusal Faktoring'in hissedar yapılarında yabancı fonlar bulunmaktadır. Son birkaç yıldır pek çok fonun faktoring şirketleri ile ilgilendiği bilinmektedir.

- 2007 yılında Eko Faktoring'in ortaklık yapısına Bancroft Group katılmıştır. Halen %28 payı bulunan Coöperative BVS Financial Services U.A.'nin, 1989 yılında kurulmuş Orta ve Doğu Avrupa'da faaliyet gösteren özel bir sermaye yatırım şirketi, Bancroft Group'a, ait olduğu bildirilmektedir.
- 2008 yılında Lider Faktoring'e Credit Suisse Investments (Netherlands) B.V. %10 payla ortak olmuştur.

- 2011 yılında C Faktoring'in %9,73'ü Hollanda'da kurulu Demirhalk Bank'ın %70'ine sahip HCBG Holding B.V. almıştır. C Faktoring aynı zamanda bir banka iştirakine sahip olan tek faktoring şirkettir. BankPozitif Kredi ve Kalkınma Bankası'nda %30,17 pay sahibidir.
- Son olarak 2011 yılında Ulusal Faktoring'in %47'si PineBridge Eurasia Financial Investments S.a.r.l. fonuna satılmıştır.

Tablo 33 - En Büyük Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Aktif Büyüklüğü (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012
1. Kapital Fak. A.Ş.	394.007	532.434	714.479	758.550
2. Lider Fak. Hizm. A.Ş.	306.987	368.403	500.821	644.859
3. Creditwest Fak. A.Ş.	202.843	337.531	487.504	503.061
4. Girişim Fak. A.Ş.	628.778	627.922	520.237	490.094
5. Destek Fak. A.Ş.	176.658	251.450	370.425	477.735
6. Şirinoğlu Fak.A.Ş.	165.731	252.535	268.001	340.032
7. Eko Fak. A.Ş.	118.525	201.247	260.456	332.605
8. Ulusal Fak. A.Ş.	85.631	125.164	189.824	318.616
9. MNG Fak. A.Ş.	70.489	158.375	226.149	257.983
10. Ekspo Fak. A.Ş.	152.605	223.966	240.787	237.695
11. Yaşar Fak.A.Ş.	141.335	167.355	293.621	237.650
12. C Fak. A.Ş.	220.051	219.302	235.960	221.532
13. Çağdaş Fak.A.Ş.	42.628	92.421	129.277	189.538
14. Akın Fak. A.Ş.	63.860	100.960	132.842	174.951
15. Tekstil Fak.A.Ş.	158.647	124.677	181.467	164.027
Toplam	2.928.775	3.783.743	4.751.850	5.348.927

Tablo 34, 14 banka iştiraki olan faktoring şirketi ile 63 bağımsız şirket arasındaki farklılıkları yansıtmaktadır. Bağımsızların toplam aktiflerde payı %48 olmakla birlikte toplam özkaynaklarda payları %71'dir.

Tablo 34 - Banka İştirakleri ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Sektördeki Payları (%)

	Banka İştirakleri (%)			Bağımsızlar (%)		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Toplam Varlıklar	57,24	51,23	52,35	42,76	48,77	47,65
Toplam Fak. Alacakları	56,11	52,61	53,07	43,89	47,39	46,93
TGA	18,88	30,01	30,32	81,12	69,99	69,68
Özkaynaklar	27,58	28,78	28,94	72,42	71,22	71,06
Net Kâr	31,94	29,47	32,49	68,06	70,53	67,51

Toplam tahsili geçmiş alacaklarda bağımsızların payı %70 olmakla beraber bu riskleri taşıdıkları için toplam net kârda da payları %67,5'tir. Tablo 35'da banka iştiraki olanlar ile bağımsızlar karşılaştırıldığında finansal rasyoların ne derece farklı olduğu görülmektedir.

Tablo 35 - Banka İştiraki ve Bağımsız Faktoring Şirketlerinin Finansal Rasyolarının Karşılaştırılması

	Toplamın Ort.			Banka İştirakleri			Bağımsızlar		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
TGA Oranı (%)	4,07	3,82	4,68	1,37	2,18	2,67	7,52	5,65	6,95
Borçlanma Oranı* (x)	4,40	4,40	4,40	8,90	8,00	8,10	2,70	2,90	2,90
Özkaynaklar/Toplam Varlıklar (%)	5,70	3,28	3,69	3,18	1,78	2,31	9,07	5,04	5,17
ROAA (%)	28,03	15,60	17,22	32,46	16,29	19,38	26,34	15,33	16,34
ROAE (%)	4,07	3,82	4,68	1,37	2,18	2,67	7,52	5,65	6,95

Borçlanma = Faktoring Alacakları/Özkaynaklar (x)

Banka iştiraklerinin tahsili gecikmiş alacağa dönüşme oranı %3'ün altında seyrederken, bağımsızlarda bu oran 3 yıldır %7'ler civarında olmuştur. Yine tahmin edilebileceği gibi sektörde faktoring alacakları/öz kaynaklar katsayısı 4,4 katı olmakla birlikte bağımsızlarda bu katsayı 2,9, banka iştiraklerinde 8,1'dir. Bu nedenle de banka iştiraklerinin özkaynak getirileri daha yüksek, bağımsızların net kâr/ortalama varlıklar oranı çok daha yüksektir.

Yukarıdaki veriler sektör ortalamalarının ne kadar yanıltıcı olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. Her faktoring şirketi kendi grubu ve benzer özellikteki şirketlerle karşılaştırılarak değerlendirilmelidir. Bu yaklaşım aşağıda daha ayrıntılı olarak açıklanmaktadır.

Yönetim ve Yöneticiler

24 Nisan 2013 tarih ve 28627 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan BDDK Yönetmeliği, bir önceki Yönetmelikte olduğu gibi Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarının üniversite mezunu olmalarını, Genel Müdürlerin en az 7, Genel Müdür Yardımcılarının en az 5 yıllık mesleki tecrübeye haiz olmalarını zorunlu tutmaktadır. Yönetim Kurulunda ise salt çoğunluğun üniversite mezunu olması gerekmektedir. Bu Kanunda genel müdür için aranan mesleki tecrübe şartı yönetim kurulu üyelerinin yarısından bir fazlası için de aranmaktadır.

Finansal veriler bir faktoring şirketinin değerini ve kredibilitesini bir ölçüde gösterebilir. Faktoring şirketinin gerçek gücü hissedar yapısı ile yöneticilerinde ve bu iki grubun birlikte geliştirmiş olduğu müşteri tabanındadır. Yöneticilerin bilgi ve deneyim düzeyi, faktoring ürünleri konusunda bilgili olmaları, piyasayı ve müşteri tabanını tanımaları ölçüsünde şirket güç kazanır. Aynı Yönetmelik, faktoring şirketlerinin sağlam bilgi sistemleri oluşturmalarını ve risk yönetimleri çerçevesinde maruz kaldıkları risklerin tespitini ve değerlendirilmesini önemsemektedir.

Faktoring Şirketlerinin Çalışma Modelleri ve Stratejileri

Türkiye'de faktoring sektörü farklı çalışma modellerine sahip çok sayıda alt sektörden oluşmaktadır. Çalışma modellerini farklılaştıran temel faktörler:

- a) müşteri sayısı (en az 100 ile en çok 8700)
- b) müşterinin bilanço büyüklüğü
- c) işlemlerin asgari/azami büyüklüğü
- d) merkezin lokasyonu (Merkezi Ankara'da ve Antalya'da olanlar var)
- e) şube ve temsilci sayısı
- f) yurt dışı faktoring yapıp yapmadığı
- g) yabancı para kredi kullanma
- h) aile şirketi olması – şirket sahibinin bizzat yönetmesi
- i) şirketin bu piyasada kaç yıldır var olduğu

gibi temel faktörlerdir. Bu faktörlere kurumsallaşma düzeyi, risk yönetimi ve pazarlama yöntemleri gibi pek çok faktör ilave edilebilir. Bu faktörlerin bileşimleri de bir taraftan faktoring şirketini belirli müşterilere yönlendirirken diğer taraftan da fonlama kaynaklarını ve koşullarını belirlemektedir.

Banka iştiraki olan şirketlerin arasında dahi yapılanma ve strateji çok farklı olabilmektedir. TEB faktoring'in 10 şubesi ve 109 personelli modeli ve Deniz Faktoring 11 temsilcilik ve 108 personelle benzer profiller çizmektedir. Buna karşın 48 personel, 163 müşteri ile ING Faktoring (Faktoring

Alacakları: 598 milyar TL) ile 58 personel, 3 temsilcilik ve 516 müşterisi olan Finans Faktoring (Faktoring Alacakları: 362 milyar TL) kıyaslandığında farklı stratejiler ortaya çıkmaktadır.

Bağımsızlar arasında iş modellerinin özellikleri daha da önemlidir. Aynı pazar payı grubunda gördüğünüz bir faktoring şirketi 10.000 müşteri, 39 şube ve 338 personel ile çalışmakta, bir diğeri sadece 900 müşteri ve 80 personel ile çalışmaktadır. Bu çerçevede, pazar payı faktörü şirketin gücünü belirleyici olamamakta, en azından önemi sınırlı kalmaktadır. Biri hiç tahsilât işlemi yapmazken, bir diğeri sadece tahsilât işlemi yapmaktadır. 2011 ve 2012 yılları faktoring şirketlerinin çok farklı büyüme politikaları izlediklerini göstermektedir. 2012 yılının ilk yarısında bir şirket %50 büyürken, benzer büyüklükteki bir diğeri %50 küçülmüştür. Her birinin hikâyesi, koşulları ve bakış açısı farklı olabilmektedir.

Veriler, bir faktoring şirketinin %1 pazar payı olmasına rağmen diğerlerinden daha kârlı olabildiğini ve istikrarlı müşterilerle çalışarak pek çok büyük şirketten daha iyi bir mali yapıya sahip olabileceğini göstermektedir. Faktoring şirketleri arasında farklı üslupların başında “daha az müşteri ile büyük montanlı işlemler yapanlar” ın yanında “çok sayıda mikro ölçekli müşterilerin küçük montanlı senetlerini iskonto edenler” bulunmaktadır. Mikro ölçekteki şirketlerle çalışan kimi faktoring şirketi bir bakıma daha riskli müşterilerle çalışıyor olabilir. Bunun bir avantajı bu şirketlerin daha yüksek getiri sağlayabilmeleridir. Kimi faktoring şirketleri oldukça yüksek maliyetlerle fon sağlamalarına rağmen daha yüksek getirilerle rakiplerine göre daha kârlı olabilmeyi başarmışlardır.

Son olarak, kimi büyük banka iştirakinin karma bir portföy oluşturarak portföylerinin bir bölümünü daha yüksek risk kategorisinde bulunan KOBİ'lere ayırmak suretiyle kârlarını arttırmayı hedefledikleri gözlenmiştir.

Risklerini iyi yönetenlerin çok güçlü bir bilanço elde etmeleri mümkün olmaktadır. Ancak, 2012 yılında bu stratejiyi izlemeye kalkarak yeterli ürün farklılığı sağlamamış, risklerini iyi yönetememiş ve tahsili gecikmiş alacakları çok yükselmiş olan pek çok şirket mevcuttur. Ortada ideal bir iş modeli yoktur. Her şirket yönetimi kendisine uygun olan modeli benimsemiş durumdadır. Önemli olan, iş modelinin planlı ve bilinçli bir şekilde kurulması, nasıl yönetildiği ve yönetimin hedeflerine ne kadar uygun olduğudur.

Şube ve Temsilcilikler

Aralık 2012 itibarıyla 78 şirket, 62 şube ve 185 temsilcilik ile 67,000'nin üzerinde şirkete hizmet vermektedir (EK 2 – sayfa 81). Haziran 2013 sonuna kadar bütün temsilcilikler kapanacak veya şubeye dönüştürüleceklerdir. Temsilcilikler ve şubeler vasıtasıyla faktoring şirketleri Anadolu'ya yayılmış durumdadır. Merkezi İstanbul dışında olan (Ankara, Adana, İzmir, Antalya gibi) birkaç faktoring şirketi olduğu gibi sadece İstanbul'a odaklanan ve sadece İstanbul'da 30 temsilcilikle çalışan şirketler de bulunmaktadır.

İstihdam

BDDK'ya göre sektörde 4186 kişi çalışmaktadır. 2011 yılında 262 personel artışından sonra 2012 yılında da 367 kişi daha istihdam edilmiştir. Kişi başı ücretlerin nominal olarak %10 civarında arttığı, yani reel olarak bir artış olmadığı görülmektedir.

Tablo 36 - Çalışan sayısı ve Personel Giderleri

	2008	2009	2010	2011	2012
Personel Sayısı	3.009	2.959	3.557	3.819	4.186
Personel Giderleri (1000 TL)	192.280	182.670	233.700	279.052	336.500

Kaynak: BDDK

Faktoring şirketlerindeki iş modellerinin farklılığını göstermek amacı ile eleman sayıları faktoring alacakları ile kıyaslanmıştır. Kimi çok şube ve çok sayıda çalışan ile aynı hacmi elde etmiş, kimi az sayıda çalışanla.

Tablo 37 - Şirketlerde Çalışan Sayısı (2012)

Şirket	Faktoring Alacakları (1000 TL)	Çalışan Sayısı
Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.827.710	179
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.639.747	89
Deniz Fak. A.Ş.	1.215.728	108
İş Fak. A.Ş.	1.014.944	35
TEB Fak. A.Ş.	750.237	109
Kapital Fak. A.Ş.	728.502	64
Fiba Fak. A.Ş.	725.078	133
Lider Fak. Hizm. A.Ş.	621.502	181
ING Fak. A.Ş.	597.959	48
Creditwest Fak. A.Ş.	469.355	63
Destek Fak. A.Ş.	462.292	33
Finans Fak. Hizm. A.Ş.	362.489	58
Ulusal Fak. A.Ş.	305.239	76
Eko Fak. A.Ş.	298.738	92
Girişim Fak. A.Ş.	289.292	41
Şirinoğlu Fak.A.Ş.	258.055	363
MNG Fak. A.Ş.	242.960	124
Ekspo Fak. A.Ş.	233.544	34
Yaşar Fak. A.Ş.	219.719	245
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	185.797	32
Fortis Fak. A.Ş.	184.423	20
Şeker Fak. A.Ş.	181.569	51
Çağdaş Fak. A.Ş.	180.078	89
Akın Fak. A.Ş.	172.765	25
Tekstil Fak. A.Ş.	162.681	39
Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	139.061	20
Yeditepe Fak. A.Ş.	133.532	45
Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	131.232	39
Strateji Fak. A.Ş.	131.150	60
Bayramoğlu Fak.A.Ş.	129.732	38
Kent Fak. A.Ş.	127.029	72
Optima Fak. A.Ş.	122.791	84
Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	120.381	96
Atılım Fak. A.Ş.	116.527	65
Anadolu Fak. A.Ş.	115.464	36
Başer Fak. A.Ş.	107.129	61
Demir Fak. A.Ş.	93.456	34
Huzur Fak. A.Ş.	89.234	78
Ak Fak. A.Ş.	80.500	28
Devir Fak. A.Ş.	79.146	39
Pamuk Fac. A.Ş.	74.582	19
ABC Fak. A.Ş. (Tek)	66.868	35
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	64.569	16
C Fak. A.Ş.	63.196	38
Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	62.562	34
Doğan Fak. A.Ş.	59.968	42
Sardes Fak. A.Ş.	59.901	11

Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	57.773	23
Tuna Fak. A.Ş.	57.402	38
Analiz Fak. A.Ş.	49.272	34
Çözüm Fak. A.Ş.	48.567	34
Erişim Fak. A.Ş.	44.353	61
Zorlu Fak. A.Ş.	42.678	26
VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	41.996	6
First Fac. A.Ş.	41.470	18
Trend Fak. A.Ş.	39.261	31
Arena Fak. A.Ş.	37.262	34
Makro Fak. A.Ş.	34.978	16
ACL Fak. A.Ş.	34.963	19
Merkez Fak. A.Ş.	34.657	26
Tam Fak. A.Ş.	34.198	91
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	23.543	17
Global Fak. Hizm. A.Ş.	23.216	23
Değer Fak. A.Ş.	21.022	27
Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	18.676	60
Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	17.179	21
Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	15.280	31
Doğa Fak. A.Ş.	13.815	34
As Fak. Hizm. A.Ş.	12.332	42
Berg Fak. A.Ş.	11.449	14
Met-ay Fak. Finans A.Ş.	9.534	23
Acar Fac. A.Ş.	7.367	22
Kredi Alta Fak. A.Ş.	5.362	12
Halk Fak. A.Ş.	463	18
Atak Fak. Hizm. A.Ş.	30	4
Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	v.y.	v.y.
Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	v.y.	v.y.
	16.276.511	4.126

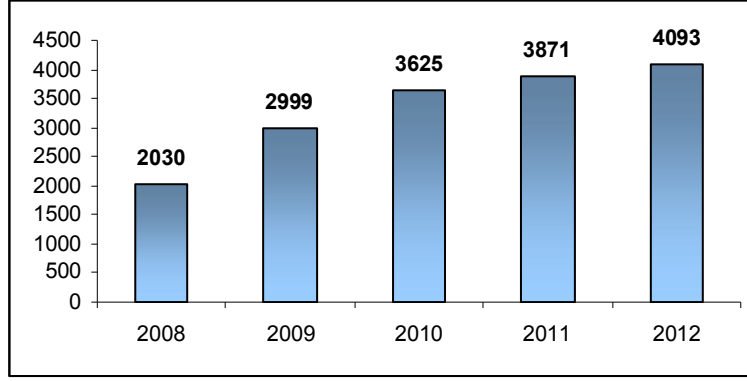
Verimlilik ve Etkinlik

Yıllar itibariyle çalışan sayısı başına faktoring alacaklarının hacmi artmıştır ve büyük olasılıkla artmaya devam edecektir. Tablo 38 sektörün verimlilik rasyolarını göstermektedir. Bu göstergeler sektör bazında olmakla birlikte gruplar bazında çok farklıdır.

Tablo 38 - Verimlilik Rasyoları

	2008	2009	2010	2011	2012
Maliyet / Gelir Rasyosu					
(faaliyet giderleri / Faaliyet Geliri) (%)	65,3	73,0	79,5	74,3	72,1
Faaliyet Giderleri / Ortalama Aktifler (%)	4,5	3,4	3,1	3,0	3,3
Komisyon Geliri / Toplam Faktoring Ciro (1.000 TL)	0,5	0,3	0,2	0,4	0,4
Faaliyet Geliri / Çalışan sayısı (1.000 TL)	167	143	138	161	183
Faaliyet Giderleri / Çalışan sayısı (1.000 TL)	109	105	110	119	132
Toplam Aktif / Çalışan sayısı (1.000 TL)	2.580	3.517	4.067	4.096	4.342
Brüt Faktoring Alacakları / Çalışan sayısı (1.000 TL)	2.030	32.999	3.625	3.871	4.093
Brüt Fakt. Alac./ Şube ve Temsilcilik Sayısı (1.000 TL)	41.229	62.487	63.523	60.841	69.371

Şekil 13 - Toplam Faktoring Alacakları/Çalışan Sayısı (1000 TL)



Sektöre Yeni Katılanlar ve Kapatılanlar

2011 yılında kuruluş izni alanlar:

- 1) Ce-Sa Fak.Hiz. A.Ş. (11.03.2011),
- 2) LBT Faktoring Hiz. A.Ş. (13.07.2011)
- 3) Credit Alta Fak. A.Ş. (27.10.2011)

2012 yılında kuruluş izni alanlar:

- 1) Halk Faktoring A.Ş. (05.04.2012)
- 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (05.04.2012)
- 3) Berg Faktoring Hizmetleri A.Ş., (10.05.2012),
- 4) Zorlu Faktoring A.Ş. (5.07.2012)
- 5) Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş. (26.07.2012)
- 6) De Lage Landen Faktoring A.Ş. (12.09.2012)

2011 yılında faaliyet izni alanlar:

- 1) As Factoring Hiz. A.Ş. (27.07.2011),
- 2) Sardes Faktoring A.Ş. (25.08.2011)

2012 yılında faaliyet izni alanlar:

- 1) Tam Faktoring A.Ş. (LBT)(10.05.2012)
- 2) İvme Faktoring Hizmetleri A.Ş. (26.07.2012)
- 3) Berg Faktoring A.Ş. (01.11.2012)
- 4) Kredi Alta Faktoring A.Ş. (01.11.2012)
- 5) Zorlu Faktoring A.Ş. (08.11.2012)
- 6) Halk Faktoring A.Ş. (29.11.2012)

2013 yılında faaliyet ve kuruluş izni alanlar:

- 1) Ce-Sa Factoring A.Ş. (31.01.2013) (Kuruluş izni)
- 2) Kıbrıs İktisat Faktoring A.Ş. (28.02.2013) (Faaliyet izni)

2011-2013 Yıllarında Faaliyet İzni İptal Edilenler:

- 1) Hedef Finans Fak. A.Ş. (05.05.2011)
- 2) Süzer Faktoring A.Ş. (07.04.2011)
- 3) EDF Finans Fak. A.Ş. (29.12.2011)
- 4) Güven Finans Fak. A.Ş. (10.02.2012)
- 5) Batı Faktoring A.Ş. (29.11.2012)
- 6) Saray Faktoring A.Ş. (20.12.2012)
- 7) İvme Faktoring A.Ş. (21.03.2013)

Faktoring Derneği

Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin büyük çoğunluğu aynı zamanda Faktoring Derneğinin üyeleridir. Dernek 1995 yılında kurulmuş bir meslek örgütüdür. Halen 68 faktoring şirketi ve 2 banka üyedir.

Kuruluş Amacı

- Faktoring faaliyetlerinin geliştirilmesini desteklemek,
- Faktoring ile ilgili hukuki altyapının oluşmasına katkıda bulunmak,
- Faktoring uygulamalarını standart hale getirip tüm üyelerin kendi kuruluşlarında bu standartları uygulamalarını sağlamak,
- Faktoring ile ilgili araştırma, geliştirme ve incelemeler yaparak bu konudaki faaliyetlerin gelişmesine katkıda bulunacak öneri ve görüşleri ilgililere ve kamuoyuna duyurmak,
- Faktoring ile ilgili uzman personel yetiştirilebilmesi için her türlü eğitim hizmetinin verilmesini sağlamak,
- Üyeler arasında yardımlaşma, işbirliği ve bağlılığı artırmak,
- Faktoring işlemleri ile ilgili ortaya çıkacak sorunların çözümü için girişimlerde bulunmak, bu sorunları ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına iletmek.

Faaliyetleri pek çok eğitim ve konferans programlarını kapsıyor. Esas faaliyeti bütün platformlarda dernek üyelerini temsil etmek ve menfaatlerini savunmaktır. Bu bağlamda, BDDK nezdinde talep edilen değişiklikler konusunda temaslarda bulunulması T.B.M.M.'de yasa tasarısı görüşmeleri sırasında dernek görüşlerinin dikkate alınması için gerekli katılımın sağlanması en başta sayılabilir.

Derneğin 2012 yılındaki Faaliyetleri

- 2011 yılında başlatılan TOSYÖV toplantıları devam etmiş ve 8 ilde düzenlenmesi planlanmıştır.
- KOSGEB, TOBB, İTO ve TOSYÖV iş birliğiyle 21-22 Mart 2012'de yapılan VIII. KOBİ Zirvesi'ne katılmış ve KOBİ'lere hizmet veren faktoring sunumu yapılmıştır.
- Factors Chain International ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) işbirliği ile 14 Eylül 2012 tarihinde "Factoring: Bridging the Global Trade" konulu uluslararası bir konferansa ev sahipliği yapmıştır. Coğrafi konumunun yanı sıra faktoring geçmişi, yasal mevzuat yapısı, ve mevcut faktoring uygulamaları açısından Türkiye'nin, faktoring uygulamalarını geliştirmekte olan ülkelere aktarması ve bilgi ve tecrübe paylaşımında rol alması tartışılmıştır.
- Ekim 2012'de Tayvan Bankalar Birliği TABF ve Tayvan İhracatçılar Birliği TAITRA'nın birlikte düzenledikleri konferansa katılmış ve Türk Faktoring sektörü tanıtılmıştır.
- 2012 yılı içerisinde TIM-Türk Eximbank-Faktoring Derneği arasında, ihracat faktoringinin bilinirliğini arttırmak, ihracatçıların rekabet gücünü arttıracak yeni finansal enstrümanlar geliştirilmesi ve yeni finansman olanakları yaratılması amacıyla iş birliği görüşmeleri başlamıştır.

5. FAKTORİNG ŞİRKETLERİNİN FİNANSAL ANALİZİ

Bilanço Yapıları ve Büyüme Oranları

Temelde faktoring şirketleri, aktifleri nakit + faktoring alacaklarından, pasifleri ise özsermaye + bankalardan kullanılan kredilerden oluşan, çok kısa ve yalın bilançolara sahipler. Her ne kadar Tekdüzen hesap planı uzun ve ayrıntılı tablolar gerektiriyorsa da özünde altı satıra indirgenebilecek bilançoları olduğu görülmektedir.

Tablo 39 - Toplam Sektör Bilançosu (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012
Aktiflerin Toplamı	10.407,04	14.462,61	15.621,87	18.174,81
Faktoring Alacakları (Krediler)	8.350,82	12.369,84	14.218,07	16.332,54
Tahsili Gecikmiş Alacaklar	522,34	525,00	565,46	802,19
Karşılıklar	437,93	448,46	451,18	656,80
Pasiflerin Toplamı	10.407,04	14.462,61	15.621,87	18.174,81
Banka Kredileri	7.501,91	10.960,99	11.438,67	12.811,08
Özsermaye	2.493,33	2.940,33	3.376,56	3.866,77
Fonlama/Toplam Varlıklar (%)	72,06	75,79	73,22	70,48
Özsermaye/Toplam Varlıklar (%)	24,96	20,33	21,61	21,27

Kaynak: BDDK

2012 yılında faktoring alacaklarında büyüme banka kredileri ve özsermaye artışı ile finanse edilmiş, yabancı kaynakların toplam aktiflere oranı bir kez daha %73,2'den %70,5'e düşmüştür. Banka ve nakit değerler %45,5 artış göstermiştir.

Tablo 40 - Aktiflerin ve Pasiflerin Kompozisyonu

	1000 TL				% Büyüme		
	2009	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Banka ve Nakit Değerler	1.334	1.466	749	1.090	9,9	-48,9	45,5
Faktoring Alacakları	8.351	12.370	14.218	16.333	48,1	14,9	14,9
Diğer	722	631	677	752	-12,6	7,3	11,1
Toplam Aktifler	10.407	14.462	15.622	18.175	39,0	8,0	16,3
Alınan Krediler	7.501	10.961	11.439	12.811	46,1	4,4	12,0
Özkaynaklar	2.493	2.940	3.377	3.867	17,9	14,9	14,5
Diğer	413	561	806	1.497	35,8	43,7	85,7
Toplam Pasifler	10.407	14.462	15.622	18.175	39,0	8,0	16,3

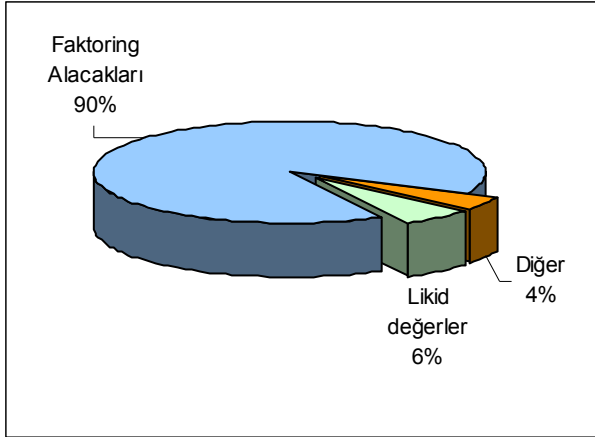
2010 yılında %39 büyüyen sektörün büyüme hızı 2011 yılında %8'e düşmüştür. Bu, büyük ölçüde hükümetin ekonomiyi soğutma isteği bağlamında uygulanan politikaların bir sonucudur. 2011 yılında da küçülme Temmuz-Ağustos aylarında başlamış, son üç ayda devam etmiştir. 2012 yılında ise %16,3'lük bir büyüme yakalanmıştır. Faktoring şirketlerinin bilançoları hızlı bir şekilde değiştirebilme esneklikleri 2012 yılında da görülmüş, pek çok şirket 3 ay içinde (özellikle Ekim-Aralık döneminde) %50 büyüebildiğini (veya küçülebildiğini) kanıtlamıştır.

2011 yılında alınan kredilerin %4,4 artmış olmasına karşın, 2012 yılında kredi artışı %12 olarak gerçekleşmiştir. Faktoring şirketlerinin özkaynakları %14,45 büyüyerek ilâve kaynak sağlamışlardır.

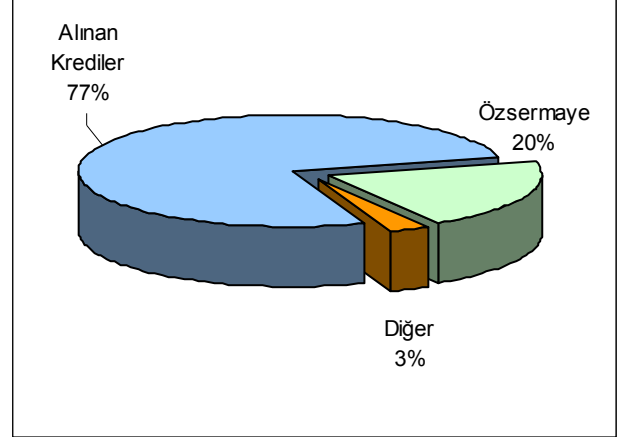
2012 yılında toplam aktiflerin %90'ı faktoring alacaklarından oluşmaktadır. Geri kalan %10'lık bölümün %6'sı banka ve diğer nakit değerlerden, kalanı ise muhtelif küçük hesaplardan oluşmaktadır. Pek çok şirketin faktoring alacakları toplam aktiflerin %90'ının üzerindedir. Bilançolarında menkul kıymetler son derece düşüktür. Az sayıda şirketin finansal veya finansal olmayan iştiraki bulunmaktadır.

Pasif kompozisyonu da benzer bir yalın yapıdadır: %73 alınan krediler, %20 özkaynaklar ve geri kalan %5 karşılıklar gibi muhtelif küçük kalemlerden oluşmaktadır. Son üç yıl içinde özkaynakların payı %30'dan %20'ye düşmüştür. Bu trendin devam edeceği düşünülmektedir.

Şekil 14 - Aktiflerin Dağılımı (2012)



Şekil 15 - Pasiflerin Dağılımı (2012)



2012 yılında net kârda %26,6 artış, net faktoring faiz gelirlerinin %50,2 artmış olmasından kaynaklanmaktadır. Bu kar artışlarında hem işlem hacminin büyümesi (toplam faktoring alacaklarında %14,9 artış) hem de faktoring faiz marjındaki artış rol oynamıştır. Faiz gelirlerinin %32 artmasına rağmen faiz giderlerindeki artış %16 ile sınırlı kalmıştır (Tablo 44).

Tablo 41 - Yıllık Büyüme Oranları (%)

	2009	2010	2011	2012
Faktoring Faaliyet Gelirleri	-23,9	13,8	33,6	28,6
Net Faktoring Faiz Gelirleri	-12,3	-2,6	21,6	50,2
Faktoring Faaliyetleri Marjı	21,6	-3,4	35,1	30,0
Faaliyet Giderleri	-5,8	25,7	17,0	21,2
Faaliyet Gelirleri	-15,7	17,0	22,2	26,2
Vergi Öncesi Gelir	-15,5	17,1	22,1	26,3
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar	-28,8	24,3	-33,3	154,6
Net Kâr	-22,7	24,8	19,6	26,6

Kaynak: BDDK

Tablo 42 - Faktoring Sektörü Özet Bilanço (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012	% Değ.
Nakit Değerler	4.610	10.570	9.460	5.600	-40,80
Bankalar	1.069.550	1.155.790	451.220	716.120	58,76
Menkul Kıymetler (1)	260.290	295.780	283.080	357.320	26,80
Türev Finansal varlıklar	8.090	3.810	5.580	11.130	627,45
Brüt faktoring Alacakları	8.873.160	12.894.840	14.783.530	17.134.730	15,90
Özel Karşılıklar (-)	437.930	448.460	451.180	656.800	47,92
Takipteki Faktoring Alacakları	522.340	525.000	565.460	802.190	42,96
Net faktoring Alacakları	8.350.820	12.369.840	14.218.070	16.332.540	14,83
Finansal Yatırımlar	410.770	294.430	248.840	244.140	-5,41
Maddi Duran Varlıklar	116.080	122.840	139.590	140.490	2,64
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	6.860	7.320	8.430	10.100	-7,59
Ertelenmiş Vergi Varlığı	35.890	57.370	71.510	79.510	27,46
Diğer Aktifler (2)	67.740	68.320	71.810	132.470	44,59
Aktif Toplamı	10.407.040	14.462.610	15.621.870	18.174.810	16,18
Türev Finansal Yükümlülükler (3)	2.870	9.510	52.670	5.370	-88,96
Alınan Krediler (4)	7.501.910	10.960.990	11.438.670	12.811.080	11,75
Faktoring Borçları	111.270	209.670	224.420	274.110	39,77
İhraç Edilen menkul Kıymetler	113.950	211.170	348.240	978.380	182,37
Diğer Pasifler	53.770	40.210	69.330	101.550	41,32
Ödenecek vergi ve yükümlülükler (5)	52.360	39.670	56.020	54.380	26,76
Borç ve gider karşılıkları	77.570	51.060	55.460	83.170	2,98
Sermaye benzeri Krediler	0	0	500	0	0
Yükümlülükler Toplamı	7.913.700	11.522.280	12.245.310	14.308.040	16,80
Ödenmiş Sermaye	1.026.350	1.090.500	1.279.630	1.618.550	26,49
sermaye Yedekleri	285.060	257.770	282.310	345.210	14,81
Geçmiş Yıllar Kar/Zararı ve azınlık Hakları (6)	851.730	1.072.290	1.287.75	1.185.810	-8,30
Net dönem Kar/Zararı	330.200	412.080	492.710	717.200	37,87
Toplam Özkaynak	2.493.330	2.940.330	3.376.560	3.866.770	13,94
Toplam Pasif ve Özkaynak	10.407.040	14.462.610	15.621.870	18.174.810	16,18

Kaynak: BDDK

- (1) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar + Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV + Ters Repo İşlemlerinden Alacaklar + Satılmaya Hazır Finansal Varlıklar Net
- (2) Diğer Aktifler = Diğer Aktifler + Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Varlıklar (Net)
- (3) Alım Satım Amaçlı TFY + Riskten Korunma Amaçlı TFY
- (4) Alınan Krediler + Kiralama İşlemlerinden Borçlar
- (5) Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler + Ertelenmiş Vergi Borcu
- (6) Kar Yedekleri + Geçmiş Yıllar Kar veya Zararı

Nazım Hesaplar

Bilanço dışı kalemlerde “Alınan Teminatlar” (23,9 milyar TL) ve tahsile alınan çek ve senetlerden oluşan “Emanet Kıymetler” (13,9 milyar TL) en büyük iki kalemi oluşturmaktadır. 2012 yılında Nazım Hesap Kalemlerinde %17,7 artış gerçekleşmiştir. En büyük artış %32,5 risk üstlenilen işlemler, %27,7 alınan teminatlar ve %24,8 ile verilen teminatlar kalemlerinde olmuştur. “Risk Üstlenilen Faktoring İşlemleri” %32,5 artarken, “Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri” %5,2 düşmüştür.

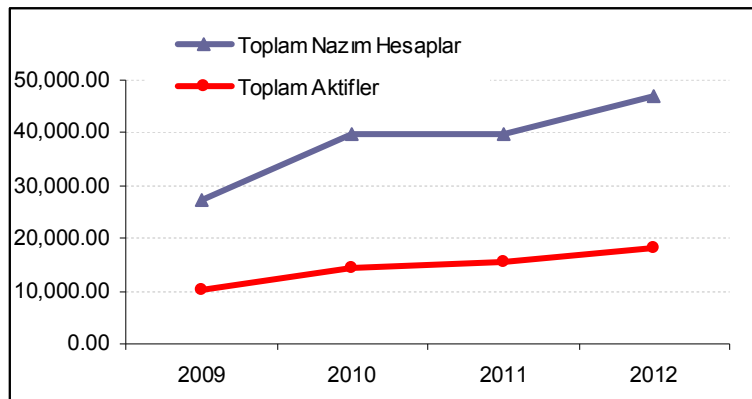
Tablo 43 - Nazım Hesaplar (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012
Risk Üstlenilen Faktoring işlemleri	588,09	2.449,59	1.355,82	1.796,64
Risk Üstlenilmeyen Faktoring İşlemleri	2.501,66	3.878,74	4.348,40	4.120,30
Alınan Teminatlar	10.548,09	18.899,15	18.719,36	23.907,48
Verilen Teminatlar	465,79	504,67	465,89	581,29
Taahhütler	360,13	464,41	464,30	222,91
A) Cayılamaz Taahhütler	196,70	271,82	276,00	145,16
B) Cayılabilir Taahhütler	163,43	192,60	188,30	77,75
a) Kiralama Taahhütleri	0,00	0,00	0,00	0,00
b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	163,43	192,60	188,30	77,75
Türev Finansal Araçlar	1.334,62	2.153,97	2.274,23	2.302,54
A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar	639,93	15,95	198,97	33,40
a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	331,37	15,18	198,97	33,40
b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	308,56	0,77	0,00	0,00
c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0,00	0,00	0,00	0,00
B) Alım Satım Amaçlı İşlemler	694,68	2.138,02	2.075,26	2.269,14
a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	1,00	470,76	467,82	23,30
b) Swap Alım Satım İşlemleri	365,97	1.495,57	1.061,79	2.086,30
c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	277,30	2,05	2,46	26,61
d) Futures Alım Satım İşlemleri	0,00	0,00	0,00	7,65
e) Diğer	50,42	169,65	543,19	125,28
Emanet Kıymetler	11.503,53	11.328,43	12.211,72	13.958,11
Nazım Hesaplar Toplamı	27.301,91	39.678,95	39.839,71	46.889,26

Kaynak: BDDK

Faktoring sektörünün bir özelliği de nazım hesapların büyüklüğüdür. Faktoringin temel işlevlerinden kaynaklanan bu olgu bize ortalama toplam aktiflerin 2,6 katı bir munzam hesaplar büyüklüğü vermektedir. Bankacılıkta kabul edilemez olan bu oran bağımsız faktoring şirketlerinde 1 katı civarındadır.

Şekil 16 - Toplam Nazım Hesapların Toplam Aktiflere Oranı



Kârlılık

2012 yılında sektörün ana gelir kalemleri artış göstermiş, gider kalemlerinden kambiyo zararındaki %97'lik azalış olması nedeni ile faaliyet karında %26,2'lik bir artış gerçekleşmiştir. Ancak karlılık açısından bakıldığında sektör ortalaması %3,7 olmakla birlikte 19 şirketin ortalama aktif getirisi %2'nin altında kalmış, 13 şirketin aktif getirisi %6'nın üzerinde olmuştur. Faktoring sektörü kârlıdır veya değildir şeklinde bir sonuç çıkarılması mümkün değildir. Ancak bu 13 şirket, bu sektörde çok kârlı olunabileceğini kanıtlamış bulunmaktadır.

Faktoring faiz ve komisyon gelirleri %31,9 büyümeye göstermiştir. Komisyon gelirlerinde %4,2'lik artış tahsilât ve garanti gibi işlemlerin artış göstermiş olmasından kaynaklanmış olabilir. Yabancı para faiz ve komisyon gelirlerinin payı %5,2'den %4'e düşmüştür.

Tablo 44 - Kar/Zarar Tablosu (1000 TL)

	2009	2010	2011	2012	% Değ.
Faktoring Faiz Geliri	1.190.900	1.338.240	1.784.590	2.353.210	31,9
Faktoring Komisyon Geliri	145.590	186.210	252.530	263.080	4,2
Faktoring Komisyon Gideri -	-12.550	-18.150	-25.400	-29.000	14,2
Faktoring Faaliyet Gelirleri	1323.940	1.506.300	2.011.720	2.587.290	28,6
Finansman Giderleri	-496.640	-662.090	-962.560	-1.118.780	16,2
<i>Kullanılan Kredilere Ödenen Faizler -</i>	<i>-467.010</i>	<i>-661.620</i>	<i>-962.350</i>	<i>-1.015.810</i>	16,2
<i>Diğer Finansman Giderleri</i>	<i>-29.630</i>	<i>-470</i>	<i>-210</i>	<i>-102.970</i>	95,2
Kambiyo İşlemleri Kar/Zararı (net)	2.500	-2.830	-35.630	-1.070	-97,0
<i>Kambiyo İşlemleri Karı</i>	<i>1.566.850</i>	<i>2.630.660</i>	<i>1.293.550</i>	<i>628.330</i>	-51,4
<i>Kambiyo İşlemleri Zararı</i>	<i>-1564.350</i>	<i>-2.633.490</i>	<i>-1.329.180</i>	<i>-629.400</i>	-52,6
Ticari Gelir (net)	-27.050	0,00	0,00	0,00	
Takipteki Alacaklara İlişkin Özel Karşılıklar -	-144.710	-179.850	-119.890	-305.280	154,6
Toplam Faktoring Faaliyet Giderleri	-665.900	-844.770	-1.118.080	-1.425.130	27,5
Faktoring Faaliyet Marjı	658.040	661.530	893.640	1.162.160	30,0
Faktoring Faaliyetleri Dışı Faiz Gelirleri	64.100	77.950	34.030	25.470	-25,2
Personel Giderleri -	-182.670	-233.970	-279.520	-336.500	20,4
İşletme Giderleri -	-126.800	-154.930	-175.610	-215.070	22,5
<i>Genel İşletme Giderleri -</i>	<i>-112.780</i>	<i>-141.470</i>	<i>-153.030</i>	<i>-190.900</i>	24,7
<i>Diğer Faaliyet Giderleri-</i>	<i>-11.100</i>	<i>-10.240</i>	<i>-19.310</i>	<i>-19.990</i>	3,5
<i>Kıdem Tazminatı Karşılığı Giderleri-</i>	<i>-2.920</i>	<i>-3.220</i>	<i>-3.270</i>	<i>-4.180</i>	27,8
Diğer Faaliyet Gelir/Giderleri-	7.360	145.390	133.450	128.940	-3,4
Toplam Faaliyet Giderleri	-309.470	(388.900)	(455.130)	(551.570)	21,2
FAALİYET KARI	423.920	495.970	605.990	765.000	26,2
İştirak ve Bağlı Ortaklık Gelir/Giderleri	10.640			0,00	
Diğer Gelirler	0.000	330		0,00	
Diğer Giderler-	-6.760	-20	-70	0,00	
Net Diğer Gelir/Giderler	3.880	310	-70	0,00	
Vergisi Öncesi Kar	423.920	496.280	605.920	765.000	26,3
Vergiler	-93.720	-84.200	-113.210	-141.360	24,9
Net Dönem Karı	330.200	412.080	492.710	623.640	26,6

Kaynak: BDDK

Tablo 45 - Faktoring Şirketleri Ana Gelir Kalemleri (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012	% Değişim
Faktoring Faiz ve Komisyon Gelirleri	1.336,49	1.524,45	2.037,12	2.616,29	28,4
Faiz Gelirleri	1.190,90	1.338,24	1.784,59	2.353,21	31,9
Komisyon Gelirleri	145,59	186,21	252,53	263,08	4,2
Faktoring Dışı Gelirler	1.706,90	2.872,96	1.562,55	881,17	-43,6
Faktoring Faiz ve Komisyon Giderleri	-509,19	-680,24	-987,96	-1.044,83	5,8
Faktoring Dışı Giderler	1.656,09	2.652,48	1.430,70	727,82	-49,1
Operasyonel Giderler	309,48	388,90	455,13	551,6	21,2

Tablo 46 - Faktoring Gelirleri (Milyon TL)

	2010			2011			2012		
	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam	TL	YP	Toplam
Faiz Gelirleri	1.304	34	1.338	1.710	85	1.785	2.279	74	2.353
Komisyon ve Ücret Gelirleri	165	21	186	223	30	253	231	32	263
Toplam Faktoring Gelirleri	1.469	55	1.524	1.932	105	2.037	2.510	106	2.616

Kaynak: BDDK.

Tablo 47 – Kârlılık Rasyoları

	2008	2009	2010	2011	2012
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi	44,6	14,3	11,5	12,2	14,1
Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti	30,3	7,7	6,9	8,2	8,6
Faktoring Alacaklarından alınan Faiz/Faiz Gelirleri	96,9	94,9	94,5	98,1	98,9
Net Faktoring Faiz Marjı	26,0	9,3	6,2	5,9	7,7
Net Faiz Marjı	21,7	7,9	5,5	5,5	7,5
Faktoring Faaliyetleri Marjı/Ort. Net Faktoring alacakları	20,2	9,8	6,4	6,7	7,6
Faktoring Faaliyetleri Marjı/ Ortalama Aktifler	14,5	7,5	5,3	5,9	6,9
Kazanç Gücü (Faaliyet karı / Ortalama aktifler)	13,0	4,7	4,0	4,0	4,5
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA	11,0	3,6	3,3	3,4	3,7
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE	18,2	13,2	14,0	14,6	16,1
Net Faktoring faiz gelirlerinin TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı	3,91	4,80	3,76	6,86	4,04
Toplam Faaliyet Giderleri/Faaliyet Geliri	65,3	73,0	78,4	75,1	72,1
TGA Karşılıkları / Faaliyet Geliri	40,4	34,1%	36,3	19,8	39,9
Faktoring Faaliyet Marjının TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı	1,41	1,56	1,48	1,98	1,77
Faktoring faaliyet gelirinin TGA için Ayrılan Karşılıkları Karşılama Oranı	4,68	5,72	4,69	8,75	4,81
Net TGA Karşılıkları / Faaliyet Karı	79,6	103,3	90,4	74,5	85,9

- Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi : (Faktoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Gelir Getiren Aktifler
- Faizli Yükümlülüklerin Maliyeti : Finansal giderler / Faizli yükümlülükler
- Net Faktoring Faiz Marjı : (Faktoring faiz geliri + Diğer faiz geliri) / Ort. Brüt Fac. Alacakları
- Ort. Aktif Karlılığı : Net kar / Ort. Aktifler
- Özkaynak Karlılığı (Dönem Sonu) : Net kar / Özkaynaklar
- Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) : Net Akar / Ort. Özkaynaklar

2012 yılında sektörde net kâr %26,6 artışla 493 milyon TL'den 624 milyon TL'ye yükselmiş, aktif getirisi %3,4'den %3,7'ye, özkaynak getirisi de %18,7 den %20,8'e çıkmıştır. Gruplar bazında ayrıntılara inildiğinde, en küçüklerin oluşturduğu E Grubunu saymazsak, en büyük iki şirketin daha düşük karlılık oranları ile çalıştıkları görülmektedir.

Tablo 48 - Karlılık Rasyoları

	2008	2009	2010	2011	2012
Özkaynaklar (Milyon TL)	2.340,50	2.493,33	2.940,33	3.376,56	3.866,77
Net Kar/Zarar (Milyon TL)	427,00	330,20	412,08	492,71	623,55
ROAA (%)	11,0	3,6	3,3	3,4	3,7
ROE (%)	18,2	13,2	14,0	14,6	16,1
ROAE (%)	46,8	17,0	18,4	18,7	20,8

Kaynak: Turkrating

Tablo 49 – 2011-2012 Yıllarında Faktoring Şirketlerinin Karlılık Performansları

	Toplam Aktifler 2012	Özsermaye 2011	Özsermaye 2012	Net Kar 2011	Net Kar 2012	ROAE 2012	ROAA 2012
Kapital Fak. A.Ş.	758.550	316.347	376.477	52.249	75.930	21,92	10,31
Deniz Fak. A.Ş.	1.266.523	180.532	206.571	35.418	58.043	29,99	5,09
Yapı Kredi Fak. A.Ş.	1.791.190	152.986	219.654	15.776	53.342	28,63	2,93
Destek Fak. A.Ş.	477.735	112.294	148.053	23.535	40.296	30,96	9,50
Creditwest Fak. A.Ş.	503.061	107.386	129.199	24.874	29.105	24,60	5,88
Şirinoğlu Fak.A.Ş.	340.032	97.709	115.520	32.320	24.869	23,33	8,18
Pamuk Fac. A.Ş.	145.691	119.834	86.219	65.876	22.324	21,67	13,15
Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	1.955.227	84.522	105.011	34.534	20.460	21,59	1,27
Girişim Fak. A.Ş.	490.094	229.473	229.124	-10.045	16.386	7,15	3,24
Eko Fak. A.Ş.	332.605	70.843	85.565	9.168	16.376	20,94	5,52
Fiba Fak. A.Ş.	862.523	216.260	187.902	16.106	16.106	7,97	2,00
TEB Fak. A.Ş.	786.430	38.462	46.846	10.247	15.925	37,34	1,92
Bayramoğlu Fak.A.Ş.	145.993	91.309	105.000	7.213	13.691	13,95	8,97
Yaşar Fak. A.Ş.	237.650	87.405	95.195	10.381	13.086	14,33	4,93
Lider Fak. Hizm. A.Ş.	644.859	69.035	83.883	9.450	12.321	16,11	2,15
Ekspo Fak. A.Ş.	237.695	66.669	76.178	10.559	11.509	16,11	4,81
Ulusal Fak. A.Ş.	318.616	46.693	57.913	2.653	11.220	21,45	4,41
Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	274.803	84.763	88.498	13.243	10.281	11,87	2,29
Anadolu Fak. A.Ş.	116.308	45.910	55.150	5.324	9.240	18,29	7,79
C Fak. A.Ş.	221.532	150.116	162.846	-2.129	8.970	5,73	3,92
MNG Fak. A.Ş.	257.983	44.222	52.790	4.018	8.568	17,66	3,54
Akın Fak. A.Ş.	174.951	33.699	41.638	6.800	8.477	22,5	5,51
Yeditepe Fak. A.Ş.	136.416	26.734	35.127	4.258	8.393	27,14	7,75
Tekstil Fak. A.Ş.	164.027	33.499	30.575	3.991	8.076	25,21	4,67
Başer Fak. A.Ş.	115.615	27.278	32.261	3.511	8.008	26,90	6,90
Optima Fak. A.Ş.	131.941	24.988	27.232	5.455	7.794	29,85	5,99
Çözüm Fak. A.Ş.	59.177	29.552	36.063	2.995	6.511	19,84	11,95
Prime Fak. Hizm. A.Ş.	69.769	5.285	13.072	289	5.287	57,60	14,09
Atılım Fak. A.Ş.	126.436	28.637	29.126	5.621	5.194	17,98	4,24
Kent Fak. A.Ş.	134.595	35.774	38.692	9.462	5.094	13,68	3,22
ING Fak. A.Ş.	617.011	41.597	46.419	2.925	4.822	10,96	1,04
Tuna Fak. A.Ş.	59.168	21.540	25.829	1.976	4.688	19,79	7,99
İş Fak. A.Ş.	1.041.260	52.973	59.723	8.236	4.574	8,12	0,62

Doğan Fak. A.Ş.	62.064	17.960	22.324	1.821	4.364	21,67	4,95
Para Finans Fak. Hizm.A.Ş.	131.937	19.943	19.268	2.838	3.750	19,13	3,03
Finans Fak. Hizm. A.Ş.	373.823	23.380	26.923	1.460	3.543	14,09	1,08
Fortis Fak. A.Ş.	193.390	22.304	25.765	1.860	3.461	14,40	1,57
Global Fak. Hizm. A.Ş.	33.408	10.632	14.004	3.670	3.405	27,64	11,04
Şeker Fak. A.Ş.	188.665	19.833	22.853	2.305	3.020	14,15	1,61
Sardes Fak. A.Ş.	60.846	7.581	9.746	-210	2.676	30,89	6,73
First Fak. A.Ş.	44.020	7.308	9.697	-8.275	2.389	28,10	5,22
Acar Fac. A.Ş	18.521	16.363	18.750	2.131	2.387	13,60	13,54
Ak Fak. A.Ş.	81.038	8.061	10.411	-688	2.350	25,45	5,27
Arena Fak. A.Ş.	41.542	13.411	15.758	1.835	2.346	16,09	5,11
VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	97.930	8.272	10.522	662	2250	23,94	2,52
Çağdaş Fak. A.Ş.	189.538	45.343	38.597	5.817	2.079	4,95	1,30
Trend Fak. A.Ş.	41.188	10.445	12.478	1.089	2.033	17,74	5,31
Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	137.815	9.726	16.687	686	1.961	14,85	2,16
Huzur Fak. A.Ş.	95.247	13.672	15.476	2.283	1.804	12,38	1,92
Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	61.539	8.448	10.198	1.605	1.750	18,78	2,57
ACL Fak. A.Ş.	41.059	11.848	13.557	16	1.709	13,45	4,79
Strateji Fak. A.Ş.	136.347	13.994	14.409	1.650	1.414	9,96	1,06
Doğa Fak. A.Ş.	22.798	16.768	16.715	2.748	1.244	7,43	3,81
Demir Fak. A.Ş	104.976	23.715	24.935	-718	1.220	5,02	1,29
Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	25.873	13.100	14.282	1.660	1.182	8,64	4,62
Devir Fak. A.Ş	88.546	11.873	12.945	1.389	1.072	8,64	1,39
Merkez Fak. A.Ş	35.787	8.701	9.712	827	1.011	10,98	3,05
Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	64.933	7.718	8.709	-440	991	12,06	2,15
Atak Fak. Hizm. A.Ş	8.718	8.239	8.645	416	406	4,81	4,76
Makro Fak. A.Ş.	36.506	8.348	8.750	-145	402	4,70	1,22
Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	141.905	11.774	12.005	1.247	231	1,94	0,18
As Fak. Hizm. A.Ş.	14.625	7.116	7.737	-384	121	1,63	1,06
Analiz Fak. A.Ş.	54.563	10.228	10.277	1.664	49	0,48	0,09
Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	27.876	8.230	7.964	575	48	0,59	0,14
Erişim Fak. A.Ş.	50.921	7.426	7.695	737	19	0,25	0,04
Sümer Fak. Hizm.A.Ş.	20.489	7.213	7.517	29	4	0,05	0,02
Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	21.349	8.247	8.193	-1.555	-54	-0,66	-0,21
Met-ay Fak. Finans A.Ş.	20.046	8.414	8.222	3	-192	-2,31	-0,97
Berg Fak. A.Ş.	27.543	v.y.	14.766	v.y.	-234	-3,17	-1,70
Halk Fak. A.Ş.	19.951	v.y.	19.739	v.y.	-261	-2,65	-2,62
Zorlu Fak. A.Ş.	44.228	v.y.	9.439	v.y.	-561	-11,9	-2,54
Kredi Alta Fak. A.Ş.	6.605	v.y.	6.412	v.y.	-1.088	-33,94	-32,94
ABC Fak. A.Ş. (Tek)	75.637	12.162	10.532	1.369	-1.630	-14,37	-1,77
Değer Fak. A.Ş.	26.151	7.503	6.351	120	-1.652	-23,85	-6,58
Tam Fak. A.Ş.	76.955	6.772	74.485	-728	-7.107	-17,49	-16,96
Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0	60.401	v.y	2.171	v.y	v.y	v.y
Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	0	7.810	v.y	171	v.y	v.y	v.y
TOPLAM	18.042.364	3.324.608	3.772.801	460.000	608.878	17,16	3,62

Tablo 50 - Net Faaliyet Kârına Göre Karlılık Rasyoları

	Net Faaliyet Karı 2011	Net Faaliyet Karı 2012	ROAE 2011	ROAA 2011	ROAE 2012	ROAA 2012
1 Kapital Fak. A.Ş.	65.392	94.912	22,12	10,49	27,40	12,89
2 Deniz Fak. A.Ş.	43.776	69.421	26,89	4,52	35,87	6,09
3 Yapı Kredi Fak. A.Ş.	19.671	61.444	12,28	1,02	32,98	3,37
4 Destek Fak. A.Ş.	28.768	50.924	28,64	9,25	39,12	12,01
5 Creditwest Fak. A.Ş.	31.289	36.113	31,93	7,58	30,53	7,29
6 Şirinoğlu Fak.A.Ş.	40.560	31.540	47,63	15,58	29,58	10,37
7 Garanti Fak. Hizm. A.Ş.	39.461	25.603	58,66	2,78	27,02	1,59
8 Pamuk Fac. A.Ş.	66.391	22.437	76,4	35,68	21,78	13,21
9 Fiba Fak. A.Ş.	15.084	21.944	7,30	1,93	10,86	2,72
10 Eko Fak. A.Ş.	10.619	20.583	15,90	4,60	26,32	6,94
11 Girişim Fak. A.Ş.	-8.819	20.512	-3,76	-1,54	8,95	4,06
12 TEB Fak. A.Ş.	13.005	19.847	40,71	1,58	46,53	2,40
13 Yaşar Fak. A.Ş.	13.013	17.693	15,83	5,65	19,38	6,66
14 Bayramoğlu Fak.A.Ş.	9.028	17.149	10,30	6,30	17,47	11,23
15 Lider Fak. Hizm. A.Ş.	11.853	15.503	18,92	2,73	20,28	2,71
16 Ekspo Fak. A.Ş.	13.292	14.408	18,86	5,72	20,17	6,02
17 Ulusal Fak. A.Ş.	3.192	13.997	9,62	2,03	26,76	5,51
18 Vakıf Finans Fac. Hizm. A.Ş.	16.450	12.853	21,05	2,28	14,84	2,86
19 Anadolu Fak. A.Ş.	6.681	11.591	15,45	4,94	22,94	9,78
20 MNG Fak. A.Ş.	5.263	11.538	12,47	2,74	23,79	4,77
21 Akın Fak. A.Ş.	8.517	10.611	27,87	7,29	28,17	6,89
22 Tekstil Fak. A.Ş.	5.115	10.598	16,24	3,34	33,08	6,14
23 Yeditepe Fak. A.Ş.	5.779	10.552	23,49	8,04	34,12	9,74
24 Başer Fak. A.Ş.	4.461	10.174	17,48	4,25	34,18	8,77
25 C Fak. A.Ş.	-1.757	9.693	-1,22	-0,77	6,19	4,24
26 Optima Fak. A.Ş.	6.907	9.682	28,47	5,53	37,08	7,44
27 Çözüm Fak. A.Ş.	3.866	8.281	13,78	8,58	25,24	15,2
28 İş Fak. A.Ş.	9.835	7.247	19,12	2,16	12,86	0,98
29 Prime Fak. Hizm. A.Ş.	325	6.635	6,31	6,29	72,29	17,68
30 Atılım Fak. A.Ş.	7.050	6.528	27,30	6,35	22,60	5,32
31 ING Fak. A.Ş.	3.742	5.928	14,89	1,62	13,47	1,28
32 Tuna Fak. A.Ş.	2.489	5.878	23,11	8,55	24,82	10,01
33 Doğan Fak. A.Ş.	2.331	5.458	13,67	3,49	27,10	6,20
34 Para Finans Fac. Hizm.A.Ş.	3.639	4.686	18,55	3,59	23,90	3,79
35 Kent Fak. A.Ş.	11.443	4.641	47,90	8,76	12,46	2,93
36 Fortis Fak. A.Ş.	2.981	4.378	13,95	1,63	18,22	1,99
37 Şeker Fak. A.Ş.	2.813	3.952	15,06	1,60	18,52	2,11
38 Finans Fak. Hizm. A.Ş.	2.668	3.615	15,12	0,98	14,37	1,11
39 Global Fak. Hizm. A.Ş.	4.402	3.361	49,31	16,58	27,29	10,9
40 First Fak. A.Ş.	-9.647	3.261	-264,01	-40,65	38,35	7,13
41 VDF Faktoring Hizm. A.Ş.	955	3136	15,68	2,04	33,37	3,51
42 Arena Fak. A.Ş.	2.342	3.118	18,74	4,67	21,38	6,79
43 Acar Fac. A.Ş.	2.216	2.819	14,49	14,23	16,06	15,99
44 Ak Fak. A.Ş.	-642	2.751	-9,65	-9,52	29,78	6,17
45 Sardes Fak. A.Ş.	-210	2.676	-5,54	-2,25	30,89	6,73
46 Trend Fak. A.Ş.	1.377	2.590	26,37	7,80	22,60	6,77
47 Kredi Finans Fak. Hizm. A.Ş.	973	2.381	20,00	4,42	18,03	2,62
48 Huzur Fak. A.Ş.	2.870	2.235	24,36	3,58	15,34	2,37
49 Ar Fak. Finansal Hizm. A.Ş.	2.036	2.207	31,84	3,10	23,67	3,24
50 Çağdaş Fak. A.Ş.	7.422	2.183	15,74	6,70	5,20	1,37
51 ACL Fak. A.Ş.	249	2.117	2,10	0,95	16,66	5,94

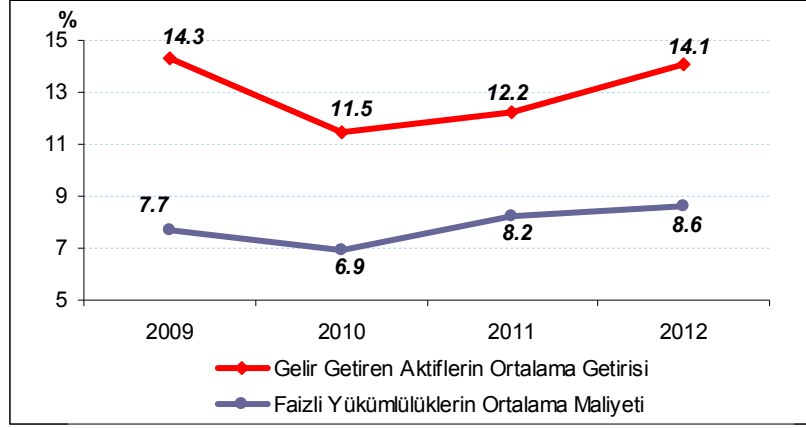
52	Strateji Fak. A.Ş.	2.092	1.743	15,42	1,62	12,27	1,31
53	Demir Fak. A.Ş.	-589	1.592	-2,45	-0,78	6,54	1,68
54	Doğa Fak. A.Ş.	3.416	1.552	40,74	16,1	9,27	4,76
55	Katar Fak. Finans Hizm. A.Ş.	1.904	1.523	15,91	8,30	11,13	5,95
56	Eren Finans Fak. Hizm. A.Ş.	-623	1.519	-16,14	-4,59	18,5	3,30
57	Merkez Fak. A.Ş.	1.045	1.400	24,02	6,86	15,21	4,23
58	Devir Fak. A.Ş.	1.674	1.345	28,2	5,08	10,84	1,74
59	Akdeniz Fak. Hizm. A.Ş.	1.407	959	12,62	1,27	8,07	0,73
60	Makro Fak. A.Ş.	16	516	0,37	0,11	6,03	1,57
61	Atak Fak. Hizm. A.Ş.	525	509	7,10	6,14	6,03	5,96
62	Artı Finans Fak. Hizm. A.Ş.	-1.621	312	-21,57	-7,19	3,80	1,23
63	Erişim Fak. A.Ş.	1.010	197	27,20	3,66	2,61	0,37
64	Analiz Fak. A.Ş.	2.088	195	22,71	4,27	1,90	0,37
65	As Fak. Hizm. A.Ş.	-487	156	-13,70	-12,01	2,10	1,37
66	Turkish Fak. Hizm. A.Ş.	673	79	10,06	2,03	0,98	0,23
67	Sümer Fak. Hizm. A.Ş.	227	62	6,28	1,63	0,85	0,26
68	Met-ay Fak. Finans A.Ş.	-2	-215	-0,05	-0,02	-2,59	-1,09
69	Halk Fak. A.Ş.	-	-249	-	-	-2,52	-2,49
70	Berg Fak. A.Ş.	-	-289	-	-	-3,91	-2,1
71	Zorlu Fak. A.Ş.	-	-698	-	-	-14,79	-3,16
72	Kredi Alta Fak. A.Ş.	-	-1.359	-	-	-42,39	-41,15
73	ABC Fak. A.Ş. (Tek)	2.198	-1.437	17,07	2,09	-12,66	-1,56
74	Değer Fak. A.Ş.	163	-1.440	4,34	1,35	-20,79	-5,73
75	Tam Fak. A.Ş.	-728	-7.538	-21,5	-21,22	-18,55	-17,99
76	Hepkon Finans Fak. Hizm. A.Ş.	6.212	v.y	9,50	9,36	v.y	v.y
77	Mert Finans Fak. Hizm. A.Ş.	185	v.y	2,69	1,57	v.y	v.y
TOPLAM		561.301	753.818				

Tablo 48 sektörün 2008-2012 dönemi kârlılık rasyolarını vermektedir. Tablo 51 ise 2012 yılında faktoring şirketlerinin gruplar bazında kârlılık rasyolarını vermektedir. Bu tabloda çok dikkat çekici farklılıklar bulunmaktadır. Grup A (2 büyük) %3,2 net faktoring faiz marjı ile çalışırken Grup C (orta büyüklükte 13 şirket) %10,1 daha küçük firmaların olduğu Grup D %10,2 ile çalışmaktadır. Grup A ve B'nin daha düşük maliyetle fonlandıkları ve müşterilerine daha düşük iskonto oranları uyguladıkları çok açıktır.

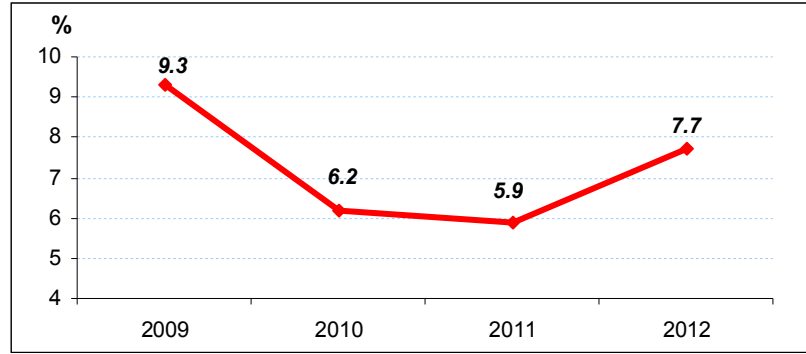
Tablo 51 - Faktoring Şirketlerinin 2012 Yılında Gruplarına Göre Karlılık Rasyoları

	Sektör	Grup A	Grup B	Grup C	Grup D	Grup E
Gelir Getiren Aktiflerin Getirisi (%)	14,1	7,6	12,7	18,4	19,9	21,1
Faizli Yüklülüklerin Maliyeti (%)	8,6	4,7	8,7	11,4	12,9	11,2
Net Faktoring Faiz Marjı (%)	7,7	3,2	6,2	10,1	10,2	13,0
Faktoring Faaliyet Marjı / Ort.Net Faktoring Alacakları (%)	7,6	3,5	6,4	10,7	9,8	13,8
Faktoring Faaliyet Marjı / Ortalama Aktifler (%)	6,9	3,3	6,0	9,2	9,2	11,5
Ortalama Aktif Karlılığı ROAA (%)	3,7	2,1	3,9	3,8	5,0	1,7
Özkaynak Karlılığı (dönem sonu) ROE (%)	16,1	21,9	17,6	14,0	17,7	8,0
Ortalama Özkaynak Karlılığı (Dönem sonu) (%)	20,8	32,8	25,0	18,9	23,3	11,5
Faaliyet Giderleri / Faaliyet Geliri (%)	72,1	77,5	87,1	138,7	140,4	507,0
TGA karşılıkları / Faaliyet Geliri (%)	39,9	26,2	68,3	89,4	90,9	154,6

Şekil 17 - Fonlama Maliyeti ve Aktiflerin Getirisi



Şekil 18 - Net Faktoring Faiz Marjı



Aktif kalitesi

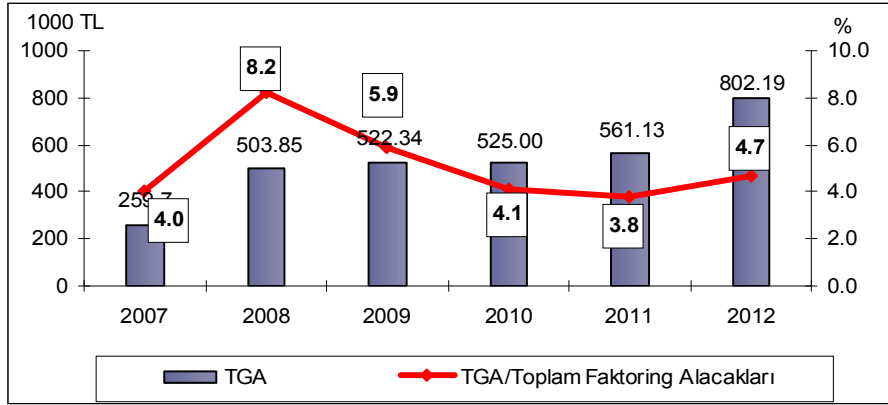
Toplam tahsili gecikmiş alacaklar 2011 yılında çok cüzi bir artış göstermiş ancak faktoring alacakları daha hızla büyüdüğü için oran %4,1'den %3,8'e inmiştir. Ancak 2012 yılında bu oran tekrar yükselişe geçmiş ve %4,7'ye çıkmıştır. Yine gruplar arası bir karşılaştırma yapıldığında Grup A'nın NPL oranı %1,0 iken, Grup C'de %7,7'ye çıktığı görülmektedir.

Tablo 52 - Aktif Kalitesi

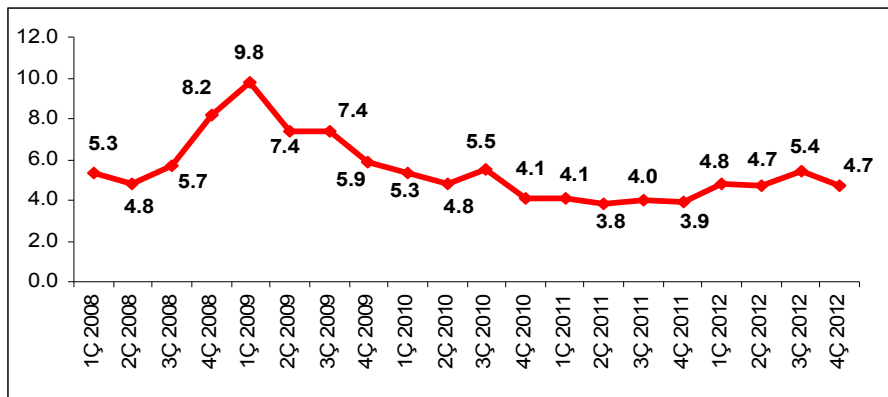
	2009	2010	2011	2012
Faktoring Alacakları (Milyon TL)	8.350,82	12.369,84	14.218,07	16.332,54
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon TL)	522,34	525,00	565,46	802,19
TGA/ Faktoring Alacakları (%)	5,9	4,1	3,8	4,7
TGA / (Özkaynak+ TGA karşılıkları) (%)	17,8	15,5	14,8	17,7
Özel Karşılıklar (Milyon TL)	437,93	448,46	451,18	656,80
Karşılıklar Oranı (%)	83,8	85,4	79,8	81,9

Kaynak: BDDK

Şekil 19 – Tahsili Gecikmiş Alacaklar



Şekil 20 - Takipteki Alacaklar/Toplam Faktoring Alacakları (%) – 3-aylık Veriler



Tablo 53 - Faktoring Şirketlerinin Aktif Kalitesi

	TGA (1000 TL)	TGA (1000 TL)	TGA Oranı	TGA Oranı
	2011	2012	2011	2012
Acar Fac. A.Ş.	1.336	1.424	10,87	16,20
ACL Fin. Fak. A.Ş.	3.056	3.383	10,97	8,82
Ak Fak. Hizm.Ticaret A.Ş.	0	0	-	0,00
Akdeniz Fac. Hizm.A.Ş.	2.672	6.453	2,19	4,43
Akın Fak. Hizm.A.Ş.	4.902	9.100	3,59	5,00
Anadolu Fak.	9.602	9.722	7,47	7,77
Analiz Fak. A.Ş.	2.145	6.914	4,26	12,31
Ar Fak. Fin.al Hizm.A.Ş.	244	1.856	0,34	3,11
Arena Fak. Hizm.A.Ş.	2.712	6.394	5,37	14,62
Artı Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	1.069	1.651	4,22	9,75
As Fak. Hizm.A.Ş.	96	2.145	1,41	14,81
Atak Fak. Hizm.A.Ş.	75	0	1,29	-
Atılım Fak. A.Ş.	13.154	14.733	10,49	11,22
Başer Fak. A.Ş.	10.489	18.380	8,70	14,64
Bayramoğlu Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	28.322	35.097	15,99	21,29
Berg Fak. A.Ş.	0	0	-	0,00
C Fak. A.Ş.	10.079	11.919	10,27	15,87
Creditwest Fak. Hizm.A.Ş.	18.265	21.618	3,81	4,40
Çağdaş Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	7.133	15.451	5,46	7,90
Çözüm Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	4.944	7.194	11,49	12,90
Değer Fak. A.Ş.	1.769	6.738	7,28	24,27
Demir Fac. A.Ş.	1.042	1.951	1,41	2,04
Deniz Fac. A.Ş.	11.735	23.478	1,18	1,89
Destek Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	9.672	12.564	2,79	2,65

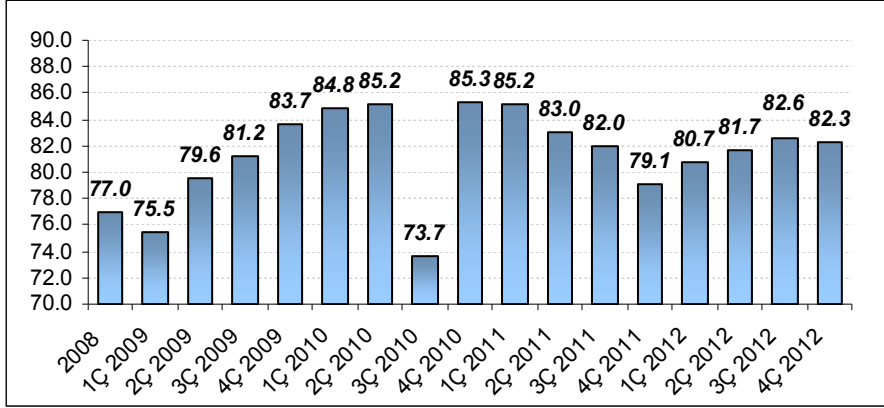
Devir Fac. Hizm.A.Ş	2.564	5.231	4,08	6,20
Doğa Fak. Hizm.A.Ş.	4.967	7.478	12,57	35,12
Doğan Fac. Hizm.A.Ş.	212	241	0,19	0,40
Eko Fac. Hizm.A.Ş.	35.266	42.282	12,72	12,40
Ekspo Fak. A.Ş.	4.110	6.694	1,71	2,79
Eren Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	1.196	2.471	4,60	3,80
Erişim Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	8.590	10.001	15,16	18,40
Fiba Fac. Hizm.A.Ş	15.197	33.155	2,38	4,37
Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	7.964	7.698	3,07	2,08
First Fac. A.Ş.	8.013	8.332	15,60	16,73
Fortis Fak. A.Ş.	4.106	4.221	1,65	2,24
Garanti Fak. Hizm.A.Ş.	15.445	26.583	1,22	1,43
Girişim Fak. A.Ş.	52.542	13.971	15,42	4,61
Global Fak. Hizm.A.Ş.	1.774	3.094	7,51	11,76
Halk Fak. A.Ş.	0	0	-	0,00
Hepkon Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	18.357	0	43,53	-
Huzur Fak. Fin.al Hizm.A.Ş.	2.302	6.286	2,52	6,58
ING Fak. A.Ş.	1.273	3.259	0,44	0,54
İş Fac. Fin.man Hizm.A.Ş	2.603	10.902	0,64	1,06
Kapital Fak. Hizm.A.Ş	12.822	16.609	1,79	2,23
Katar Fak. Fin. Hizm.A.Ş.	8.308	10.818	30,15	36,68
Kent Fac. A.Ş	3.318	11.866	1,84	8,54
Kredi Alta Fak. A.Ş.	0	0	-	0,00
Kredi Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	1.270	6.136	2,97	4,47
Lider Fak. Hizm.A.Ş.	11.826	19.747	2,47	3,08
Makro Fac. A.Ş.	2.378	2.855	7,92	7,55
Merkez Fak. Hizm.A.Ş	6.307	3.349	17,94	8,81
Mert Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	369	1.708	4,11	10,89
Met-ay Fak. Fin. Hizm.A.Ş.	9.753	10.406	48,19	52,19
MNG Fac. Hizm.A.Ş.	12.963	17.525	5,77	6,73
Optima Fak. Hizm.A.Ş	10.241	15.480	8,32	11,20
Pamuk Fac. A.Ş	6.900	8.982	5,47	10,75
Para Fin. Fac. Hizm.A.Ş.	5.840	7.288	5,31	5,71
Prime Fak. Hizm.A.Ş.	0	0	-	0,00
Sardes Fak. A.Ş.	0	203	0,00	0,34
Strateji Fac. Hizm.A.Ş.	3.596	4.383	2,82	3,23
Sümer Fak. Hizm.A.Ş.	1.324	2.379	4,98	12,16
Şeker Fak. Hizm.A.Ş.	18.488	29.870	9,33	14,13
Şirinoğlu Fac. Fins.Hizm.T.A.Ş.	20.487	30.489	9,75	10,57
Tam Fak. A.Ş.	0	2.402	-	6,56
TEB Fac. A.Ş	14.499	10.502	1,74	1,38
Tek Fak. Hizm.A.Ş.	10.369	16.498	9,40	19,79
Tekstil Fac. Hizm.A.Ş	2.584	3.936	1,41	2,36
Trend Fin. Fak. Hizm.A.Ş.	2.964	4.866	8,03	11,03
Tuna Fak. Hizm.A.Ş.	2.051	2.331	3,56	3,90
Turkish Fak. Hizm.A.Ş.	1.723	2.615	4,21	10,00
Ulusal Fak. A.Ş.	8.132	8.877	4,46	2,83
Vakıf Fin. Fac. Hizm.A.Ş	6.377	19.171	1,02	9,35
VDF Fak. Hizm.A.Ş.	0	0	0,00	-
Yapı Kredi Fak. A.Ş	60.692	62.048	3,34	3,65
Yaşar Fac. Hizm.A.Ş.	17.516	35.958	5,87	14,06
Yeditepe Fak. Hizm.A.Ş.	2.739	3.862	3,38	2,81
Zorlu Fak. A.Ş.	0	4.568	-	9,67
BDDK	565.460	802.190	3,80	4,70

*Aralık 2012'de faaliyete geçmiştir.

Karşılıklar

BDDK'nın Karşılıklarla ilgili Yönetmeliği uyarınca problemlili kredilere 2011'de %79,1, 2012 sonunda %82,3 oranında karşılık ayrılmıştır.

Şekil 21 - Özel Karşılıklar/TGA



Kaynak: BDDK

Fon Kaynakları

Mevduat toplamaları yasak olan banka dışı finansman şirketlerinin tümü güçlü özkaynaklarla çalışmak zorundadırlar. Özkaynaklara ilave olarak bankalardan sağlanan krediler temel fon kaynaklarını oluşturmaktadır. 2010 yılından beri banka kredilerine ilaveten yurtiçi sermaye piyasasında tahvil ihraç ederek kaynak yaratmaları imkanı da gelişmiştir.

A. Özkaynaklar

2012 sonunda özkaynaklar 3,9 milyar TL'ye ulaşmıştır. Net kârın %26,6 artması sonucunda özkaynaklarda da %14,5 artış olmuştur. Ödenmiş sermayede artış %26,5'tir. Halen özkaynakları 20 milyon TL'nin altında bulunan 53 şirketin sermaye arttırımı ile önümüzdeki dönemde ödenmiş sermayede en az 460 milyon TL artış beklenmektedir.

Tablo 54 - Özkaynakların Kompozisyonu (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Özkaynaklar	2.340,50	2.493,33	2.940,32	3.376,55	3.866,77
A) Ödenmiş Sermaye	1.030,03	1.026,35	1.090,50	1.279,63	1.618,55
B) Sermaye Yedekleri	99,14	285,06	257,77	282,31	345,21
a) Hisse Senedi İhraç Primleri	0,00	0,00	16,41	29,61	46,02
b) Hisse Senedi İptal Kârları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	-1,06	48,94	78,62	56,71	112,74
d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	0,79	10,33	5,88	17,19	43,72
e) İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	50,40	35,14	35,58	36,03	36,03
f) Riskten Korunma Değerleme Farkları (Etkin kısım)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
g) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
h) Diğer Sermaye Yedekleri	49,01	190,65	121,28	142,77	106,70
C) Kâr Yedekleri	694,25	750,85	1.072,29	1.287,75	1.185,81

a) Yasal Yedekler	91,87	103,49	122,47	143,39	178,64
b) Statü Yedekleri	10,06	10,48	38,36	2,35	4,30
c) Olağanüstü Yedekler	397,95	263,96	535,37	697,08	713,03
d) Diğer Kâr Yedekleri	194,38	372,92	376,10	444,92	289,84
D) Kâr veya Zarar (97+98)	517,08	431,07	519,77	526,87	717,20
a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	90,08	100,88	107,69	34,16	93,65
b) Dönem Net Kâr veya Zararı	427,00	330,20	412,08	492,71	623,55
Özkaynaklar/Toplam Aktifler (%)	30,5	24,0	20,3	21,7	21,3

B. Krediler

Factoring şirketleri ağırlıklı olarak yurt içi bankalardan kredi kullanmaktadırlar. Son 4 yıllık dönemde borçlanmaları toplam aktiflerinin %70'in üzerinde olmuş, 2012 yılında bu oran %70,5'e gerilemiştir. Yabancı para krediler, 2008 yılında %54,8'e yükseldikten sonra o yıl bazı şirketlerin ciddi kambiyo zararları görmeleri üzerine müteakip yıllarda düşmüş, 2012'de %22,4 olmuştur.

Tablo 55 - Faktoring Sektörü Kredi Kullanımı (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Pasiflerin Toplamı	7.796,46	10.407,04	14.466,71	15.644,09	18.174,81
Alınan Krediler	4.943,14	7.499,22	11.095,97	11.463,64	12.811,10
YP Krediler/Toplam Krediler (%)	54,8	23,5	22,9	25,9	22,4
Alınan Krediler / Aktifler (%)	63,4	72,1	76,7	73,3	70,5
Ort. İhraç edilen Menkul Kıym./ ort. toplam fonlama (%)	0,9	1,6	1,7	2,4	5,1
Özkaynaklar	2.373,59	2.493,33	2.941,30	3.393,71	3.866,77

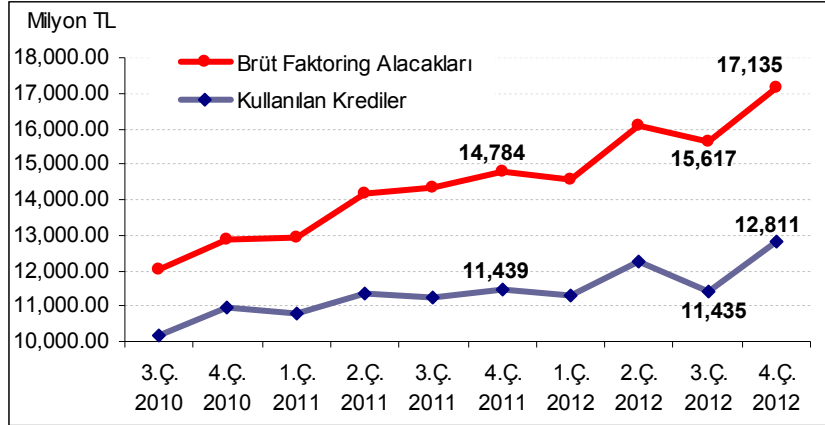
Kaynak: BDDK

Tablo 56 - Krediler (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Alınan Krediler	4.943,14	7.499,22	10.960,99	11.438,67	12.811,10
Factoring Borçları	152,52	111,27	209,67	224,42	274,11
Kiralama İşlemlerinden Borçlar	2,21	2,69	2,80	2,16	5,00
A) Finansal Kiralama Borçları	2,60	3,27	3,23	2,43	2,95
B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C) Diğer	0,00	0,00	0,00	0,00	2,42
D) Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	0,40	0,58	0,43	0,27	0,37
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92,85	113,95	211,17	348,24	978,38
A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00	159,07
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00	0
C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	348,24	819,31
Muhtelif Borçlar	125,09	43,84	32,04	52,25	78,80
Diğer Yabancı Kaynaklar	4,82	9,94	4,06	13,91	17,76

Kaynak: BDDK

Şekil 22 - Faktoring Alacakları ve Kredi Kullanımı (Milyon TL)



Kaynak: BDDK

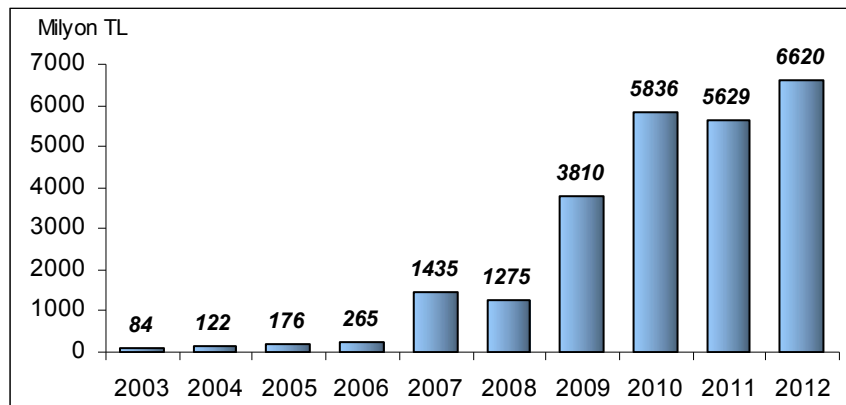
C. Bankalardan Yurtiçi Kredi Kullanımları

Merkez Bankasının verilerine göre 2012 yılında bankacılık sektörünün toplam 795 milyar TL kredi hacmi içinde 31,3 milyar TL'nin "Leasing, Faktoring, Finansman Şirketleri ve Diğerleri" grubuna verilmiş olduğu görülmektedir. Sektörel bazda dağılımı veren bu tabloya göre bu grubun toplam kredilerden aldığı pay sadece %3,7'dir. Faktoring şirketlerinin mevduat bankalarından kullandıkları krediler 2012 sonunda 6,6 milyar TL, kalkınma ve yatırım bankalarından kullandıkları krediler ile birlikte 6,8 milyar TL'dir (Tablo 57). Toplam TL kredi kullanımları 9.9 milyar TL olduğuna göre, yurtdışındaki bankalardan da TL kredi kullanıldığı tahmin edilmektedir.

Tablo 57 - Faktoring Sektörünün Mevduat ve Yatırım Bankalarından Kullandıkları Krediler (1000 TL)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mevduat Bankaları	265,073	1,435,377	1,275,235	3,810,354	5,835,773	5,628,969	6,619,899
Kalk. & Yat. Bankaları	67,448	104,972	5,700	60,041	117,079	141,060	137,464
Toplam	332,521	1,540,349	1,280,935	3,870,395	5,952,852	5,770,029	6,757,363

Şekil 23 - Faktoring Şirketlerinin Mevduat Bankalarından Kredi Kullanımı

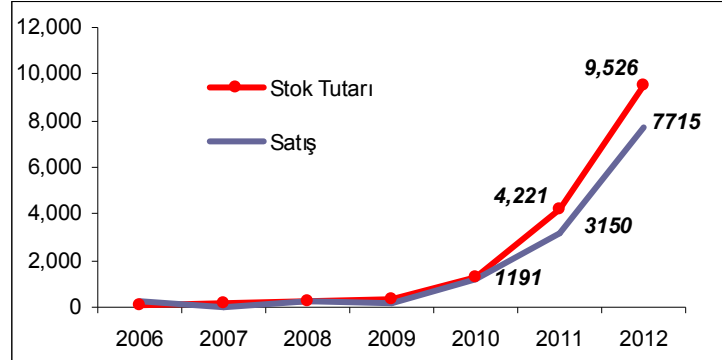


Kaynak : TCMB Para Banka İstatistikleri

D. Tahvil İhraçları

Tahvil ihraçları faktoring şirketlerine fonlama çeşitliliğini artırmalarına imkân sağlayacak yeni bir fon kaynağı sağlamıştır. 2012 yılında özel sektör tahvil ihraçları toplam tahvil piyasasında %24,6 paya ulaşmıştır. 2012 yılında ihraç edilmiş bulunan 71,1 milyar TL toplam borçlanma araçlarının %86,4'u bankaların, %4,7'si banka dışı finansal kurumların, ve %8,9'u reel sektörün borçlanma araçlarıdır. Toplam 71,1 milyar TL'lik ihracın %68,1'i yurtiçinde, %31,9'u yurtdışında satılmıştır. Çeşitli borçlanma araçları arasında tahvil ihraçlarının 2012 sonunda bakiye stok hacmi 9,5 milyar TL'dir.

Şekil 24 – İhraç Edilen ve Stok Bakiye Özel Sektör Tahvilleri



Tablo 58. Yıllar itibarıyla İhraç Edilen Özel Sektör Tahvilleri (Milyon TL)

	İhraçlar	Stok	Bakiye
2006	220,00	0,00	120,00
2007	20,00	0,00	140,00
2008	220,00	120,00	240,00
2009	140,40	20,00	360,40
2010	1.191,00	270,00	1.281,40
2011	3.150,04	210,00	4.221,44
2012	7.714,61	2.410,04	9.526,01

Kaynak: SPK Aylık Bülten

Tablo 59 - 2008-2011 Yıllarında Faktoring Sektörünün İhraç Etmiş Olduğu Tahviller (Milyon TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
İhraç Edilen Menkul Kıymetler (Net)	92,85	113,95	211,17	346,49	978,38
A) Bonolar	0,00	0,00	0,00	0,00	159,07
B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C) Tahviller	92,85	113,95	211,17	236,49	819,31

Kaynak: BDDK

2011, 2012 ve 2013 yıllarında yapılan ihraçlar aşağıda verilmiştir. 2012 yılında 12 faktoring şirketi bono ve tahvil piyasasından fon sağlamıştır.

2011 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
Kapital Faktoring A.Ş.	4	3 Mart 2011	2 YIL	50,000	182	10.73
Creditwest Faktoring A.Ş.	4	31 Mayıs 2011	2 YIL	50,000	182	12.14
Kapital Faktoring A.Ş.	4	27 Haziran 2011	2 YIL	50,000	182	11.07

2012 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
Lider Faktoring A.Ş.	1	17 Nisan 2012	1 YIL	20,000	28-33	13.07
Lider Faktoring A.Ş.	1	8 Mayıs 2012	1,5 YIL	20,000	28-33	12.89
Lider Faktoring A.Ş.	2	8 Mayıs 2012	2 YIL	30,000	87-94	13.25
Creditwest Faktoring A.Ş.	1	12 Haziran 2012	3 YIL	50,000	27-35	11.77
Kapital Faktoring A.Ş.	3	26 Haziran 2012	2 YIL	75,000	91	11.43
Lider Faktoring A.Ş.	3	29 Haziran 2012	3 YIL	20,000	88-94	12.71
Sardes Faktoring A.Ş.	3	25 Temmuz 2012	1 YIL	13,500	90-92	11.61
Eko Faktoring A.Ş.	3	26 Temmuz 2012	2 YIL	50,000	86-96	11.35
Ekspo Faktoring A.Ş.	5	31 Temmuz 2012	2 YIL	50,000	182-184	11.47
Destek Faktoring A.Ş.	3	13 Eylül 2012	1,5 YIL	60.000	91	11.42
Kent Faktoring A.Ş.	3	01 Ekim 2012	2 YIL	30.000	91	11.47
Ulusal Faktoring A.Ş.	3	19 Ekim 2012	1 YIL	45.000	94-95	11,79
Lider Faktoring A.Ş.	1	22 Kasım 2012	15 AY	30.000	28-33	9,74
Creditwest Faktoring A.Ş.	1	27 Kasım 2012	1 YIL	50.000	29-31	9,35
Creditwest Faktoring A.Ş.	2	27 Kasım 2012	1 YIL	50.000	91-94	8,88
Şeker Faktoring A.Ş.	2	04 Aralık 2012	1,5 YIL	10.000	91	9,43
BONO						
Şeker Faktoring A.Ş.	6	19 Haziran 2012	6 AY	20,000		10.86
Turkish Faktoring A.Ş.	7	14 Mayıs 2012	5 AY	15,000		11.15
Fiba Faktoring A.Ş.	7	09 Ekim 2012	1 YIL	50.000		9,45
Şeker Faktoring A.Ş.	6	04 Aralık 2012	6 Ay	20.000		7,75
Fiba Faktoring A.Ş.	7	12 Aralık 2012	6 Ay	50.000		6,89

2013 Yılı

İhraççı Kurum	Halka Arz edilen/edilmeyen	İlk İhraç Tarihi	VADE	İhraç Tutarı Nom.	Kupon Dönemi (gün)	Son İhraç Faizi % (yıllık basit)
C Faktoring A.Ş.	3	22 Ocak 2013	2 YIL	25.000	91-92	9,16
Ak Faktoring A.Ş.	3	20 Şubat 2013	2 YIL	15.000	91	10,40
Sardes Faktoring A.Ş.	3	28 Mart 2013	1 YIL	6.500	91-92	10,00
Ulusal Faktoring A.Ş.	3	10 Nisan 2013	2 YIL	50,000	91	9,45
BONO						
Tekstil Faktoring A.Ş.	7	25 Şubat 2013	6 AY	25.000		7,50
Deniz Faktoring A.Ş.	7	28 Şubat 2013	3 AY	50.000		6,14
Deniz Faktoring A.Ş.	7	28 Şubat 2013	6 Ay	50.000		6,49
Girişim Faktoring A.Ş.	7	01 Mart 2013	6 Ay	50.000		6,62

- 1 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 12 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 2 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 3 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 4 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 4 Halka arz yoluyla ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 5 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen değişken faizli 2 kuponlu özel sektör tahvilleri
- 6 Halka arz yoluyla ihraç edilen iskontolu finansman bonoları
- 7 Halka arz edilmeksizin ihraç edilen iskontolu finansman bonoları

E. Borçluluk Oranları

Ağırlıklı olarak KOBİ'lerle çalışan faktoring şirketleri çeşitli riskler taşımaktadır. Borçlanma rasyoları karşılaştırıldığında (Tablo 61) büyük şirketler özkaynaklarının 12,7 katı kadar faktoring alacaklarını büyütmüşler ve kullandıkları krediler aktif büyüklüklerinin %90'ına kadar çıkmıştır. Grup B, C ve D ise faktoring alacaklarının %26'sını özkaynakları ile yaklaşık %60'ını ise kredilerle finanse etmektedirler.

Tablo 60 - Finansal Rasyolar - Sektör

	2008	2009	2010	2011	2012
Brüt Faktoring Alacakları / Aktifler (%)	78,6	85,3	89,1	94,5	89,9
Brüt Faktoring Alacakları / Özkaynak (X)	2,6	3,6	4,4	4,4	4,4
Menkul Kıymetler / Aktifler (%)	1,3	2,4	2,0	1,8	1,9
Alınan Krediler / Aktifler (%)	63,7	72,1	76,7	73,3	70,5
Özkaynak / Alınan Krediler (%)	47,3	33,2	26,5	29,6	30,2
Özkaynak / Toplam Fonlama (%)	45,0	32,3	25,8	28,3	27,3
Özkaynak / Aktifler (%)	30,1	24,0	20,3	21,7	21,3

Taahhütler / Özkaynak (%)	10,8	14,4	15,8	13,7	13,7
Türev Finansal Araçlar / Özkaynak (%)	58,6	53,5	73,2	67,0	67,0

Kaynak: Turkrating

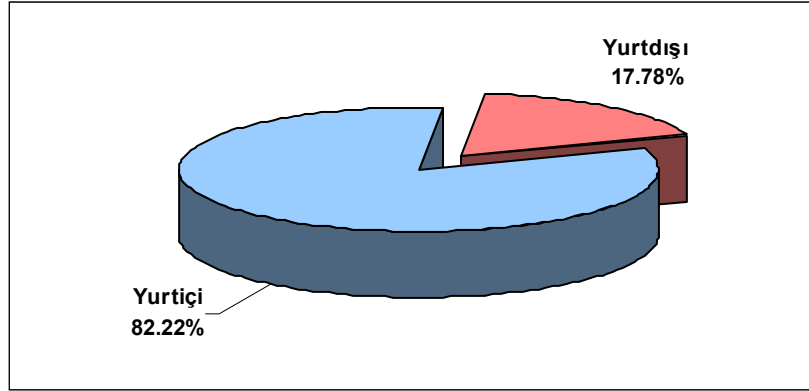
Tablo 61 - Finansal Rasyolar – Faktoring Şirketleri Grupları

	Grup A		Grup B		Grup C		Grup D		Grup E	
Aktif kalitesi ve Risk Yönetimi	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Brüt Faktoring Alacakları / Aktifler(%)	98,6	94,9	91,9	94,0	93,8	92,4	97,7	98,9	96,9	92,4
Brüt Faktoring Alacakları / Özkaynaklar	13,4	12,7	6,7	8,0	4,9	4,3	4,9	5,5	4,1	3,6
Menkul Kıymetler / Aktifler (%)	2,4	3,8	3,1	3,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Alınan Krediler / Aktifler (%)	91,2	90,2	71,1	67,4	64,0	56,5	63,0	60,7	62,1	54,1
Özkaynaklar / Krediler ve Borçlar (%)	8,2	10,0	38,2	48,5	56,3	67,3	67,0	100,5	170,8	65,9
Özkaynaklar / Toplam Finansman (%)	8,2	9,9	33,3	33,1	46,0	58,1	47,6	55,8	170,2	60,5
Özkaynaklar / Aktifler (%)	7,4	8,8	21,8	21,0	27,0	29,3	26,6	26,5	32,3	38,6
Taahhütler / Özkaynak (%)	4,0	3,3	8,3	4,8	0,5	0,9	259,2	21,3	64,4	39,0
Türev Fin. Araçlar / Özkaynak (%)	213,7	286,7	102,1	83,9	3,4	3,6	0,4	25,3	7,8	3,2

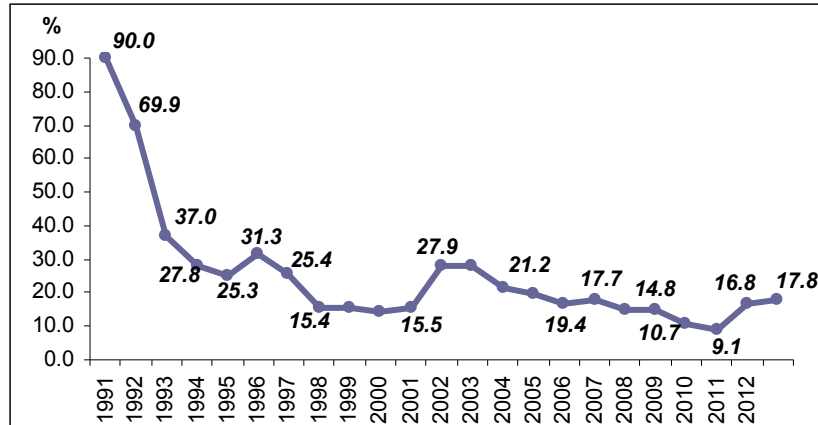
6. YURTDIŞI FAKTORİNG

Halen 19 faktoring şirketi (2011'de 20) ihracat ve ithalat faktoringi işlemleri yapmaktadır. Yurt dışı işlem yapan 16 şirket Factors Chain International'in üyesi, 3 şirket International Factors Group (IFG) üyesidir. Yurtdışı işlemlerin toplam ciro içindeki payı 2012 yılında %18'e yükselmiştir (2010'da %9,1 2011'de %17). Yurtdışı faktoring işlem hacmi 2012 yılında 40 milyar dolardan 43 milyar dolara çıkmış, böylece milli gelire oranı %5,2'den %5,5'e yükselmiştir.

Şekil 25 - Cironun Dağılımı (2012)



Şekil 26 - Yurtdışı Cironun Toplam Ciro İçindeki Payı (%)



2011 yılında döviz kurlarının artışı sonucunda toplam ciro dolar bazında 51,6 milyar dolardan 40,0 milyar dolara düşmüştür. 2012 yılında tekrar 41,8 milyar dolara çıkmış olmakla birlikte 2010 yılı düzeyini yakalayamamıştır.

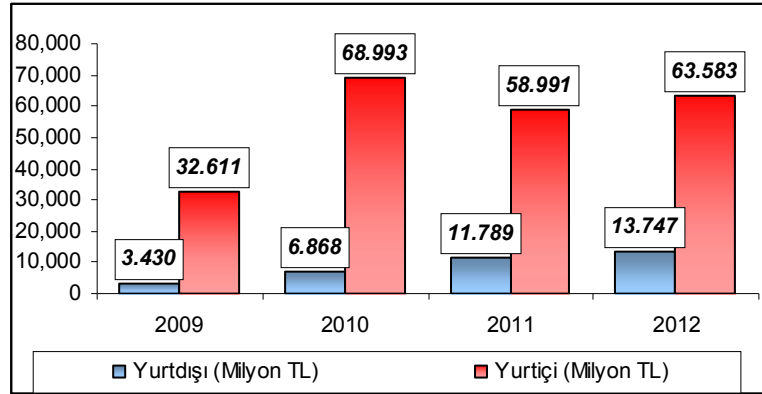
Tablo 62 - GSYH ve Faktoring Penetrasyon Oranı

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
GSYH artışı	4,7	0,7	-4,8	9,2	8,8	2,2
GSYH (Milyon Dolar)	658.786	742.094	616.703	731.608	772.930	786.293
Toplam Ciro (Milyon Dolar)	28.653	24.451	29.000	51.800	39.997	41.799
Penetrasyon Oranı (%)	4,3	3,4	4,7	7,1	5,2	5,5

Kaynak: Ciro Faktoring Derneğinden temin edilen IFC verileri

Bugüne kadar ihracat faktoringin olması gereken boyutlara ulaşamamasında temel nedenin ihracat sigortası hizmetlerinin faktoring şirketlerinin ihtiyaçlarına cevap verememeleri olduğu düşünülmektedir.

Şekil 27 - Yurt içi ve Yurt dışı Faktoring



Tablo 63 - Faktoring Sektörü Ciro Hacmi (Milyon TL)

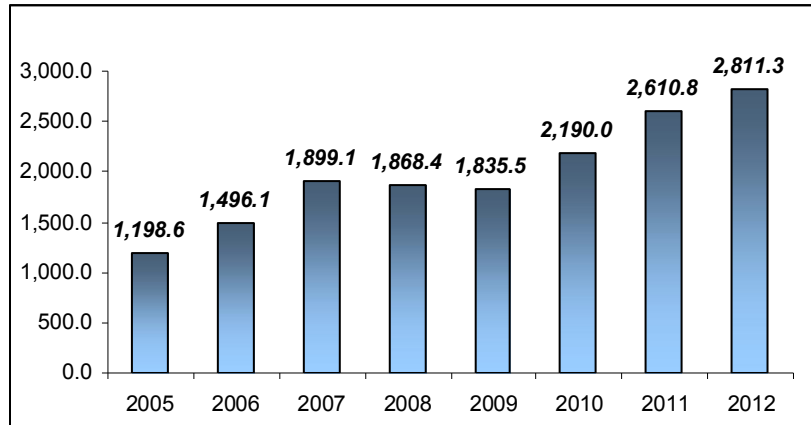
	12/2009	12/2010	03/2011	06/2011	09/2011	12/2011	03/2012	06/2012	09/2012	12/2012
Yurtdışı Ciro	4.803	6.868	2.710	5.405	8.534	11.789	3.314	7.294	10.531	13.747
Yurtiçi Ciro	38.948	69.110	15.322	29.842	44.386	58.924	13.457	28.860	43.493	63.583
Toplam Ciro	44.751	75.978	18.031	35.247	52.920	70.714	16.771	36.154	54.025	77.330

Kaynak: Faktoring Derneği

DİĞER ÜLKELERDE FAKTORİNG ŞİRKETLERİ

2012 yılında dünya faktoring hacmi %7,7 (2011'de %28,8) büyümeye kaydetmiş ve 2,8 trilyon dolara ulaşılmıştır. Bu büyümede %73 büyümeye kaydeden Malezya'nın önemli bir katkısı olduğu görülmektedir. Malezya'dan sonra en yüksek büyümeye hızı Hong Kong, Rusya ve Birleşik Arap Emirlikleri'nindir. EK 4'te Factors Chain International'a üye 69 ülkenin yurtiçi ve yurtdışı faktoring ciroları verilmektedir. Türkiye 41,8 milyar Euro cirosu ile 69 ülke arasında 16. sırada yer almaktadır. Avrupa'da İngiltere, İtalya ve Fransa en yüksek cirolara sahip ülkelerdir.

Şekil 28 - Dünya Faktoring Ciroosu (Milyar Dolar)



Tablo 64 - 2005 – 2012 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	% Değ.
Avrupa Toplamı	1.361.105	1.252.832	1.253.608	1.388.584	1.578.921	1.712.369	8,5
Amerika Toplamı	218.661	217.775	203.078	246.284	268.433	247.673	-7,7
Afrika Toplamı	15.629	18.701	21.158	22.171	30.221	31.549	3,8
Asya Toplamı	254.395	332.083	300.288	472.487	658.001	753.560	14,5
Avustralasya Toplamı	49.319	46.877	57.357	60.476	75.269	66.197	-12,1
DÜNYA TOPLAM	1.899.111	1.868.397	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	7,7

Factoring daha önceki yıllar İngiltere’de ve İtalya’da yüksek cirolar gösterirken Almanya’da da ciro hızla artmıştır. Çin’de son dört yılda ciro 10 katından fazla büyümüş ancak Asya’da Japonya ve Tayvan dışında yüksek cirolar görülmemektedir. Orta Doğu ülkelerinde de cirolar düşüktür.

Tablo 65 - Dünyada En Yüksek Factoring Ciroları Olan Ülkeler (Milyon Dolar)

	2008	2009	2010	2011	2012	2011/2010 (%)
1. Çin	77.550	96.239	205.351	354.620	453.246	27,8
2. İngiltere	265.080	279.727	300.609	347.351	383.947	10,5
3. Fransa	190.350	183.300	203.626	226.203	245.892	8,7
4. İtalya	180.762	177.678	190.994	226.983	239.806	5,6
5. Almanya	149.460	137.566	172.114	204.765	207.558	1,4
6. İspanya	141.000	149.037	150.022	158.237	163.541	3,4
7. Japonya	150.165	119.691	130.877	144.140	128.171	-11,1
8. A.B.D	141.000	126.555	126.227	136.049	v.y.	-
9. Tayvan	68.738	48.334	89.023	103.397	92.295	-10,7
Dünya	1.868.397	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	7,7
Türkiye	25,451	29,000	51,803	39,997	41.799	4,5

Factors Chain International 2011 yılında dünyada 2503 factor üyesi olduğunu bildirmektedir. EK 4’te görüleceği üzere İngiltere’de 40, İtalya’da 41, Fransa’da 11, Almanya’da 210 factoring şirketi bulunmaktadır. Çin’de 27, Amerika Birleşik Devletlerinde 110, Japonya’da 4, Tayvan’da 21 factor faaliyettedir.

Tablo 66’de dikkati çeken husus, 2007 yılından bu yana rücu edilebilir factoringin payı yükselirken rücu edilemeyen factoringin payının azalmakta olduğudur. 2012 yılında rücu edilebilir factoring %16,2 artarken rücu edilemeyen factoring %8,2 artmıştır.

Tablo 66 - Factors Chain International Verilerine Göre Dünya Factoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012/2011 % Değ.
FCI Üyeleri							
İskontolu Fatura Temliki	321.074	291.750	283.130	271.755	361.647	398.897	10,30
Kabili Rücu Factoring	246.277	236.683	227.423	312.097	346.630	403.552	16,42
Gayri Kabili Rücu Factoring	346.874	343.212	346.695	376.285	429.210	464.291	8,17
Tahsilat	20.344	36.575	34.043	31.083	33.712	36.635	8,67
Toplam Yurtiçi Factoring	934.569	908.221	891.290	991.220	1.171.198	1.303.375	11,29
İhracat Factoringi	99.899	124.424	108.185	167.459	211.162	253.907	20,24
İthalat Factoringi	25.428	31.532	25.205	31.336	40.092	48.398	20,72
İhracat Faturalarının Temliki	47.348	45.727	57.705	39.619	66.170	112.288	69,70
Toplam Yurtdışı Factoring	172.675	201.683	191.095	238.414	317.425	414.592	30,61
Toplam FCI Üyeleri	1.107.244	1.109.904	1.082.386	1.229.634	1.488.623	1.717.968	15,41
Dünya Yurtiçi Factoring	1.683.571	1.620.010	1.598.883	1.863.278	2.268.640	2.346.646	3,44
Dünya Yurtdışı Factoring	213.154	248.397	236.606	326.724	342.204	464.700	35,80
TOPLAM	1.896.725	1.868.407	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	7,68

Kaynak: Factoring Derneği

Dünya factoring cirosu 2012 yılında %7,72 artış göstererek 2,8 milyar dolara ulaşmıştır. Toplam yurtdışı ciro %35,8 artışla 464,7 milyar Euro’ya ulaşmış, yurtiçi ciro ise %3,4 artış ile 2.346,6 milyar dolara ulaşmıştır.

Tablo 67 - Faktoring Sektörü Ciro Dağılımı (Milyon Dolar)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Dünya (Milyar \$)	1,497,260	1,896,725	1.869.677	1,835,489	2,186,408	2,610,844	2.811.346
Yurtiçi	1.360.390	1.683.570	1.621.350	1.598.882	1.860.385	2.268.640	2.346.646
Yurtdışı	136,870	213.155	248.327	236.607	326.023	342.204	464.700
Türkiye (Milyon \$)	19.701	26.405	28.677	30.370	51.594	43.699	44.287
Yurtiçi	16.216	22.470	24.447	27.110	46.919	36.350	36.330
Yurtdışı	3.485	3.935	4.230	3.260	4.675	7.349	7.957

Kaynak: Faktoring Derneği

Faktoring şirketleri arasında 19 firma ihracat ve/veya ithalat faktoringi yapmaktadır. Yapı Kredi ve TEB Faktoring, birlikte, bu alanda %51,7 paya sahiptirler. Her iki şirketin gücü bu alanda ihtisaslaşmış kadrolarından geldiği gibi, ana hissedarları olan bankaların yabancı ortaklarının uluslararası iştiraklerinden yararlanabilmelerinin onlara doğal bir avantaj sağladığı düşünülmektedir. Bu açıdan, küçük faktoring şirketlerinin onlarla rekabet etmesi mümkün görülmemektedir.

Tablo 68 - 2012 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Bin)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
1 TEB Faktoring A.Ş.	2.022.729	982	2.023.711	25,97
2 Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	1.993.563	7.415	2.000.978	25,68
3 Fortis Faktoring A.Ş.	618.371		618.371	7,93
4 ING Faktoring A.Ş.	563.643		563.643	7,23
5 Garanti Faktoring A.Ş.	273.413	276.833	550.246	7,06
6 İş Faktoring A.Ş.	483.380	11.038	494.418	6,34
7 Pamuk Faktoring A.Ş.	309.000		309.000	3,96
8 Fiba Faktoring A.Ş.	267.390	10.227	277.617	3,56
9 Deniz Faktoring A.Ş.	246.000		246.000	3,16
10 Strateji Faktoring A.Ş.	226.164		226.164	2,90
11 HSBC Bank A.Ş.	153.283		153.283	1,97
12 Vakıf Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	100.566	5.619	106.185	1,36
13 Ekspo Faktoring A.Ş.	22.757	62.265	85.022	1,09
14 Burgan Bank A.Ş.	53.970	15.584	69.554	0,89
15 Demir Faktoring A.Ş.	27.264		27.264	0,35
16 Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	25.830		25.830	0,33
17 Tekstil Faktoring A.Ş.	9.600		9.600	0,12
18 Girişim Faktoring A.Ş.	5.543		5.543	0,07
19 Kapital Faktoring A.Ş.	951		951	0,01
TOPLAM	7.403.417	389.963	7.793.380	100,00

Tablo 69 - 2011 Yılında Yurtdışı İşlemler Yapan Şirketler ve İşlem Hacimleri (Bin)

	İhracat USD	İthalat USD	Toplam USD	Pay (%)
1 TEB Faktoring A.Ş.	2.055.648	1.92	2.057.568	28,01
2 Yapı Kredi Faktoring A.Ş.	1.875.703	20.213	1.895.916	25,81
3 ING Faktoring A.Ş.	661.566		661.566	9,01
4 Fiba Faktoring A.Ş.	482.844	24.722	507.566	6,91
5 Garanti Faktoring A.Ş.	252.019	202.426	454.445	6,19
6 Pamuk Faktoring A.Ş.	343.705		343.705	4,68
7 Fortis Faktoring A.Ş.	263.956	29	263.985	3,59
8 Strateji Faktoring A.Ş.	257.314		257.314	3,50
9 İş Faktoring A.Ş.	230.189	1.073	231.263	3,15
10 Deniz Faktoring A.Ş.	219.133		219.133	2,98
11 HSBC Bank A.Ş.	197.93		197.930	2,69
12 Vakıf Finans Faktoring Hizm.A.Ş.	78.772	10.331	89.103	1,21
13 Ekspo Faktoring A.Ş.	42.182	10.906	53.088	0,72
14 Burgan Bank A.Ş. (Euro Tekfen Bank)	31.482	4.059	35.541	0,48
15 Girişim Faktoring A.Ş.	28.655		28.655	0,39
16 Demir Faktoring A.Ş.	23.974		23.974	0,33
17 Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	14.996		14.996	0,20
18 Tekstil Faktoring A.Ş.	7.743		7.743	0,11
19 Kapital Faktoring A.Ş.	1.799		1.799	0,02
20 Şeker Faktoring A.Ş.	184		184	0,00
TOPLAM	7.069.794	275.679	7.345.472	100,00

7. YASAL ÇERÇEVE

Yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu

Bugün faktoring şirketlerinin çalışma koşulları, 13 Aralık 2012 tarihinde yürürlüğe giren “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu” ve BDDK’nın yayınladığı Yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle düzenlenmiştir. 2012 yılında yürürlüğe giren Kanun, üç temel yaklaşımın izlerini taşımaktadır. Öncelikle BDDK düzenlemelerin sektörün ihtiyacına ve uluslararası standartlara uygun olması⁴ konusunda titizlikle durmuştur. Bu amaçla, diğer ülkelerin düzenlemeleri ve uygulamaları göz önünde bulundurulmuştur. Bu arada, 1 Ocak 2006 tarihinde 83 finansal kiralama, 88 faktoring ve 9 finansman şirketinin BDDK’ya devredilmesi ile başlayan süreçte BDDK “kısıtlayıcı kurallar koymaktan ziyade, sektörlerin kurumsal yapısının gelişimine imkân verecek ve rekabet eşitliği sağlayacak düzenlemelerin yapılmasına yönelik bir düzenleyici yaklaşımın benimsendiğini”⁵ ifade etmektedir. “Bu yaklaşımın altında, Yönetmeliğin yanı sıra şeffaflığın ve güvenilirliğin artırılması amacıyla muhasebeleştirme, finansal raporlama, karşılıklar ile faktoring işlemlerine ilişkin alt düzenlemeler de yürürlüğe konmuş, sektörde faaliyet gösteren şirketler için standart ve şeffaf bir muhasebe ve raporlama standardı oluşturulmuştur.”

İkinci olarak, bu kanun ile ilk kez “banka dışı finans kuruluşları” kavramı getirilmiştir. Bu çerçevede BDDK, şirketlerin kuruluş ve faaliyetlerini finansal kuruluş ciddiyetine yakışır biçimde yürütebilecekleri yasal altyapı ile etkin gözetim ve denetim sistemleri oluşturmalarını beklemektedir. İlgili mevzuatta finansal kuruluşlar için getirilen muafiyet ve istisnalardan yararlanılması dolayısıyla kaynak maliyetinin düşürülmesi suretiyle mali sistemde rekabet eşitliğinin desteklenmesi amacıyla şirketler Kanunda finansal kuruluş olarak tanımlanmıştır. Şirketlerinin mali sistem içerisinde etkin bir şekilde rol alabilmeleri ve finans kurumu olmanın gereği olarak güçlü sermaye yapısı ve mali bünyeye sahip olabilmelerini teminen asgari sermaye tutarı da kurumsallaşma hedefi ile paralel bir düzeye yükseltilmiştir.

Üçüncü olarak, kanun hazırlanırken Faktoring Derneği ile ortak çalışma yapılması, gerçekten de sektörün uygulamada yaşadığı sorunlara cevap verebilen ve tarafları tatmin eden bir metnin ortaya çıkmasına imkan sağlamıştır. Son dakika Meclis’te ilave edilen bir madde ise mevcut ikrazatçılara faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketine dönüşme alternatifini getirmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 21 Kasım 2012 tarihinde kabul edilen ve 13 Aralık 2012 tarihinde 28496 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş olan bu kanun, daha önce bir kanun tasarısı olarak 28 Mayıs 2008 tarihli BDDK Kurul Kararı ile (Nazım Ekren’in Devlet Bakanlığı döneminde) Devlet Bakanlığı ve Başbakan Yardımcılığı Makamına gönderilmiş olan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanun Tasarısı” olarak 28 Nisan 2009 tarihinde TBMM’ne sunulmuştur. Bu taslak yıllarca Meclis arşivinde yer aldıktan sonra hükümsüz hale gelmiş, nihayet 23 Mart 2012 tarihinde Tasarı yenilenerek Bakanlar Kurulunca kabul edilmiş ve Başbakan tarafından Meclis Başkanlığı’na gönderilmiştir.

Temelde bu Kanun finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin mevcut yapılarının iyileştirilmesine yönelik önemli yenilikler getirmektedir:

- Finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerini tek bir kanun çatısı altında toplamaktadır. BDDK’nın uygun görüşüyle hazırlanacak statü ile kanunun

⁴ BDDK Finansal Piyasalar Raporu, Sayı 28, Aralık 2012

⁵ A.g.e.

yürürlüğe girmesini takip eden altı ay içinde tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumları niteliğinde meslek kuruluşu olarak "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliği" kurulacak; şirketlere bu Birliğe üye olma zorunluluğu getirilmektedir.

- Kanuna tabi kurulacak şirketlerden, öngörülen faaliyet konularına ait iş planlarını, kuruluşun mali yapısı ile ilgili projeksiyonlarını, ilk üç yıl için bütçe planını ve yapısal örgütlenmesini gösteren bir faaliyet programını ibraz etmeleri istenecektir.
- Şirketlerin sahip olmaları gereken asgari ödenmiş sermayeleri nakden ve her türlü muvazaadan arınmış olarak en az 20 milyon TL'ye yükseltilmektedir. Sermaye artışı en geç 2015 sonunda tamamlanmış olacaktır.
- Şirketlerin etkin gözetim ve denetimleri için gerekli yasal altyapı tesis etmeleri gerekecektir.
- Şirket genel müdürünün en az 7 yıl, genel müdür yardımcısının ise en az 5 yıl olmak üzere işletmecilik veya finans alanında mesleki deneyime sahip olmaları ve lisans düzeyinde öğrenim görmüş olmaları gerekmektedir. Şirketin yönetim kurulu, genel müdür dâhil üç kişiden az olamayacak, genel müdür için aranan mesleki tecrübe şartı yönetim kurulu üyelerinin bir fazlası için de aranacaktır.
- Kayıt sistemi kurulması ve bu sayede faktoring işlemi faturalarının sisteme kaydedilerek mükerrer kullanımın önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Aynı faturaya dayalı alacakların birden fazla faktoring işlemine konu edilmemesini teminen Birlik nezdinde Merkezi Fatura Kayıt Sistemi kurulması öngörülmüştür. Bilgilerin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar Birlik tarafından belirlenecektir. Faktoring şirketleri aynı zamanda Türkiye Bankalar Birliği nezdinde kurulan Risk Merkezine üye olarak ortak bilgi havuzundan veri temin edebileceklerdir. Bu uygulamalarla sektör daha sağlıklı bir istihbarat ve veri kaynağına ulaşacaktır.
- Faktoring şirketleri bundan böyle sadece şube açabilecekler, şube dışında teşkilatlanmaya gidemeyeceklerdir. Mevcut temsilcilikler Haziran 2013 sonuna kadar kapatılacak veya şubeye dönüştürülecektir.
- Faktoring şirketleri ödenmiş sermayelerinin %1'ine kadar nakdi kredi verme yetkisine sahip olmaktadır.

24 Nisan 2013 tarihli yeni Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri hakkında Yönetmelik, aynı ad altında daha önce çıkarılan 10 Ekim 2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan yönetmeliği yürürlükte kaldırarak yeni kurallar getirmiştir. Bu yönetmelik çerçevesinde şirketlerin kullandırabilecekleri kredi tutarının öz kaynaklarının 30 mislinden fazla olmaması kuralı kaldırılmış, yerine "standart oran kuralı", şirket özkaynaklarının toplam aktiflerine oranının yüzde üç olarak tutturulması ve idame ettirilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Yönetmeliğin Madde 13'te yeterli ve etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulmasını, yetki ve sorumlulukların açıkça ve yazılı olarak belirtilmesini, Madde 14'te bilgi sistemlerinin tesisini ve Madde 15 risk yönetimi çerçevesinde maruz kalılabilecek risklerin tespiti ve değerlendirilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını zorunlu kılmıştır.

Geçmiş Uygulamalar

İlk olarak 06.10.1983 tarih ve 18183 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 90 sayılı "Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" faktoring ve finansman şirketlerinin kurulmasına izin vermiştir. Söz konusu KHK, faktoring şirketini "Mal ve hizmet satışlarından doğmuş veya doğacak alacakları temellük ederek, tahsilini üstlenen, bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak finansman sağlayan şirketler" olarak tanımlamıştır.

Daha sonra bu düzenlemenin bazı maddeleri 27.06.1994 tarihli ve 21973 Mükerrer Sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “545 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname” ile değiştirildi. Bu kararnamenin kapsamı “İkrazatçılar, Finansman şirketleri ve Faktoring şirketleri” ve amacı “ faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle sürekli olarak ödünç para verme işleriyle uğraşan gerçek kişilerin ve finansman şirketleri ile faktoring şirketlerinin faaliyetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi” olarak tanımlamaktadır.

BDDK’ya devredilmeden önce bu sektörü uzun süre düzenleyen mevzuat 1994 yılında yayınlanmıştır. Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan “Faktoring Şirketlerinin Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik” 21.12.1994 tarih ve 22148 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, Yönetmelik daha sonra sırasıyla 1997, 1998, 1999 ve 2001 yıllarında bazı değişiklikler yapılmasına karşın 2006 yılına kadar yürürlükte kalmıştır.

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik” ile ilk düzenleme yapılmıştır. 17 Mayıs 2007 tarihinde “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ” ile de faktoring şirketlerine muhasebe standartları getirildi. Buna ilaveten “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” 20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kutu 1 – Faktoring Şirketleri ile ilgili Yasal Düzenlemeler

Yasa: 21/ 11/ 2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu

Yönetmelikler:

01.11.2005 tarihli 5411 sayılı Bankalar Kanununa istinaden 10.10.2006 tarihli 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyetleri hakkında Yönetmelik, 24/04/2013 tarihli ve 28627 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan aynı başlıklı yönetmelik ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yeni Yönetmelik 21/11/2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun maddelerine dayanarak hazırlanmıştır.

MASAK (Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı)

9 Ocak 2008 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Suç Gelirlerinin Aklanmasının ve Terör Finansmanının Önlenmesine Dair Yönetmelik

Genelgeler:

08 Temmuz 2010 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge

04 Ocak 2011 tarihinde BDDK Uygulama Dairesi II tarafından yayınlanan Genelge

Tebliğler:

10 Ekim 2006 tarihinde “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerine Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi ile Kamuya Açıklanacak Finansal Tabloların Biçim ve İçeriği Hakkında Tebliğ”

20 Temmuz 2007 tarihinde yürürlüğe giren “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkındaki Yönetmelik” 17 Mayıs 2007 tarihinde, “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Alacakları İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”

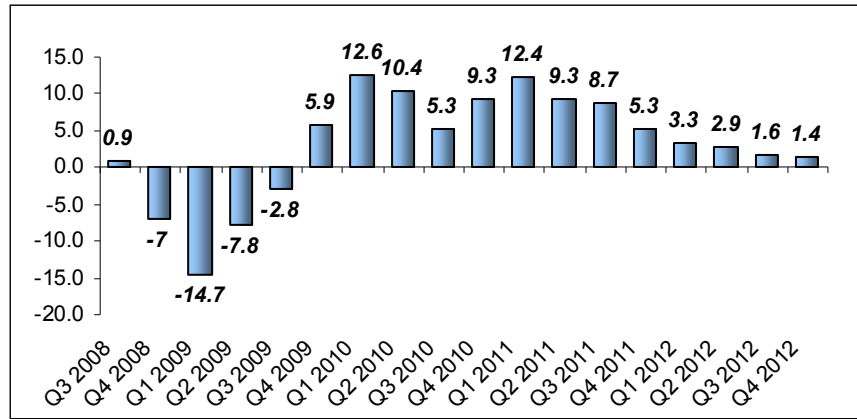
8. 2012 YILINDA EKONOMİK ORTAM

2012 yılında da, 2011 yılında olduğu gibi hükümet politikaları çerçevesinde ekonominin soğutulmaya çalışıldığı ve bu amaca yönelik politikaların izlendiği bir yıl olmuştur. 2012 yılı aynı zamanda uluslararası finans dünyasında büyük ölçüde istikrarsızlıkların devam ettiği bir yıl olmuştur. İstikrarsızlığın ve belirsizliklerin kaynağı daha çok Avrupa ülkelerinin yaşadığı sorunlar olmakla birlikte, Merkez Bankasının para politikası ve hükümetin ekonomiyi soğutma tedbirleri de şirket performanslarını olumsuz etkilemiş, genelde borçlar artarken gelirler azalmıştır.

Ekonomik Daralma

Ekonomik büyüme 2011 yılında %8,5'luk bir artış gösterdikten sonra 2012 yılında %2,2'ye gerilemiştir. Büyüme modeli büyük ölçüde yurt dışından borçlanma üzerine kurulu olduğu için ödemeler dengesi açığını hızla büyütüştür. Daha 2010 yılında ödemeler dengesi açığımızın milli gelire oranı uluslararası finans çevrelerinde endişe yaratmaya başlayınca, hükümet Eylül 2010'dan itibaren ekonomiyi soğutma amacıyla bir dizi önleme başvurmuştur. Bu önlemler her ne kadar 2011 sonunda cari açığın GSYH'nın %10'una ulaşmasını engelleyememiş ise de 2011'in son çeyreğinde büyüme temposunda yavaşlama hissedilmeye başlanmıştır. Nihayet 2012 yılının ilk yarısında büyüme %3'e düşmüş, dış ticaret açığında ve ödemeler dengesi açığında belirgin bir daralma olmuştur.

Şekil 29 - Üç Aylık GSYH Artışı (%)



2011 yılında ekonomik büyüme büyük ölçüde iç tüketimin tetiklediği bir büyüme olmuştur. Özel tüketim harcamaları %7,7 artış göstermiş, özel sabit sermaye harcamaları %22,8 artmıştır. 2012 yılında ise tam tezat bir tablo ortaya çıkmış, özel tüketim ve yatırımlarda ani bir düşme meydana gelmiştir.

Tablo 70 - Harcamalar Yönü ile GSYH artışı (%)

	2009	2010	1.Ç. 2011	2. Ç. 2011	3. Ç. 2011	4. Ç. 2011	2011	1.Ç. 2012	2. Ç. 2012	3. Ç. 2012	4. Ç. 2012	2012
Özel Tüketim Harcamaları	-2,3	6,7	12,1	8,3	7,8	3,4	7,7	-0,4	-1,3	-0,4	-0,8	-0,7
Kamu Tüketim Harcamaları	7,8	2,0	7,0	9,0	10,3	-4,3	4,7	5,5	4,4	5,5	7,1	5,7
Sabit Sermaye Yatırımları	-19,0	30,5	35,7	29,0	15,0	1,3	18,0	0,7	-2,7	-4,2	-3,8	-2,5
- Kamu	-0,6	17,7	-0,9	-0,2	0,3	-9,5	-2,2	-2,1	3,6	6,5	21,4	8,9
- Özel	-22,5	33,6	41,9	35,1	18,2	3,9	22,3	1,0	-3,6	-6,2	-9,2	-4,5
İhracat	-5,0	3,4	8,7	0,5	10,2	6,6	7,9	15,0	24,0	15,0	15,0	17,2
İthalat	-14,3	20,7	28,0	18,9	6,8	-5,1	10,7	-5,1	0,4	2,0	3,2	0,0
GSYH	-4,8	9,2	12,1	9,1	8,4	5,0	8,8	3,3	2,9	1,6	1,4	2,2

Kaynak: Turkstat

Enflasyon

2011 yılı enflasyonun tekrar yükseldiği ve hedeflerden saparak %10,45'i bulduğu bir yıl olmuştur. 2012 yılında enflasyon oranı tekrar %6,17'ye gerilemiş, ancak yüksek düzeyini korumuştur.

Tablo 71 - Yıllık Tüketici Fiyat Endeksi

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tüketici Endeksi	7,72	9,65	8,39	10,06	6,53	6,40	10,45	6,17

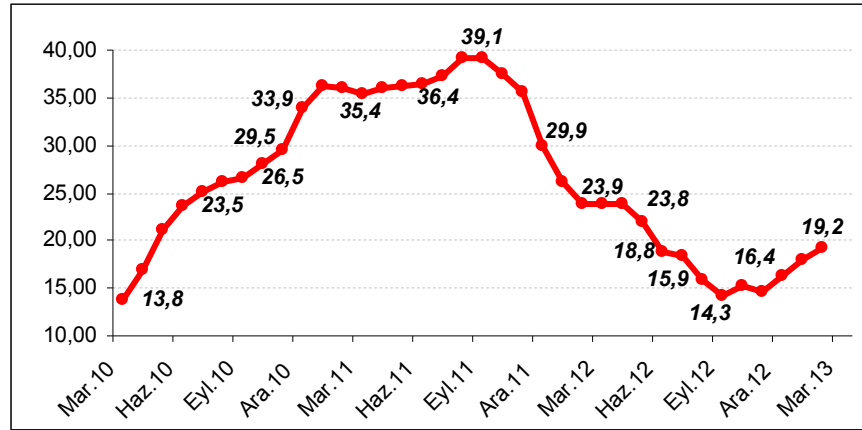
Hükümetin Kredi Hacmini Daraltma Politikası

İç tüketimin yüksek kredi kullanımından kaynaklandığı varsayımı ile hükümet Eylül 2010'dan itibaren kredi kullanımı kısımayı amaçlayan bir dizi karar almıştır. Tedbirlere rağmen Şekil 28'de görüleceği üzere yıllık kredi artışı Eylül 2011'e kadar hızını korumuş ancak %39'luk bir büyüme hızına ulaştıktan sonra düşme sürecine girmiştir. 2012 yılının 3. çeyreğinde yıllık kredi artış hızı %14,3'e indikten sonra tekrar yükselişe geçmiştir. Bu süreçte bankalar daha seçici kredi verdikleri gibi ticari kredilere uygulanan faizler yıl içinde %14,9'a çıkmış ancak yılsonundan itibaren düşme trendine girmiştir. (Şekil 35)

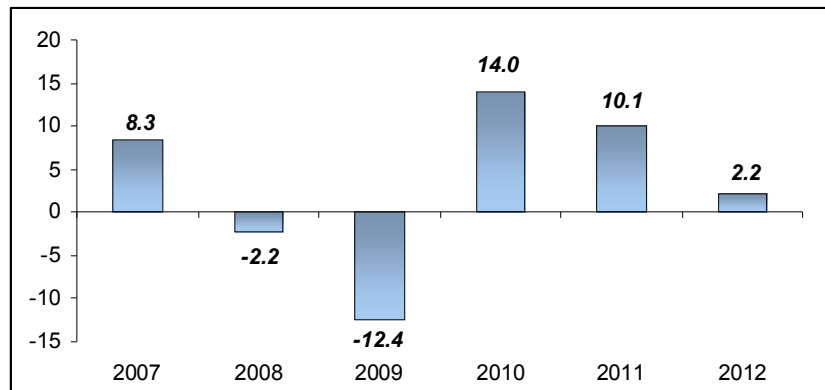
Tablo 72 - Yıllık Kredi Artış Hızı (%)

2008	2009	2010	2011	2012	Q1 2012	Q2 2012	Q3 2012	Q4 2012	Q1 2012
28,6	6,8	33,9	29,9	16,4	23,9	18,8	14,3	16,4	19,2

Şekil 30 - Toplam Kredilerin Yıllık Artış Hızı (%)

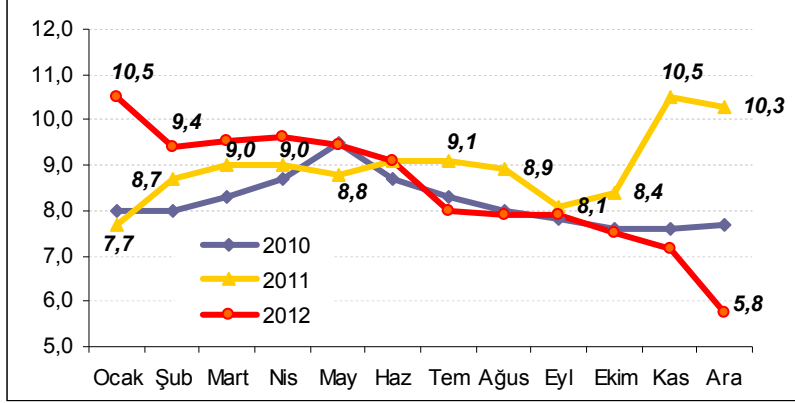


Şekil 31 - İmalat Sanayi Yıllık Üretim Artışı (%)



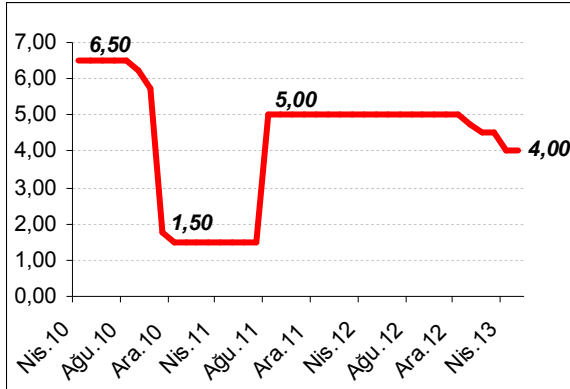
Hazine Müsteşarlığının sabit faizli tahvil ihraçlarında gerçekleşen faiz hadleri yılın ilk yarısında, geçen yıllara kıyasla oldukça yüksek, %9.5'larda seyretmiş, Haziran ayından sonra enflasyonun da düşmesi ile %5,8 düzeyine inmiştir. Faiz oranlarının istikrarsızlığı ve yılın ikinci yarısında nasıl bir gelişme olacağı konusundaki belirsizlikler doğal olarak hem bankacılık sektöründe hem faktoring sektöründe risk faktörlerini arttırmıştır.

Şekil 32- Hazine Müsteşarlığı Borçlanma Oranları (%)



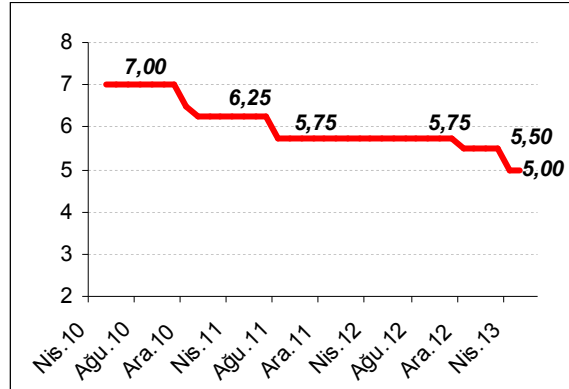
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı Kamu Borç Yönetimi Raporu

Şekil 33 – Merkez Bankası Politika Faizi

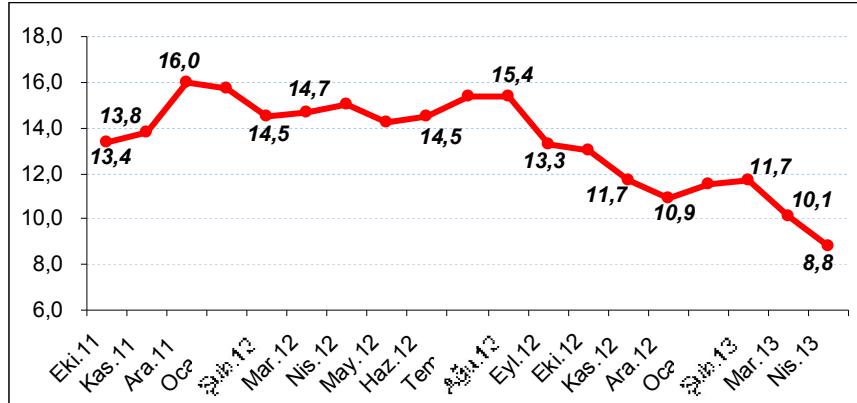


Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Şekil 34– Merkez Bankası O/N Faiz Oranları

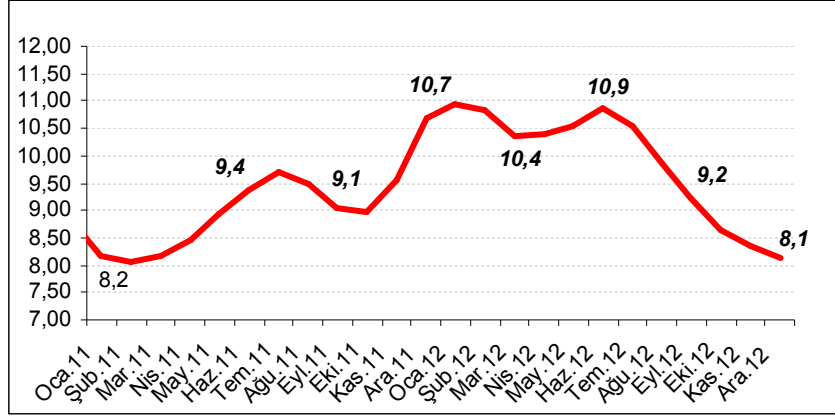


Şekil 35 - Kurumsal Kredilere Uygulanan Faiz Oranları (%)



Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Şekil 36 - Bankaların 3-Aylık Mevduata Ödedikleri Faiz Oranı



Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Karşılıksız Çeklerin Artışı

Mart 2012'den itibaren karşılıksız çeklerde dikkati çeken bir artış olmuştur. Bu artış, 31 Ocak 2012 tarihinde 6273 sayılı yeni Çek Kanununun "Bir yıla kadar hapis" cezasının "Cumhuriyet Savcısı tarafından 300 TL'sinden 3.000 TL'sine kadar idari para" şeklinde değiştirilmesi, kısaca hapis cezasının kaldırılmış olmasına bağlanmıştır. Ancak bilimsel olarak bu ilişkiyi kanıtlamak mümkün değildir.

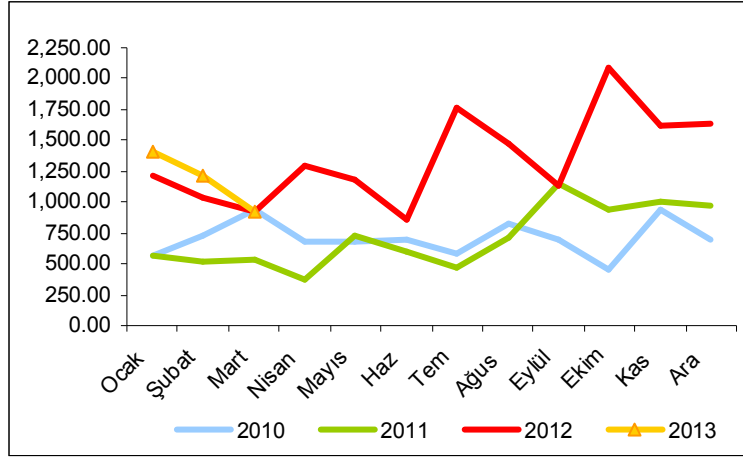
2012 yılında toplam karşılıksız çek miktarı değer olarak %89,6, sayı olarak %55 artış göstermiştir. 2013 yılının ilk iki ayında karşılıksız çek hacminde artış devam etmiştir. Toplam 5 aylık dönemde miktar olarak %11,4 artmış, sayı olarak %9,3 azalmıştır. Toplam çek tutarı artmaya devam ederken sayılarının azaldığı, diğer bir deyişle çek miktarlarının yükseldiği görülmektedir.

Tablo 73 - Karşılıksız Çeklerin Hacmi (Milyon TL)

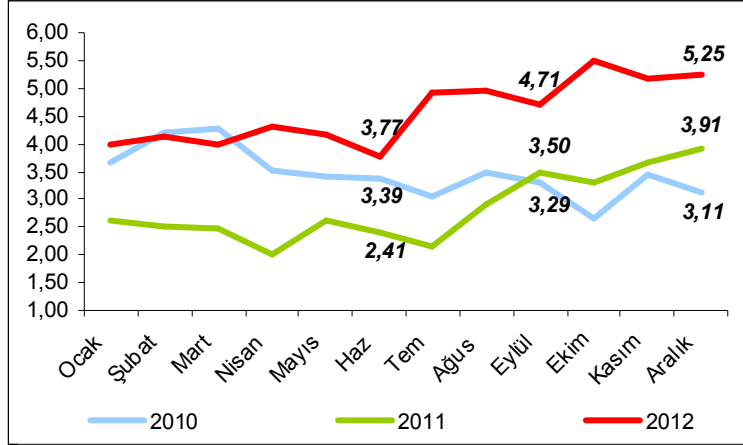
	2011	2012	2013
Ocak	563	1.213	1.406
Şubat	511	1.040	1.218
Mart	534	920	917
Nisan	376	1.289	1.558
Mayıs	728	1.179	1.185
Haziran	598	865	
Temmuz	464	1.764	
Ağustos	718	1.470	
Eylül	1.147	1.135	
Ekim	931	2.086	
Kasım	1.005	1.623	
Aralık	976	1.634	
-Toplam	8.551	16.217	

Kaynak: TCMB

Şekil 37 - Karşılıksız Çeklerin Değeri (Milyon TL)



Şekil 38 - Karşılıksız Çek Hacminin Değer Olarak Toplam Çeklere Oranı (%)



Kaynak: TCMB

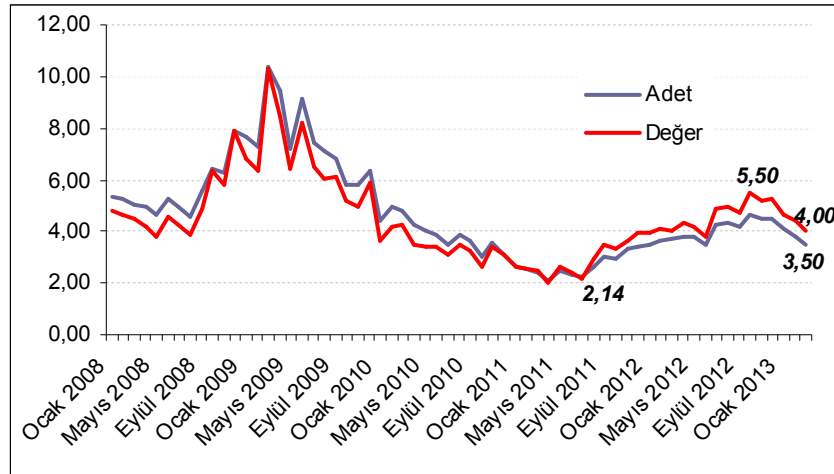
Tablo 74 - Yıllar itibariyle Karşılıksız Çek Oranları

	Karşılıksız Çek Hacim olarak Oranı (%)	Karşılıksız Çek Değer olarak Oranı (%)
2008	5,6	5,02
2009	7,66	6,83
2010	3,94	3,46
2011	2,71	2,91
2012	4,05	4,63

Kaynak: TCMB

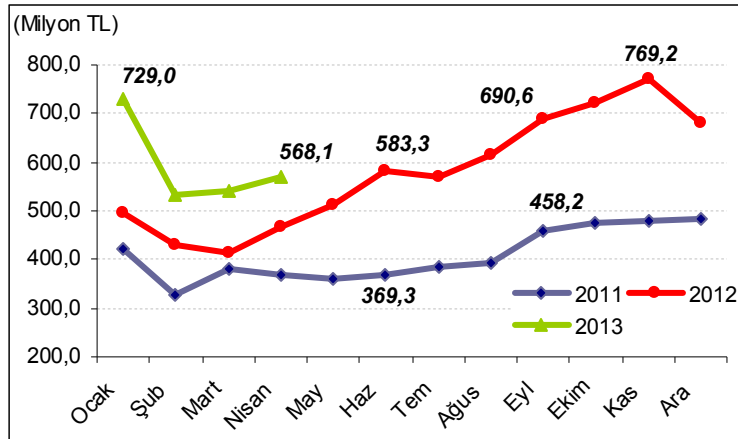
Merkez Bankası verileri çek kullanımının son yıllarda karşılıksız çıkan çeklerin oranında belirgin bir düşme olduğunu gösteriyor. Ancak değer olarak 2011 yılında %2,7'ye düşmüş bulunan karşılıksız çeklerin hacmi (Şekil 39) 2012 yılında %4,1'e yükselmiş durumdadır.

Şekil 39 - Karşılıksız Çeklerin Sayı ve Değer olarak Oranları



Diğer taraftan protestolu senetlerin hacminde de artış olmuştur. 2012 yılında protestolu senetlerin tutarı değer olarak %41,7 artmış, adet olarak da %17 artış göstermiştir.

Şekil 40 - Protestolu Senetler



Tablo 75 - Protestolu Senetler (Adet ve Miktar)

	Protestolu Senet Adedi				Protestolu Senet Miktarı (TL)			
	2011	2012	% Değ.	2013	2011	2012	% Değ.	2013
Ocak	74.624	77.755	4,20	98.363	419.898.682	494.156.665	17,68	728.982.243
Şubat	60.631	80.151	32,19	82.790	326.323.085	430.033.631	31,78	534.137.624
Mart	73.406	79.788	8,69	84.028	380.390.860	413.978.245	8,83	542.975.956
Nisan	72.188	77.079	6,78	85.092	367.992.387	467.024.680	26,91	568.112.630
Mayıs	72.891	86.768	19,04		362.070.199	510.558.770	41,01	
Haziran	74.449	85.958	15,46		369.340.097	583.334.855	57,94	
Temmuz	75.379	88.406	17,28		384.394.916	571.355.143	48,64	
Ağustos	83.452	98.596	18,15		395.008.628	615.803.365	55,90	
Eylül	84.769	96.231	13,52		458.172.975	690.596.261	50,73	
Ekim	77.899	91.375	17,30		474.560.347	721.838.569	52,11	
Kasım	86.159	116.807	35,57		479.118.803	769.224.416	60,55	
Aralık	83.131	95.816	15,26		485.004.138	681.299.848	40,47	
Toplam	918.978	1.074.730	16,95		4.902.275.117	6.949.204.448	41,75	

Kaynak: TCMB

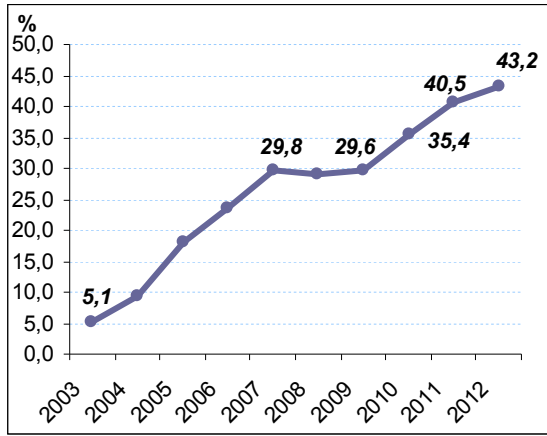
Hane Halklarının Borçluluklarında Artış

Hükümetin kredilerin artış hızını yavaşlatma amacının gerisinde ödemeler dengesi açığını düşürmek olduğu kadar hanehalkının borçluluğunda meydana gelen hızlı yükselişin verdiği kaygılar da rol oynamıştır. Uluslararası kıyaslamalarda, özellikle Amerika gibi ülkelerle kıyaslandığında, hanehalkı yükümlülüğünün GSYH'ya oranı (%17,1) son derece düşük olmakla birlikte son 5 yıl içerisinde çok hızlı bir şekilde artmıştır. Faktoring sektörü müşterileri arasında belirli bir payı olan (mikro KOBİ olarak vasıflandırılan) çok küçük işletmelerin sahiplerinin gerektiğinde şirket ihtiyacı için kredi kartı ve ihtiyaç kredisi kullanmalarının yaygın olduğu ve hanehalkı borçluluk oranlarının çok küçük aile şirketlerinin borçluluğunu da yansıttığı düşünülmektedir.

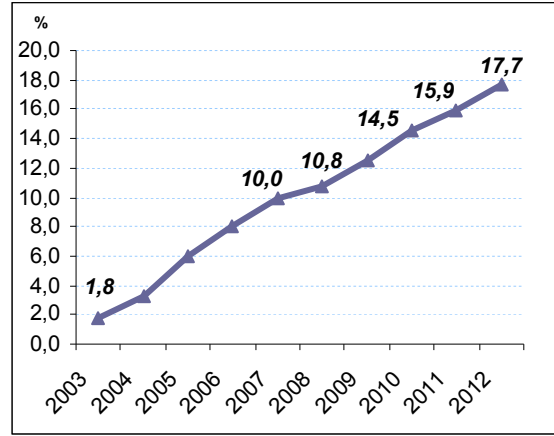
Tablo 76 - Hanehalkı Borçlanma Oranları

	Yükümlülükler /Varlıklar (%)	Yükümlülükler /GSYH (%)
2003	5,1	1,8
2004	9,5	3,2
2005	18,0	6,0
2006	23,7	8,0
2007	29,8	10,0
2008	29,0	10,8
2009	29,6	12,5
2010	35,4	14,5
2011	40,5	15,9
2012	43,2	17,1

Şekil 41- Hanehalkı Yükümlülükler/Varlıklar (%)



Şekil 42 - Hanehalkı Yükümlülükler/GSYH (%)



Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektöründe Gelişmeler

2012 yılında bankacılık sektörünün büyümesine devam etmiştir. Toplam aktiflerin %12,6'lık artışının da etkisi ile net kârları %19,2 artmıştır. Mevduat hacminde reel olarak artış düşük kalmıştır. Mevduattan gelmeyen fonlama tahvil ihraçları ile ve para piyasalarından sağlanmıştır. Son üç yıldır kredilerdeki büyüme hızı düşmektedir. 2012 yılında kredilerde artış %16,4 (2011 de %29,9) ile sınırlı kalmıştır. Tahsili gecikmiş alacaklar hem nominal olarak artmış hem de oran olarak %2,9'a yükselmiştir. Özkaynakların %25,8'lik artışı 2011 yılının üzerindedir. Sermaye yeterlilik rasyoları artışını devam ettirerek %17,89'a yükselmiştir. Leasing ve bankacılık sektörleri ile karşılaştırıldığında (Tablo 77) faktoring sektörünün aktif ve özkaynak getirileri diğer sektörlerin üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Tablo 77 - Bankacılık ve Leasing Sektörü ile Kârlılık Rasyolarının Karşılaştırılması

		2008	2009	2010	2011	2012
Factoring	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	427	330	412	493	623
	ROAA (%)	5,8	3,2	2,8	3,2	3,4
	ROAE (%)	46,8	17,0	18,4	18,7	20,8
Leasing	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	592	583	466	510	434
	ROAA (%)	3,5	4,0	3,0	2,7	2,1
	ROAE (%)	54,8	25,1	17,6	16,2	11,7
Bankalar	Net Kar/Zarar (Milyon TL)	13.421	20.182	22.116	19.844	23.524
	ROAA (%)	1,8	2,4	2,2	1,7	1,7
	ROAE (%)	18,7	22,9	20,1	15,5	15,7

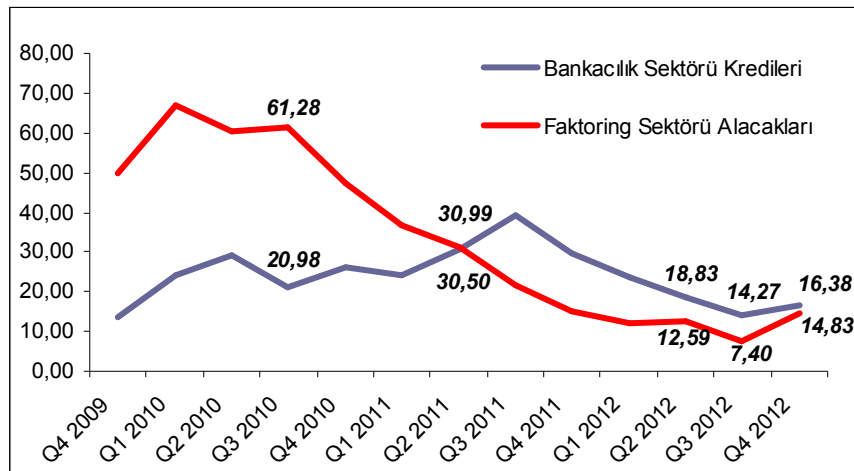
Tablo 78 - Bankaların Finansal Göstergeleri

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam Varlıklar (Milyon)	732.536	834.014	1.006.667	1.217.695	1.370.642
Yıllık Artış (%)	25,9	13,9	20,7	21,0	12,6
Krediler (Milyon)	367.445	392.621	525.851	682.893	794.756
Yıllık Artış (%)	28,6	6,9	33,9	29,9	16,4
Tahsili Gecikmiş Alacaklar (Milyon)	14.053	21.853	19.993	18.973	23.408
TGA /Toplam Krediler	3,8	5,6	3,8	2,8	2,9
Net Kar (Milyon)	13.421	20.182	22.116	19.844	23.649
Yıllık Artış (%)	-10,0	50,4	9,6	-10,3	19,2
Özkaynaklar (Milyon)	86.424	110.887	134.542	144.646	181.822
Yıllık Artış (%)	13,9	28,3	21,3	7,5	25,8

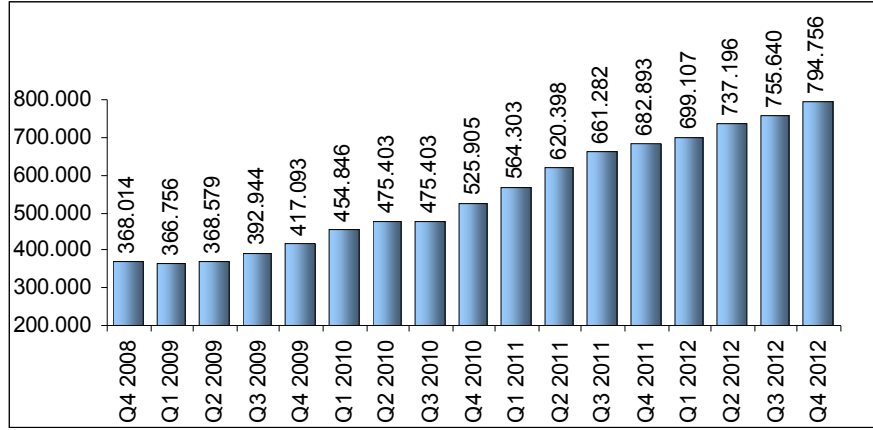
Kaynak: BDDK

Bankalarla faktoring şirketlerinin karşılaştırılmasında banka kredilerinin artış hızının ancak Ekim 2011'den sonra yavaşlamış olduğunu, buna mukabil faktoring alacaklarının artış hızının 2010 yılının 3. çeyreğinden itibaren yavaşladığını görüyoruz.

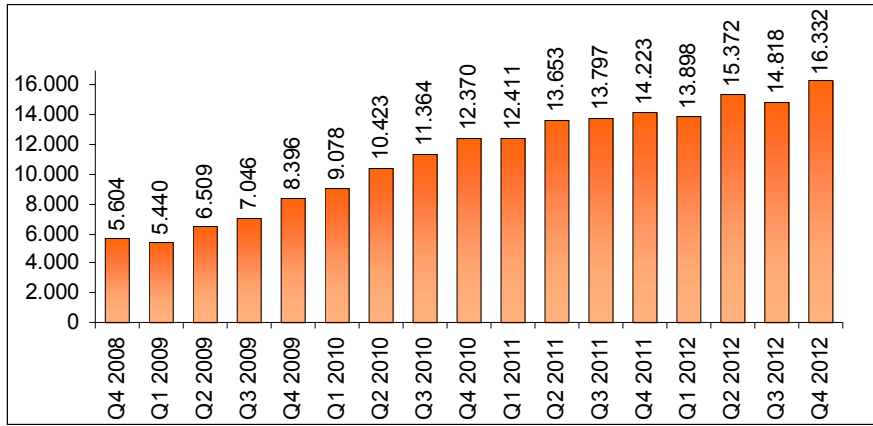
Şekil 43 - Banka Kredileri ve Faktoring Alacakları Yıllık Artış Hızı (%)



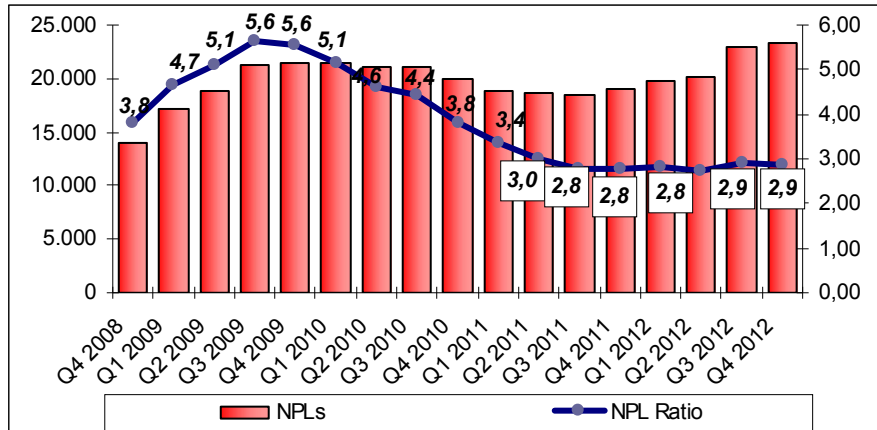
Şekil 44- 2007-2012 Bankacılık Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)



Şekil 45 - 2007-2012 Faktoring Sektörü Kredi Hacmi (Milyon TL)



Şekil 46 - Bankacılık Sektörü TGA'lar (Milyon TL) ve TGA Oranları (%)



9. GENEL DEĞERLENDİRME

Factoring şirketlerinin düzenlenmesi ve denetimi 2006 yılında BDDK'ya devredildikten sonra geçen geçiş döneminde önemli gelişmeler olmuştur. 17 Ocak 2006 tarihinde, 83 finansal kiralama ve 9 finansman şirketi ile birlikte, 88 faktoring şirketini devralan BDDK, 10.10 2006 tarihli Yönetmeliği ve o tarihten sonra çıkardığı tebliğlerle sektörde çok kapsamlı yapısal iyileştirmeler sağlamıştır. BDDK'nın devraldığı tarihte 21 faktoring şirketinin genel müdürünün bulunmadığının tespit edilmesinden⁶ bugüne kadar sektörde önemli ölçüde kurumsallaşma gerçekleşmiştir. Bu dönemde aynı zamanda, Faktoring Derneği'nin girişimleri ile gerek yurtiçinde KOBİ'ler nezdinde, gerekse yurtdışında, faktoring hizmetlerinin tanıtımı alanında çok mesafe kaydedilmiştir. Bu süreçte şirket yapıları, kurumsallaşma ve şeffaf olma yolunda standartlarını yükseltirken, kimi şirket el değiştirmiş, kimi şirket faaliyetlerine son vermiştir. Buna mukabil yatırımcıların gözünde sektör cazibesini korumuş ve 2011 ve 2012 yıllarında 7 yeni şirket sektöre katılmıştır. Yeni yasal düzenlemeler, faktoring şirketlerinin geçmişte yaşadıkları pek çok sorunu ortadan kaldırarak önlerini açmıştır ve onlara ülkemizin finans dünyasında daha büyük bir rol alabilecekleri bir zemin hazırlamıştır.

Çok yoğun bir rekabet ortamında faaliyet gösteren şirketlerin, sektöre giriş çıkışlarının devam etmesi, hissedar yapılarında ve yönetici kadrolarında değişimlerin sürmesi, sektörün dinamik yapısını çok iyi yansıtmaktadır. Üretimin %90'ının çok küçük işletmelerce yapıldığı bir ekonomik yapı ve ödemelerde vadeli çek ve senet kullanımının yaygınlığı Türkiye'de faktoring hizmetlerine talep oluşmasında çok önemli faktörlerdir. Faktoring esasında bütün ülkelerde gelişme gösteren bir finans sektörüdür. Bu gelişme sürecinde faktoring sektörümüz proaktif davranarak uluslararası arenada "Batı Avrupa ülkeleri ile gelişmekte olan Doğu Avrupa ülkeleri arasında bilgi ve tecrübe paylaşımında köprü görevi üstlenmeyi" ve "Batı ülkelerinin faktoring uygulamalarını, gelişmekte olan ülkelere aktarılması yönünde Türkiye'nin bölgede faktoring üssü olmasını" önermektedir⁷.

Mevcut rekabet koşullarına ilaveten ekonomide dalgalanmaların ve belirsizliklerin, sektörde yönetim politikalarını daha da zorlaştırdığı düşünülmektedir. Bu zorlukların yanı sıra BDDK'nın ileride çalışma kurallarını aşamalı olarak daha da ağırlaştırması ihtimali görünmektedir. Özetle, 2013 ikinci bir geçiş döneminin başlangıcı olmuştur. Önümüzdeki dönem, büyük bir ihtimalle birkaç şirket daha kapanacak, birkaçı daha el değiştirecektir. Bu arada, farklı iş modelleri çerçevesinde birbirinden ayrılan şirketlerin, benzer şirketlerle oluşturdukları alt gruplar çerçevesinde faaliyetlerine devam etmelerini ve pek çoğunun daha da büyümesini bekliyoruz. 2013 yılının ikinci yarısında bir Birlik çatısı altında yeniden örgütlenecek faktoring şirketlerinin birçok bakımdan daha güçlü ve daha sağlam yapılara kavuşmalarını bekliyoruz.

⁶ BDDK, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin BDDK'ya Devri Sonrası Gelişmeler, Mayıs 2010

⁷ Faktoring: Küresel Ticarete Köprü, İstanbul 14 Eylül, 2012, Faktoring Derneği Başkanı Zafer Ataman'ın Açılış Konuşması

TABLÖLAR

EK 1 - BDDK FAKTORİNG VERİLERİ

BDDK'nın Faktoring Sektörüne ilişkin yayınladığı finansal veriler 25 Şubat 2013 tarihinde indirilmiştir.

BİLANÇO (Milyon TL)

AKTİFLER (Milyon TL)

		2009	2010	2011	2012
1	NAKİT DEĞERLER	4.61	10,57	9,46	5,60
2	GERÇEĞE UYGUN DEĞER FARKI K/Z'A YANSITILAN FV (Net)	73.42	13,22	13,46	14,58
3	A) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	65.10	9,40	7,67	3,10
4	B) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0.23	0,01	0,22	0,35
5	C) Alım Satım Amaçlı Türev Finansal Varlıklar	8.09	3,81	5,58	11,13
6	BANKALAR	1,069.55	1.155,79	451,22	716,12
7	TERS REPO İŞLEMLERİNDEN ALACAKLAR	0.00	0,06	0,00	0,00
8	SATILMAYA HAZIR FİNANSAL VARLIKLAR (Net)	186.87	286,31	275,19	353,87
9	FAKTÖRİNG ALACAKLARI (10+14)	8,350.82	12.369,84	14.218,07	16.332,54
10	A) İskontolu Faktoring Alacakları (11+12-13)	3,846.15	5.507,20	6.818,29	7.871,29
11	a) Yurt İçi	3,976.44	5.629,00	7.061,65	8.029,33
12	b) Yurt Dışı	0.00	26,11	4,53	109,30
13	c) Kazanılmamış Gelirler (-)	130.29	147,91	247,88	267,34
14	B) Diğer Faktoring Alacakları (15+16)	4,504.68	6.862,63	7.399,77	8.461,25
15	a) Yurt İçi	4,081.98	5.885,01	6.036,92	7.037,38
16	b) Yurt Dışı	422.69	977,62	1.362,85	1.423,86
29	TAKİPTEKİ ALACAKLAR	84.41	76,54	114,30	145,38
30	A) Takipteki Faktoring Alacakları	522.34	525,00	565,47	802,19
33	D) Özel Karşılıklar (-)	437.93	448,46	451,18	656,80
34	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL VARLIKLAR)	0.02	0,00	0,00	0,00
35	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	0.02	0,00	0,00	0,00
36	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	0.00	0,00	0,00	0,00
37	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0.00	0,00	0,00	0,00
38	VADEYE KADAR ELDE TUTULACAK YATIRIMLAR (Net)	0.11	0,01	0,00	0,06
39	BAĞLI ORTAKLIKLAR (Net)	81.49	93,16	99,36	99,36
40	İŞTİRAKLER (Net)	329.28	201,27	149,48	144,74
41	İŞ ORTAKLIKLARI (Net)	0.00	0,00	0,00	0,00
42	MADDİ DURAN VARLIKLAR (Net)	116.08	122,84	139,59	140,49
43	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR (Net) (44+45)	6.86	7,32	8,43	10,10
44	A) Şerefiye	0.00	0,00	0,00	0,00
45	B) Diğer	6.86	7,32	8,43	10,10
46	ERTELENMİŞ VERGİ VARLIĞI	35.89	57,37	71,51	79,51
47	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN VARLIKLAR (Net)	11.26	11,67	15,03	15,77
48	A) Satış Amaçlı	11.26	11,67	15,03	15,77
49	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0.00	0,00	0,00	0,00
50	DİĞER AKTİFLER	56.38	56,66	56,78	116,70
51	AKTİF TOPLAMI	10,407.04	14.462,61	15.621,87	18.174,81

PASİFLER (Milyon TL)

		2009	2010	2011	2012
52	ALIM SATIM AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER	2.87	9,51	52,67	5,37
53	ALINAN KREDİLER	7,499.22	10.960,99	11.438,67	12.811,08
54	FAKTORİNG BORÇLARI	111.27	209,67	224,42	274,11
55	KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR (56+57+58-59)	2.69	2,80	2,16	5,00
56	A) Finansal Kiralama Borçları	3.27	3,23	2,43	2,95
57	B) Faaliyet Kiralaması Borçları	0.00	0,00	0,00	0,00
58	C) Diğer	0.00	0,00	0,00	2,42
59	D) Ertelenmiş Finansal Kiralama Giderleri (-)	0.58	0,43	0,27	0,37
60	İHRAÇ EDİLEN MENKUL KIYMETLER (Net) (61+62+63)	113.95	211,17	348,24	978,38
61	A) Bonolar	0.00	0,00	0,00	159,07
62	B) Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler	0.00	0,00	0,00	0,00
63	C) Tahviller	113.95	211,17	348,24	819,31
64	MUHTELİF BORÇLAR	43.84	32,04	52,25	78,80
65	DİĞER YABANCI KAYNAKLAR	9.94	4,06	13,91	17,76
66	RİSKTEN KORUNMA AMAÇLI TÜREV FİNANSAL YÜKÜMLÜLÜKLER (67+68+69)	0.00	0,02	0,00	0,00
67	A) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlılar	0.00	0,00	0,00	0,00
68	B) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlılar	0.00	0,02	0,00	0,00
69	C) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlılar	0.00	0,00	0,00	0,00
70	ÖDENECEK VERGİ VE YÜKÜMLÜLÜKLER	48.11	39,67	56,02	51,50
71	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI (72+73+74)	77.57	51,06	55,46	83,17
72	A) Yeniden Yapılanma Karşılığı	0.03	0,19	0,14	0,13
73	B) Çalışan Hakları Yükümlülüğü Karşılığı	12.14	16,55	20,21	30,47
74	C) Diğer Karşılıklar	65.40	34,32	35,11	52,58
75	ERTELENMİŞ VERGİ BORCU	4.25	1,28	0,93	2,88
76	SATIŞ AMAÇLI ELDE TUTULAN VE DURDURULAN FAALİYETLERE İLİŞKİN DURAN VARLIK BORÇLARI (Net) (77+78)	0.00	0,03	0,09	0,01
77	A) Satış Amaçlı	0.00	0,03	0,09	0,01
78	B) Durdurulan Faaliyetlere İlişkin	0.00	0,00	0,00	0,00
79	SERMAYE BENZERİ KREDİLER	0.00	0,00	0,50	0,00
80	ÖZKAYNAKLAR (81+82+91+96)	2,493.33	2.940,32	3.376,55	3.866,77
81	A) Ödenmiş Sermaye	1,026.35	1.090,50	1.279,63	1.618,55
82	B) Sermaye Yedekleri (83+84+85+86+87+88+89+90)	285.06	257,77	282,31	345,21
83	a) Hisse Senedi İhraç Primleri	0.00	16,41	29,61	46,02
84	b) Hisse Senedi İptal Kârları	0.00	0,00	0,00	0,00
85	c) Menkul Değerler Değerleme Farkları	48.94	78,62	56,71	112,74
86	d) Maddi ve Maddi Olmayan Duran Varlıklar Yeniden Değerleme Farkları	10.33	5,88	17,19	43,72
87	e) İştirakler, Bağlı Ort. ve Birlikte Kontrol Edilen Ort. Bedelsiz Hisse Senetleri	35.14	35,58	36,03	36,03
88	f) Riskten Korunma Değerleme Farkları (Etkin kısım)	0.00	0,00	0,00	0,00
89	g) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durdurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıkların Birikmiş Değerleme Farkları	0.00	0,00	0,00	0,00
90	h) Diğer Sermaye Yedekleri	190.65	121,28	142,77	106,70
91	C) Kâr Yedekleri (92+93+94+95)	750.85	1.072,29	1.287,75	1.185,81
92	a) Yasal Yedekler	103.49	122,47	143,39	178,64
93	b) Statü Yedekleri	10.48	38,36	2,35	4,30
94	c) Olağanüstü Yedekler	263.96	535,37	697,08	713,03
95	d) Diğer Kâr Yedekleri	372.92	376,10	444,92	289,84
96	D) Kâr veya Zarar (97+98)	431.07	519,77	526,87	717,20
97	a) Geçmiş Yıllar Kâr veya Zararı	100.88	107,69	34,16	93,65
98	b) Dönem Net Kâr veya Zararı	330.20	412,08	492,71	623,55
99	PASİF TOPLAMI	10,407.04	14.462,61	15.621,87	18.174,81

	(52+53+54+55+60+64+65+66+70+71+75+76+79+80)				
--	---	--	--	--	--

NAZIM HESAPLAR (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012
100 RİSKİ ÜSTLENİLEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	588.09	2,449.59	1,355.82	1.796,64
101 RİSKİ ÜSTLENİLMEYEN FAKTORİNG İŞLEMLERİ	2,501.66	3,878.74	4,348.40	4.120,30
102 ALINAN TEMİNATLAR	10,548.09	18,899.15	18,719.36	23.907,48
103 VERİLEN TEMİNATLAR	465.79	504.67	465.89	581,29
104 TAAHHÜTLER (105+106)	360.13	464.41	464.30	222,91
105 A) Cayılamaz Taahhütler	196.70	271.82	276.00	145,16
106 B) Cayılabilir Taahhütler (107+110)	163.43	192.60	188.30	77,75
107 a) Kiralama Taahhütleri (108+109)	163.43	192.60	188.30	0,00
110 b) Diğer Cayılabilir Taahhütler	196.70	271.82	276.00	77,75
111 TÜREV FİNANSAL ARAÇLAR (112+116)	1,334.62	2,153.97	2,274.23	2.302,54
112 A) Riskten Korunma Amaçlı Türev Finansal Araçlar (113+114+115)	639.93	15.95	198.97	33,40
113 a) Gerçeğe Uygun Değer Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	331.37	15.18	198.97	33,40
114 b) Nakit Akış Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	308.56	0.77	0.00	0,00
115 c) Yurtdışındaki Net Yatırım Riskinden Korunma Amaçlı İşlemler	0.00	0.00	0.00	0,00
116 B) Alım Satım Amaçlı İşlemler (117+118+119+120+121)	694.68	2,138.02	2,075.26	2.269,14
117 a) Vadeli Alım-Satım İşlemleri	1.00	470.76	467.82	23,30
118 b) Swap Alım Satım İşlemleri	365.97	1,495.57	1,061.79	2.086,30
119 c) Alım Satım Opsiyon İşlemleri	277.30	2.05	2.46	26,61
120 d) Futures Alım Satım İşlemleri	0.00	0.00	0.00	7,65
121 e) Diğer	50.42	169.65	543.19	125,28
122 EMANET KIYMETLER	11,503.53	11,328.43	12,211.72	13.958,11
123 NAZIM HESAPLAR TOPLAMI (100+101+102+103+104+111+122)	27,301.91	39,678.95	39,839.71	46.889,26

Rasyolar

	2008	2009	2010	2011	2012
Takipteki Alacaklar (Brüt) / Toplam Alacaklar	8,88	5,98	4,15	3,90	4,77
YP Nakdi Alacaklar / Toplam Nakdi Alacaklar	8,99	5,87	9,04	10,33	10,33
Mali Kuruluşlardan Alacaklar / Toplam Alacaklar	19,33	12,24	9,13	3,11	4,26
Mali Olmayan Kuruluşlardan Alacaklar / Toplam Alacaklar	80,67	87,76	90,87	96,89	95,74
Vergi Öncesi Kâr (Zarar) / Aktifler Ortalaması	6,27	4,89	3,89	4,04	4,58
Dönem Net Kârı (Zararı) / Aktifler Ortalaması	5,25	3,81	3,23	3,29	3,74
Dönem Net Karı (Zararı) / Toplam Özkaynaklar Ortalaması	18,84	14,06	15,19	15,77	17,45
Vergi Öncesi Kar (Zarar) / Toplam Özkaynaklar Ortalaması	22,49	18,06	18,29	19,40	21,41
Net Faaliyet Geliri (Gideri) / Gelirler	21,05	20,06	13,26	26,38	47,71
Faaliyet Dışı Giderler / Gelirler	89,74	86,63	89,41	83,25	64,32
Sermaye Piyasası İşlemleri Karları (Zararları) / Gelirler	-0,64	-0,23	0,00	-0,47	1,89
Personel Giderleri +Kıdem Tazminatı Provizyonu / Toplam Faaliyet Dışı Giderler	4,79	5,20	4,17	8,54	17,21
Özkaynaklar / Toplam Aktifler	30,62	23,96	20,33	21,61	21,28
YP Yükümlülükler / Toplam Yükümlülükler +Türev İşlemlerde Net Yükümlülükler	52,03	22,33	22,16	24,63	20,34
Takipteki Alacaklar (Net) / Toplam Özkaynaklar	4,65	3,39	2,60	3,38	3,76
Türev Finansal Varlıklar/ Toplam Özkaynaklar	1,05	0,33	0,13	0,17	0,29
Türev Finansal Yükümlülükler/ Toplam Özkaynaklar	0,18	0,12	0,32	1,56	0,14

Kaynak: BDDK

KAR ZARAR TABLOSU (Milyon TL)

	2009	2010	2011	2012
1 ESAS FAALİYET GELİRLERİ (2+9+12)	1,336.49	1.524,47	2.037,11	2.616,30
2 FAKTORİNG GELİRLERİ (3+6)	1,336.49	1.524,47	2.037,11	2.616,30
3 A) Faktoring Alacaklarından Alınan Faizler (4+5)	1,190.90	1.338,25	1.784,59	2.353,21
4 a) İskontolu	719.13	775,32	1.045,39	1.418,90
5 b) Diğer	471.77	562,93	739,20	934,31
6 B) Faktoring Alacaklarından Alınan Ücret ve Komisyonlar (7+8)	145.59	186,22	252,53	263,08
7 a) İskontolu	90.19	114,68	150,79	156,34
8 b) Diğer	55.40	71,54	101,73	106,74
16 ESAS FAALİYET GİDERLERİ (-) (17+...+21)	309.48	388,90	455,13	551,58
17 A) Personel Giderleri	182.67	233,97	279,52	336,50
18 B) Kıdem Tazminatı Karşılığı Gideri	2.92	3,22	3,27	4,19
19 C) Araştırma Geliştirme Giderleri	0.00	0,00	0,00	0,00
20 D) Genel İşletme Giderleri	112.78	141,47	153,03	190,90
21 E) Diğer	11.10	10,24	19,31	19,99
22 DİĞER FAALİYET GELİRLERİ (23+24+25+30+31+34+35)	1,706.89	2.872,96	1.562,55	881,17
23 A) Bankalardan Alınan Faizler	63.39	77,01	32,64	24,56
24 B) Ters Repo İşlemlerinden Alınan Faizler	0.11	0,04	0,01	0,34
25 C) Menkul Değerlerden Alınan Faizler (26+...+29)	0.60	0,89	1,38	0,57
26 a) Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklardan	0.60	0,19	0,27	0,07
27 b) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV	0.00	0,43	0,46	0,07
28 c) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0.00	0,00	0,66	0,43
29 d) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0.00	0,27	0,00	0,00
30 D) Temettü Gelirleri	10.64	8,90	61,87	56,77
31 E) Sermaye Piyasası İşlemleri Kârı (32+33)	19.69	6,19	69,72	109,71
32 a) Türev Finansal İşlemlerden	19.54	6,01	69,63	109,67
33 b) Diğer	0.15	0,18	0,09	0,04
34 F) Kambiyo İşlemleri Kârı	1,566.85	2.630,65	1.293,55	628,33
35 G) Diğer	45.60	149,29	103,38	60,89
36 FİNANSMAN GİDERLERİ (-) (37+...+42)	509.19	680,24	987,96	1.147,78
37 A) Kullanılan Kredilere Verilen Faizler	467.01	629,13	895,67	1.015,81
38 B) Faktoring İşlemlerinden Borçlara Verilen Faizler	7.69	19,68	31,50	37,43
39 C) Finansal Kiralama Giderleri	0.09	0,10	0,12	0,10
40 D) İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	16.62	12,72	35,06	65,03
41 E) Diğer Faiz Giderleri	5.23	0,47	0,21	0,41
42 F) Verilen Ücret ve Komisyonlar	12.55	18,15	25,40	29,02
43 TAKİPTEKİ ALACAKLARA İLİŞKİN ÖZEL KARŞILIKLAR (-)	144.71	179,85	119,89	305,28
44 DİĞER FAALİYET GİDERLERİ (-) (45+49+55+56+57)	1,656.09	2.652,48	1.430,70	727,82
45 A) Menkul Değerler Değer Düşüş Gideri (46+47+48)	0.40	0,27	0,00	0,00
46 a) Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kar/Zarara Yansıtılan Olarak Sınıflandırılan FV Değer Düşme Gideri	0.00	0,15	0,00	0,00
47 b) Satılmaya Hazır Finansal Varlıklardan	0.40	0,11	0,00	0,00
48 c) Vadeye Kadar Elde Tutulacak Yatırımlardan	0.00	0,00	0,00	0,00
49 B) Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri (50+...+54)	6.76	0,35	0,19	0,16
50 a) Maddi Duran Varlık Değer Düşüş Giderleri	0.78	0,35	0,01	0,12
51 b) Satış Amaçlı Elde Tutulan ve Durudurulan Faaliyetlere İlişkin Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	0.68	0,00	0,18	0,01
52 c) Şerefiye Değer Düşüş Gideri	0.00	0,00	0,00	0,02
53 d) Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Değer Düşüş Giderleri	0.00	0,00	0,00	0,00
54 e) İştirak, Bağlı Ortaklık ve İş Ortaklıkları Değer Düşüş Giderleri	5.30	0,00	0,00	0,00
55 C) Türev Finansal İşlemlerden Zarar	46.34	6,14	87,72	49,41
56 D) Kambiyo İşlemleri Zararı	1,564.35	2.633,49	1.329,18	629,40

57	E) Diğer	38.24	12,23	13,62	48,86
58	NET FAALİYET K/Z (1+22)-(16+36+43+44)	423.92	495,97	605,99	765,00
	BİRLEŞME İŞLEMİ SONRASINDA GELİR OLARAK KAYDEDİLEN				
59	FAZLALIK TUTARI	0,00	0,00	0,00	0,00
60	NET PARASAL POZİSYON KÂRI/ZARARI	0,00	0,00	0,00	0,00
61	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (58+59+60)	423.92	495,97	605,99	765,00
62	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (63+64+65)	93.72	84,18	113,24	141,36
63	A) Cari Vergi Karşılığı	110.89	100,75	127,87	140,58
64	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	4.77	5,54	8,35	21,78
65	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	-21.94	-22,11	-22,98	-21,00
66	SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (61±62)	330.20	411,79	492,75	623,64
67	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GELİRLER (68+69+70)	0.00	0,33	0,00	0,00
68	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Gelirleri	0,00	0,33	0,00	0,00
69	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Karları	0.00	0,00	0,00	0,00
70	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Gelirleri	0.00	0,00	0,00	0,00
71	DURDURULAN FAALİYETLERDEN GİDERLER (-) (72+73+74)	0.00	0,03	0,07	0,00
72	A) Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlık Giderleri	0.00	0,03	0,07	0,00
73	B) Bağlı Ortaklık, İştirak ve İş Ortaklıkları Satış Zararları	0.00	0,00	0,00	0,00
74	C) Diğer Durdurulan Faaliyet Giderleri	0.00	0,00	0,00	0,00
75	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ K/Z (67-71)	0.00	0,31	-0,07	0,00
76	DURDURULAN FAALİYETLER VERGİ KARŞILIĞI (±) (77+78+79)	0.00	0,02	-0,03	0,09
77	A) Cari Vergi Karşılığı	0.00	0,00	0,00	0,09
78	B) Ertelenmiş Vergi Gider Etkisi (+)	0.00	0,02	0,00	0,00
79	C) Ertelenmiş Vergi Gelir Etkisi (-)	0.00	0,00	0,03	0,00
80	DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM NET K/Z (75±76)	0.00	0,29	-0,04	-0,09
81	NET DÖNEM KARI/ZARARI (66+80)	330.200	412,08	492,71	623,55
82	Hisse Başına Kâr / Zarar	0.640	0,74	1,85	1,110

Sektörel Ciro Dağılımı (1000 TL)

		2011	2012	% Değ.
1	Tarım, Hayvancılık, Ormancılık	1.283.092	1.527.037	19,0
2	Balıkçılık	30.667	26.257	-14,4
3	Tarım Toplamı (1+2)	1.313.759	1.553.294	18,2
4	Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	400.688	1.055.294	163,4
5	Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	2.108.620	1.191.002	-43,5
6	Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	2.585.853	2.925.093	13,1
7	Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	7.147.104	7.144.137	0,0
8	Deri ve Deri Ürünleri Sanayi	342.578	352.848	3,0
9	Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayi	654.665	718.267	9,7
10	Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	2.014.985	1.744.077	-13,4
11	Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	4.954.684	9.821.776	98,2
12	Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	1.736.112	1.777.004	2,4
13	Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	1.559.349	1.654.564	6,1
14	Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.255.903	2.002.305	-11,2
15	Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	5.168.642	4.932.501	-4,6
16	Makine ve Techizat Sanayi	3.129.340	3.524.757	12,6
17	Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	1.202.256	1.246.597	3,7
18	Ulaşım Araçları Sanayi	4.523.949	4.374.520	-3,3
19	Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	2.504.951	2.305.004	-8,0
20	Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	2.855.801	2.693.895	-5,7
21	İmalat Sanayi Toplamı (4+...+20)	45.145.480	49.463.641	9,6
22	İnşaat	7.098.540	6.952.229	-2,1
23	Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	6.508.514	8.187.051	25,8
24	Otel ve Restorantlar (Turizm)	795.276	729.594	-8,3
25	Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	2.300.472	2.920.265	26,9
26	Finansal Aracılık	1.563.459	1.648.518	5,4
27	a) Parasal Kurumlar	1.440.062	1.570.816	9,1
28	b) Diğer Finansal Aracılar	123.397	77.702	-37,0
29	Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	1.313.718	1.213.626	-7,6
30	Savunma ve Kamu Yönetimi Zorunlu Sosyal Güvenlik Kurumları	10.280	9.420	-8,4
31	Eğitim	64.258	27.747	-56,8
32	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	713.344	671.094	-5,9
33	Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	3.214.463	3.416.116	6,3
34	İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	42.475	27.411	-35,5
35	Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	1.823	471	-74,2
36	Hizmet Toplamı (22+...+35) - (27+28)	23.626.622	25.803.542	9,2
37	DİĞER	627.667	528.836	-15,7
38	GENEL TOPLAM (3+21+36+37)	70.713.528	77.349.313	9,4

Sektörel Ciro Dağılımı Payları (%)

		2010	2011	2012
1	Tarım, Hayvancılık, Ormancılık	1.08	1.81	1,97
2	Balıkçılık	0.08	0.04	0,03
3	Tarım Toplamı (1+2)	1.16	1.86	2,01
4	Enerji Üreten Madenlerin Çıkarılması	6.18	0.57	1,36
5	Enerji Üretmeyen Madenlerin Çıkarılması	12.53	2.98	1,54
6	Gıda, Meşrubat ve Tütün Sanayi	2.56	3.66	3,78
7	Tekstil ve Tekstil Ürünleri Sanayi	7.07	10.11	9,24
8	Deri ve Deri Ürünleri Sanayi	0.33	0.48	0,46
9	Ağaç ve Ağaç Ürünleri Sanayi	0.90	0.93	0,93
10	Kağıt Ham. ve Kağıt Ürünleri Basım Sanayi	3.03	2.85	2,25
11	Nükleer Yakıt, Petrol Ür., Kömür Ürünleri Sanayi	19.76	7.01	12,70
12	Kimya ve Kimya Ürünleri ile Sentetik Lif. Sanayi	1.96	2.46	2,30
13	Kauçuk ve Plastik Ürünleri Sanayi	1.31	2.21	2,14
14	Diğer Metal Dışı Madenler Sanayi	2.69	3.19	2,59
15	Metal Ana Sanayii ve İşlenmiş Madde Üretimi	4.69	7.31	6,38
16	Makine ve Techizat Sanayi	3.24	4.43	4,56
17	Elektrikli ve Optik Aletler Sanayi	1.90	1.70	1,61
18	Ulaşım Araçları Sanayi	3.35	6.40	5,66
19	Başka Yerlerde Sınıflandırılmamış İmalat Sanayi	1.94	3.54	2,98
20	Elektrikli Gaz ve Su Kaynakları	2.66	4.04	3,48
21	İmalat Sanayi Toplamı (4+...+20)	76.10	63.84	63,95
22	İnşaat	7.75	10.04	8,99
23	Toptan ve Perakende Ticaret Mot. Ar. Servis Hizmetleri	3.80	9.20	10,58
24	Otel ve Restorantlar (Turizm)	1.32	1.12	0,94
25	Taşımacılık, Depolama ve Haberleşme	3.19	3.25	3,78
26	Finansal Aracılık	1.81	2.21	2,13
27	a) Parasal Kurumlar	1.56	2.04	2,03
28	b) Diğer Finansal Aracılar	0.24	0.17	0,10
29	Emlak Komisyon, Kiralama ve İşletmecilik Faaliyetleri	0.63	1.86	1,57
30	Savunma ve Kamu Yönetimi Zorunlu Sosyal Güvenlik Kurumları	0.01	0.01	0,01
31	Eğitim	0.09	0.09	0,04
32	Sağlık ve Sosyal Hizmetler	0.67	1.01	0,87
33	Diğer Toplumsal Sosyal ve Kişisel Hizmetler	2.25	4.55	4,42
34	İşçi Çalıştıran Özel Kişiler	0.07	0.06	0,04
35	Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar	0.00	0.00	0,00
36	Hizmet Toplamı (22+...+35) - (27+28)	21.58	33.41	33,36
37	DİĞER	1.16	0.89	0,68
38	GENEL TOPLAM (3+21+36+37)	100.00	100.00	100,00

EK 2 - ŞUBELER VE TEMSİLCİLİKLER

(31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla BDDK'nın Faaliyet İzni Verdiği Şirketler)

Şubeler ve Temsilcilikler (Şube ve temsilciliği olmayanlar boş bırakılmıştır)

	Şube	Temsilcilik
1. ABC Faktoring Hizmetleri A.Ş.		3
2. Acar Factoring A.Ş.		1
3. ACL Finana Faktoring A.Ş.		
4. Ak Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
5. Akdeniz Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	
6. Akın Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
7. Anadolu Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
8. Analiz Faktoring A.Ş.	1	1
9. Ar Faktoring Finansal Hizmetler A.Ş.		2
10. Arena Faktoring Hizmetleri A.Ş.		3
11. Artı Finans Faktoring A.Ş.		2
12. As Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
13. Atak Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
14. Atılım Faktoring A.Ş.		1
15. Başer Faktoring A.Ş.		4
16. Bayramoğlu Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		1
17. Berg Faktoring A.Ş.		
18. C Faktoring A.Ş.		
19. Creditwest Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
20. Çağdaş Faktoring A.Ş.	2	
21. Çözüm Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		2
22. Değer Faktoring A.Ş.		
23. Demir Faktoring A.Ş.		1
24. Deniz Faktoring A.Ş.		11
25. Destek Faktoring A.Ş.		
26. Devir Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
27. Doğa Faktoring Hizmetleri A.Ş.		5
28. Doğan Faktoring A.Ş.		
29. Eko Faktoring Hizmetleri A.Ş.	8	2
30. Ekspo Faktoring A.Ş.		
31. Eren Faktoring A.Ş.		
32. Erişim Finans Faktoring Hizm.A.Ş.		5
33. Fiba Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	7
34. Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		3
35. First Faktoring A.Ş.		
36. Fortis Faktoring A.Ş.		
37. Garanti Faktoring Hizmetleri A.Ş.		11
38. Girişim Faktoring A.Ş.		
39. Global Faktoring A.Ş.		
40. Halk Faktoring A.Ş.		
41. Hepkon Faktoring A.Ş.		
42. Huzur Faktoring A.Ş.	2	2
43. ING Faktoring A.Ş.		
44. İş Faktoring Finansman Hizmetleri A.Ş.		
45. Kapital Faktoring Hizmetleri A.Ş.		4
46. Katar Faktoing A.Ş.		3

47. Kent Factoring A.Ş.		2
48. Kredi Alta Faktoring A.Ş.		
49. Kredi Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	
50. Lider Faktoring Hizmetleri A.Ş.		23
51. Makro Faktoring A.Ş.		
52. Merkez Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
53. Mert Finans Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
54. Met-ay Faktoring Finans Hizmetleri A.Ş.		6
55. MNG Faktoring Hizmetleri A.Ş.	1	7
56. Optima Faktoring Hizmetleri A.Ş.	7	
57. Pamuk Faktoring A.Ş.		
58. Para Finans Faktoring Hizm.A.Ş.	6	
59. Prime Faktoring A.Ş.		
60. Sardes Faktoring A.Ş.		
61. Strateji Faktoring Hizmetleri A.Ş.		9
62. Sümer Faktoring A.Ş.		
63. Şeker Faktoring Hizmetleri A.Ş.		8
64. Şirinoğlu Faktoring Fins.Hizm.T.A.Ş.		39
65. Tam Faktoring A.Ş.	6	
66. TEB Faktoring A.Ş.	10	
67. Tekstil Faktoring Hizmetleri A.Ş.		5
68. Trend Faktoring A.Ş.	2	
69. Tuna Faktoring A.Ş.		2
70. Turkish Faktoring A.Ş.		
71. Ulusal Faktoring A.Ş.	2	2
72. Vakıf Faktoring A.Ş.		
73. VDF Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
74. Yapı Kredi Faktoring A.Ş.		5
75. Yaşar Faktoring Hizm.A.Ş.	11	
76. Yeditepe Faktoring Hizmetleri A.Ş.		
77. Zorlu Faktoring A.Ş.		
TOPLAM	60	182

Kaynak: Faktoring Derneği

EK 3 – LİSANSI İPTAL EDİLEN ŞİRKETLER

Lisansı BDDK tarafından iptal edilen Faktoring şirketleri

	İptal Tarihi
1. KIZILKAPLAN FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	20.07.2006
2. KOÇ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	14.12.2006
3. K FAKTORİNG A.Ş.	25.01.2007
4. ÖZ FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	22.11.2007
5. EURO FAKTORİNG ALACAK ALIMİ A.Ş.	28.02.2008
6. TASFİYE HALİNDE ADK FAKTORİNG FİNANS HİZMETLERİ A.Ş.	28.02.2008
7. AVRASYA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
8. BAYINDIR FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
9. PERA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	17.04.2008
10. KÖROĞLU FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.05.2008
11. GOLD FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	26.06.2008
12. SAFİR FİNANS VE FAKTORİNG A.Ş.	08.10.2008
13. ÜNİVERSAL FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	01.10.2009
14. KURTULUŞ FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	02.04.2009
15. ORTAK FAKTORİNG A.Ş.	02.07.2009
16. ŞARK FİNANS FAKTORİNG A.Ş.	22.07.2009
17. BEST FAKTORİNG A.Ş.	05.08.2009
18. SERAY FAKTORİNG A.Ş.	07.01.2010
19. AKÇE FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
20. ANA FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.04.2010
21. FON FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	15.09.2010
22. GİSAD FAKTORİNG A.Ş.	06.10.2010
23. ULUS FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
24. D FAKTORİNG A.Ş.	21.10.2010
25. ERA FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	21.10.2010
26. İLKE FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	11.11.2010
27. SÜZER FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	07.04.2011
28. HEDEF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	05.05.2011
29. EDF FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.	29.12.2011
30. GÜVEN FAKTORİNG A.Ş.	10.02.2011
31. BATI FAKTORİNG A.Ş.	29.11.2012
32. SARAY FAKTORİNG A.Ş.	20.12.2012
33. IVME FAKTORİNG A.Ş.	21.03.2013

EK 4 – ÜLKELER İTİBARI İLE FAKTORİNG VERİLERİ

2012 Yılında Ülke Bazında Ciroolar (Milyon Dolar)

Şirket Sayısı	Ülke	Yurtiçi	Yurtdışı	Toplam
AVRUPA				
210	Almanya	158.523	49.035	207.558
4	Avusturya	10.603	3.859	14.463
5	Belçika	41.997	13.844	55.841
1	Bosna Hersek	40	20	59
7	Bulgaristan	1.681	297	1.978
8	Çek Cumhuriyeti	4.818	2.033	6.851
6	Danimarka	6.988	4.615	11.603
4	Estonya	2.201	274	2.475
5	Finlandiya	19.052	3.362	22.415
11	Fransa	201.280	44.613	245.892
20	Hırvatistan	2.839	153	2.992
4	Hollanda	56.036	9.889	65.925
40	İngiltere	358.204	25.744	383.947
7	İrlanda	24.986	1.326	26.312
21	İspanya	146.895	16.646	163.541
40	İsveç	42.388	1.319	43.707
8	İsviçre	3.560	396	3.956
41	İtalya	189.039	50.768	239.806
3	Kıbrıs	4.351	66	4.417
8	Letonya	362	352	714
8	Litvanya	1.224	2.057	3.280
1	Lüksemburg	215	179	394
19	Macaristan	3.075	454	3.528
2	Malta	148	169	316
6	Norveç	21.000	2.885	23.885
29	Polonya	26.818	5.498	32.316
14	Portekiz	27.093	3.164	30.257
11	Romanya	2.953	897	3.850
31	Rusya	45.861	518	46.380
16	Sırbistan	989	264	1.253
5	Slovakya	910	440	1.350
4	Slovenya,	633	224	857
71	Türkiye	33.806	7.993	41.799
50	Ukrayna	1.616	9	1.626
12	Yunanistan	14.714	2.111	16.825
732	Avrupa Toplamı	1.456.897	255.472	1.712.369
AMERİKA				
110	A.B.D.	92.295	9.945	102.240
5	Arjantin	782	28	810
1	Bolivya	28	18	46
1.000	Brezilya	57.448	74	57.522
15	El Salvador	396	0	396
4	Guatemala	303	0	303
1	Honduras	0	40	40
58	Kanada	7.865	1.496	9.361
98	Kolombiya	5.732	283	6.015
7	Kosta Rica	237	0	237
11	Meksika	34.414	38	34.452
23	Nikaragua	349	7	356
18	Panama	1.121	3	1.123
9	Peru	2.752	294	3.046
140	Şili	29.271	2.373	31.644
2	Uruguay	79	1	80

1.502	Amerika Toplamı	233.071	14.601	247.673
	AFRİKA			
5	Fas	2.211	220	2.431
5	Güney Afrika	28.003	185	28.187
8	Mısır	158	132	290
1	Moritus	169	0	169
8	Tunus	419	51	471
27	Afrika Toplamı	30.960	588	31.549
	ASYA			
5	B.A.E.	3.296	527	3.824
27	Çin	359.274	93.972	453.246
1	Endonezya	0	4	4
12	Hindistan	4.615	198	4.813
16	Hong Kong	9.286	29.404	38.690
6	İsrail	1.338	537	1.875
4	Japonya	127.051	1.121	128.171
1	Katar	59	40	99
10	Kore	0	10.548	10.548
1	Lübnan	377	20	397
5	Malezya	1.879	471	2.350
9	Singapur	7.489	3.942	11.431
8	Tayland	5.557	163	5.721
21	Tayvan	39.555	52.740	92.295
1	Ürdün	0	16	16
6	Vietnam	53	28	80
133	Asya Toplamı	559.830	193.730	753.560
	AVUSTURALASYA			
20	Avustralya	65.208	198	65.406
7	Yeni Zelanda	680	111	791
27	Toplam Avusturalasya	65.888	309	66.197
2.270	Dünya Toplam	2.346.646	464.700	2.811.346

Kaynak: Faktoring Derneği

2005 – 2012 Yıllarında Ülke Bazında Faktoring Ciroları (Milyon Dolar)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	% Değ.
AVRUPA								
Almanya	95.040	129.940	149.460	137.566	172.114	204.765	207.558	1,4
Avusturya	6.248	7.620	8.954	9.481	11.038	11.643	14.463	24,2
Belçika	22.044	28.032	31.725	34.207	42.788	49.501	55.841	12,8
Bosna Hersek				50	60	58	59	1,8
Bulgaristan	46	438	635	486	731	1.309	1.978	51,1
Çek Cumhuriyeti	5.313	6.979	7.050	5.377	5.860	6.628	6.851	3,4
Danimarka	10.144	12.372	7.755	10.153	10.630	11.869	11.603	-2,2
Estonya	3.828	1.898	2.012	1.430	1.630	1.508	2.475	64,1
Finlandiya	14.652	18.469	17.837	15.375	16.476	16.844	22.415	33,1
Fransa	132.012	177.624	190.350	183.300	203.626	226.203	245.892	8,7
Hırvatistan	449	1.606	2.961	3.504	3.711	2.940	2.992	1,8
Hollanda	33.660	46.457	42.300	42.900	46.505	59.602	69.925	10,6
İngiltere	328.375	418.284	265.080	279.727	300.609	347.351	383.947	10,5
İrlanda	39.195	33.462	33.840	27.691	26.836	23.750	26.312	10,8
İspanya	88.139	122.201	141.000	149.037	150.022	158.237	163.541	3,4
İsveç	28.644	31.682	22.560	26.827	24.926	37.911	43.707	15,3
İsviçre	2.640	3.669	3.652	7.150	5.315	4.470	3.956	-11,5
İtalya	158.974	179.288	180.762	177.678	190.994	226.983	239.806	5,6
Kıbrıs	3.361	4.358	4.590	4.791	4.584	4.869	4.417	-9,3
Letonya	2.503	3.927	4.724	2.510	2.046	2.765	3.280	18,6
Litvanya	364	1.694	2.143	1.287	436	481	714	48,6
Lüksemburg	404	715	846	499	427	233	394	69,0
Macaristan	3.802	4.526	4.512	3.604	4.437	3.650	3.528	-3,3
Malta	1	37	73	150	181	259	316	22,1
Norveç	15.134	24.820	21.150	21.593	20.030	21.243	23.885	12,4
Polonya	5.841	11.534	10.998	17.160	21.539	23.193	32.316	39,3
Portekiz	22.290	24.656	25.380	25.327	27.578	36.123	30.257	-16,2
Romanya	990	1.898	2.327	2.002	2.392	3.345	3.850	15,1
Rusya	11.293	19.126	22.772	12.269	16.161	27.435	46.380	69,1
Sırbistan	198	330	522	586	664	1.200	1.253	4,4
Slovakya	1.731	2.015	2.256	1.616	1.303	1.517	1.350	-11,0
Slovenya	449	664	917	930	864	713	857	20,3
Türkiye	19.701	28.653	25.451	29.000	51.803	39.997	41.799	4,5
Ukrayna	818	1.299	1.853	758	717	1.237	1.626	31,4
Yunanistan	6.904	10.833	14.382	17.589	19.552	19.087	16.825	-11,8
Avrupa Toplamı	1.065.185	1.361.105	1.252.832	1.253.608	1.388.584	1.578.921	1.712.369	8,5
AMERİKA								
A.B.D	126.720	141.620	141.000	126.555	126.227	136.049	102.240	-24,8
Arjantin	439	529	501	479	465	615	810	31,5
Bolivya				26	24	45	46	1,8
Brezilya	26.471	30.748	31.098	42.385	65.173	59.114	57.522	-2,7
Honduras	0	139	7	150	213	39	40	1,8
Kanada	4.470	6.234	4.230	4.648	4.947	6.846	9.361	36,7
Kolombiya	132	2.964	2.961	3.420	3.699	6.466	6.015	-7,0
Meksika	10.758	13.432	13.466	3.032	19.317	27.306	34.452	26,2
Panama	801	705	649	715	797	907	1.113	23,9
Peru	743	946	1.234	1.084	3.603	3.189	3.046	-4,5
Şili	14.916	21.345	22.278	20.735	21.820	27.858	31.644	13,6
Amerika Toplamı	185.450	218.661	217.775	203.078	246.284	268.433	247.673	-7,7

AFRİKA								
Fas	581	964	1.199	1.301	1.423	1.822	2.431	33,5
Güney Afrika	10.296	14.279	17.075	19.305	20.090	27.700	28.187	1,8
Mısır	4	29	71	157	266	259	290	11,9
Tunus	356	358	357	395	392	441	471	6,8
Maritius				173	166	165	169	2,4
Afrika Toplamı	11.237	15.629	18.701	21.331	22.337	30.386	31.549	3,8
ASYA								
B.A.E	1.069	496	2.623	2.731	2.657	2.267	3.824	68,6
Çin	18.876	48.145	77.550	96.239	205.351	354.620	453.246	27,8
Endonezya						4	4	1,8
Ermenistan			10	10	18	18	0	
Hindistan	4.699	7.380	7.332	3.790	3.654	3.628	4.813	32,7
Hong Kong	12.817	11.242	11.985	11.553	19.133	22.530	38.690	71,7
İsrail	495	1.168	1.974	2.002	2.192	2.138	1.875	-12,3
Japonya	98.380	113.473	150.165	119.691	130.877	144.140	128.171	-11,1
Katar				33	31	97	99	1,8
Kore	1.122	1.394	1.269	4.200	6.748	10.478	10.548	0,7
Lübnan	125	257	564	601	598	423	397	-6,2
Malezya	634	683	776	1.001	1.406	1.360	2.350	72,7
Singapur	3.901	4.774	5.640	6.721	7.706	8.642	11.431	32,3
Tayland	2.541	3.270	3.337	3.013	2.784	3.991	5.721	43,4
Tayvan	52.800	62.050	68.738	48.334	89.023	103.397	92.295	-10,7
Ürdün				61	57	16	16	1,8
Vietnam	21	63	120	135	86	87	80	-7,4
Asya Toplamı	197.480	254.396	332.082	300.114	472.322	657.837	753.560	14,5
AVUSTRALASYA								
Avustralya	36.396	48.297	45.890	56.356	59.679	74.491	65.406	-12,2
Yeni Zelanda	370	1.022	987	1.001	797	777	791	1,8
Avustralasya Toplamı	36.766	49.319	46.877	57.357	60.476	75.269	66.197	-12,1
DÜNYA TOPLAM	1.496.118	1.867.906	1.835.639	1.835.489	2.190.002	2.610.844	2.811.346	7,7

Kaynak: Faktoring Demeği

Kaynaklar

- BDDK raporları ve istatistikleri
- Faktoring Derneği Temsilcileri ile Görüşmeler
- Factors Chain International
- Sektörde çalışanlarla mülakatlar
- Dünya Gazetesi Ekleri
- Faktoring şirketinin bağımsız denetim raporları



İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. (Turkrating) yerli ve yabancı profesyonellerden oluşan güçlü bir ekip tarafından kurulmuş ulusal bir derecelendirme şirketidir.

Turkrating'in amacı, yerel ve uluslararası finans piyasaları nezdinde Türk firmaları hakkında tarafsız ve güvenilir analizler sağlamaktır. Derecelendirme hizmetleri, tüm finansal kuruluşları, özel şirketleri, kamu kuruluşlarını, belediyeleri ve bu kuruluşların sermaye piyasasında tahvil ve bono ihraçlarını kapsamaktadır. Derecelendirme raporları bu kuruluşların kredibiliteleri hakkında tümüyle objektif görüşler içermektedir. Turkrating pek çok sektör üzerine yaptığı araştırmalara ek olarak son 3 yıldır Faktoring Sektörünü çok yakından izlemektedir.

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş., Sermaye Piyasası Kurulu tarafından “Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti Yapmak Üzere” yetkilendirilmiştir.

www.turkrating.com

